

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

97. Birleşim

4 . 5 . 1965 Salı

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	432:433	3. — Muğla'nın Ula kazası Kökova köyü nüfusunun hane 240, cilt 68 ve sayfa 145 sayısında kayıtlı Haliloğlu, Fatma'dan doğma 1937 doğum'u Mehmet Şen'in ölüm cezasına çarptırılması hakkındaki tezkerenin geriverilmesine dair Başbakanlık tezkeresi (3/1134, 3/1180)	435:436
2. — Gelen kâğıtlar	433	4. — Giresun Milletvekili İ. Etem Kılıçoğlu'nun, İstanbul Emniyet Teşkiât'ında kaçakçılık, hırsızlık, uyuşturucu madde, beyaz kadın ticareti ve bunlarla ilgili konularda inceleme yapmak üzere, Anayasanın 88 nci maddesi gereğince kurulması kabul edilen Meclis Araştırma Komisyonuna üye seçimi (10/19)	436
3. — Yoklama	434	5. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Devlet Radyosunun TRT Kanunu hükümlerini ihlâl edici tarafsız radyo olmaktan çıkıcı partizan bir davranış içerisinde bulunduğu iddia ve isnatlarının gerçek olup olmadığı hususunu incelemek üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasına dair önergesi (10/20)	436
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	434		
1. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, büyük şehirlerdeki gecekondu dâvasına yüce Parlâmentonun el atarak Beş Yıllık Kalkınma Plânına buna dair esaslar koyduğu ve icraata geçildiği, ancak Gecekondu Kanunu teklifinin gündeme alınarak biran önce çıkarılması icabettiğine dair gündem dışı demeci,	434		
2. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, 5254 sayılı Kanunun iyi işletilmediği bunun için Tarım ve Ticaret Bakanlıkları ile Ziraat Bankasının koordine bir çalışma yapması gerektiği, meteorolojik etütlerin iyi yapılamaması yüzünden Sarıyar Barajının taşarak su baskınlarına sebeb olduğu, sel bölgelerindeki pancar ekicilerinin alacaklarına öncelik tanınması icabettiği konularında gündem dışı demeci,	434:435		

6. — Vazife ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakanı Hasan Işık'ın dönüşüne kadar, kendisine Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Süleyman Demirel'in vekillik edeceğine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1169)

436

7. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketine yolsuzluk iddialarını incelemek üzere, kurulması kabul edilen Meclis Araştırma Komisyonunun görev süresinin uzatılmasına dair Komisyon Başkanlığı tezkeresi (3/1170)

436:437

8. — 4273 sayılı Kanununun 10 ve 11 nci maddelerinin bâzı fıkralarının değiştirilmesi ve 10 ncu maddeye bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun tasarısının, Genel Kurulun 24 . 2 . 1965 tarihli 63 ncu Birleşiminde Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel kanunu tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair İçişleri Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (1/804, 3/1171)

437

9. — Cumhuriyet Senatosu Afyon Karahisar Üyesi Rasim Hancıoğlu ile Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Ticaret Vekâleti Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 21 . 6 . 1943 tarih ve 4442 sayılı Kanununun 3 ncu maddesinin tadiline, mezkûr kanuna 4 madde ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi, Genel Kurulun 24 . 11 . 1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi. (2/479, 3/1172)

437

10. — İzmir Milletvekili Şinasi Osmani, Ticaret Bakanlığı Teşkilâtı ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanununun 3 ncu maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifinin, Genel Kurulunun 24 . 11 . 1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet Memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesi-

ne dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (2/483, 3/1173) 437:438

11. — Kayseri Milletvekili Mehmet Sağlam ve 4 arkadaşının, Ticaret Bakanlığının Vazife ve teşkilâtına dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanununun 3 ncu maddesinin tadiline ve mezkûr kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifinin, Genel Kurulun 24.11.1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet Memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (2/488, 3/1174)

438

12. — Balıkesir Milletvekili Mehmet Tiritioğlu ve 3 arkadaşının, Ticaret Bakanlığı Teşkilâtı ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanununun 3 ncu maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifinin, Genel Kurulun 24 . 11 . 1965 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (2/800, 3/1175)

438

13. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve 7 arkadaşının, Ticaret Bakanlığının Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanuna ek kanun teklifinin, Genel Kurulun 24 . 11 . 1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (6/663, 3/1176)

438

5. — Görüşülen işler

439

1. — Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanunun geçici 4 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/638) (S. Sayısı : 695) 439,472:475

2. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve tedaiülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı

	Sayfa
kısmına bâzı kadrolar eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Dışışleri ve Plân komisyonları raporları (1/762) (S. Sayısı : 921)	439:452
3. — Dışışleri Bakanlığının yabancı memleketlerde görevli telsizcilerin ücretleri hakkında kanun tasarısı ve Dışışleri ve Plân komisyonları raporları (1/763) (S. Sayısı : 885)	452:457,476:479
4. — Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma, Dışışleri ve Plân Komisyonları raporları (1/617) (S. Sayısı 856)	457:458,480:483
5. — Milli Müdafaaya hiyanet suçundan müebbet hapse hükümlü Alman uyruklu Wilfried Herbrecht hakkındaki hapis cezasının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/671) (S. Sayısı : 741)	458
6. — Nevşehir Milletvekili Ali Baran Numanoğlu'nun, 1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Danga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V neî bölümünün 18 neî fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/803) (S. Sayısı : 934)	458:460,484:487
7. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 2836 sayılı Kanunun 22 neî maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Tarım, Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/527) (S. Sayısı : 807)	460:465,488:491
8. — 150 milyon liralık madenî ufaklık para bastırılması hakkında 6797 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/651) (S. Sayısı : 725)	465,492:495
9. — Umumî hayata müessir âfetler dolayısıyla alınacak tedbirlerle yapılacak	

	Sayfa
yardımlara dair Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyo raporu (1/706) (S. Sayısı : 865)	465
10. — Edirne Milletvekili Nazmi Özoğul ve 9 arkadaşının, Subaylar Heyetine mahsus 4273 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/760) (S. Sayısı : 920)	465:466
11. — Temsil ödeneği hakkındaki Kanuna ek kanun tasarısı ve İçişleri, Millî Savunma, Maliye ve Plân Komisyonları raporları (1/518) (S. Sayısı : 692)	466:467
12. — Taşıt Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/566) (S. Sayısı : 603)	467:468
6. — Sorular ve Cevaplar	468
<i>A) Yazılı sorular ve cevapları</i>	468
1. — Afyon Karahisar Milletvekili Şevki Güler'in, Afyon Karahisar Beden Terbiyesi Bölge Müdürünün görevinden alınıp alınmadığına dair yazılı soru önergesi ve Devlet Bakanı Şekip İnal'ın yazılı cevabı (7/667)	468:469
2. — Muğla Milletvekili Hilmi Baydur'un, Türkiye'nin bütün bölgelerinde bir kilo tütünün maliyet fiyatının ne olduğuna dair yazılı soru önergesi ve Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet Topaloğlu ve Tarım Bakanı Turhan Kapanlı'nın yazılı cevapları (7/692)	469:470
3. — Zonguldak Milletvekili Mehmet Ali Pestileci'nin, Zonguldak'ta bir Orman Başmüdürlüğü kurulması hususunda ne düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi ve Tarım Bakanı Turhan Kapanlı'nın yazılı cevabı (7/704)	470:471

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in; gündem dışı konuşmaların uzun zaman alması dolayısıyla, 5 er dakika ile sınırlandırılması hakkındaki önergesi kabul edildi.

Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin; çünkü birleşimde çoğunluk olmadığı için toplanılmaması olayına Adalet Partili milletvekillerinin 28 Nisan şehitlerinin ruhunu taziz takririnin okunması sırasında Mecliste bulunmalarının sebeb olduğu isnadına değinerek A. P. nin 27 Mayıs hakkındaki düşüncelerinin müspet olduğuna, birleşimin yapılmamasında diğer grupların da aynı ölçüde sorumlu bulduklarına,

Kırklareli Milletvekili Abdurrahman Altuğ; pancar bedellerinin halen ödenmemiş olmasından veya pancar ekicileri istihsal kooperatiflerine zorla üye kaydolunmasından doğan şikâyetlere,

Yozgat Milletvekili Veli Uyar; Ziraat Odalarına üye kaydı için istenen aidatın çokluğuna, yabancı otlarla mücadele ilaçlarının bulunmadığına ve kendir ekimine engel olduğuna,

Artvin Milletvekili Saffet Eminağaoğlu, hıristiyanlık propagandası yapmak üzere gizli beyannameler dağıtıldığına ve

Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinolu'da Çifteler kazasında bir memurun Adalet Partisi Başkan ve mensuplarına sövme cesareti bulduğuna dair birer konuşma yaptılar.

28 - 29 Nisan olaylarının yıl dönümü dolayısıyla şehit düşen gençlerin ruhlarını taziz için saygı duruşunda bulunulmasına dair verilen önerge, yapılan görüşmelerden sonra kabul olunarak saygı duruşunda bulunuldu.

Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanuna ek,

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bâzı kadrolar eklenmesi hakkında,

Dışişleri Bakanlığının yabancı memleketlerde görevli telsizcilerin ücretleri hakkında kanun tasarılarının,

Neveşehir Milletvekili Ali Baran Numanolu'nun, 1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifinin,

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 5453 ve 6617 sayılı kanunlarla değişik 5 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında,

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı bir sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin İçişleri Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarılarının,

Cumhuriyet Senatosu Sinop Üyesi Suphi Batur'un, 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 43 nci maddesinin 2 nci fıkrasının (a) fıkrası olmak üzere yeni bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifinin,

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı Sağlık kurumları ile esenleştirme (Rehabilitasyon) tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine ve bâzı maddelerin değiştirilmesine dair kanun tasarisının öncelik ve ivedilikle,

İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 2836 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair,

Yargıtay Kanunu,

5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine ve

Gecekondu kanunu tekliflerinin öncelik ve ivedilikle ve gündemde bulunan diğer bütün işlere takdimen görüşülmelerine dair önergeler kabul olundu.

Sayın üyelerden bâzılarına Başkanlık tezkeresinde gösterilen sürelerle izin verilmesine,

Bir toplantı yılında iki aydan fazla izin alan Ordu Milletvekili Refet Aksoy'a ödeneğinin verilmesine dair Başkanlık ve

Vazife ile yurt dışına giden Millî Eğitim Bakanı Cihat Bilgehan'ın, dönüşüne kadar kendisine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Faruk Sükan'ın vekillik etmesinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkereleri kabul edildi.

Siyasi partiler kanunu tasarısı üzerindeki görüşmelere bir süre devam olundu.

4 . 5 . 1965 Salı günü saat 15.00 te topla-

nılmak üzere (saat 18,40 da) Birleşime son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Mekki Keskin

Kâtip
Siirt
Süreyya Öner

Kâtip
Yozgat
İsmet Kapısız

2. — GELEN KÂĞITLAR

Tasarı

1. — 6990 sayılı Atatürk Üniversitesi Kanununun geçici 4 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı. (1/854) (Millî Eğitim ve Plân komisyonlarına)

Teklifler

2. — Trabzon Milletvekili Selâhattin Güven ve 2 arkadaşının, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek okulları kanun teklifi. (2/840) (Millî Eğitim ve Plân komisyonlarına)

3. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Sıtkı Ulay ve 2 arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesinin (g) bendinin sonuna bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi. (2/841) (Maliye ve Plân komisyonlarına)

4. — Ankara Milletvekili Bülent Ecevit ve 2 arkadaşının, 5680 sayılı **Basın Kanununun** 31 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasına dair kanun teklifi. (2/842) (İçişleri ve Adalet komisyonlarına)

5. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu'nun, Anadolu Üniversitesi kanun teklifi. (2/843) (Millî Eğitim ve Plân komisyonlarına)

Rapor

6. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Saymanlığının Aralık 1964 ve Ocak - Şubat ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu (5/107) (Gündeme) (S. Sayısı : 946) [Dağıtma tarihi : 30 . 4 . 1965]

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Ferruh Bozbeyli

KÂTİPLER : Sabri Keskin (Kastamonu), Veli Uyar (Yozgat)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 97 nci Birleşimini açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır, sayın üyeler lütfen kabul düğmelerine bassınlar... (Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Yoklama işlemi bitmiştir. Çoğunluğumuz vardır, müzakerelere başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, büyük şehirlerdeki gecekondu dâvasına Yüce Parlâmentonun el atarak Beş Yıllık Kalkınma Plânına buna dair esaslar koyduğu ve icraata geçildiği, ancak Gecekondu kanunu teklifinin gündeme alınarak bir an önce çıkarılması icabettiğine dair gündem dışı demeci.*

BAŞKAN — Gündem dışı 5 arkadaşımız söz istemiştir. Bunlardan sırası ile iki arkadaşımıza söz vereceğim, Sayın Reşit Ülker ve Sayın Şadi Binay... Buyurun Sayın Ülker.

Gündem dışı konuşmalar 5 dakika ile tahdidedir.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, kıymetli bir iki dakikanızı alarak hepinizi ilgilendiren bir konu üzerinde dikkatinizi çekip kıymetli ve değerli yardımlarınızı istirham edeceğim.

İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Konya, Erzurum, Samsun, Urfa, Eskişehir ve Zonguldak'ta büyük, iki milyon vatandaşı içine alan bir gecekondu dâvası vardır. Adana da vardır. Bunun için Yüce Parlâmentonuz meseleye el atmış Beş Yıllık Plânda gayet iyi esaslar koymuş ve icraat olarak da, ikiyüz milyona yakın yatırım ve uygulama yapmıştır. Bunun bir tek eksik noktası kalmıştır. O da Gecekondu kanununun çıkarılmasıdır. Lütufkâr yardımlarınızla Meclise gelen kanunları Gecekondu Komisyonuna havale edilmiş, 1963 ten bu yana yapılan uzun ve yorucu

müzakerelerden sonra - ki, bu 30 kûsur maddelik bir kanundur. Gecekondu meselesine bir hal şekli verecek kanundur - bu kanun öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Yüce Huzuruza sunulmuştur. Bu arada komisyon gündemde bulunan Diyanet İşleri Kanunu hariç, diğer konulara takdimen müzakeresini Muhterem Başkanlıktan karar ile talebetmiş ise de, zannediyorum bir zühule düşülerek, bu meselenin ehemmiyetinin ve derinliğinin tam farkına varılmaması neticesinde, Muhterem Divan bu gündemi yaparken bu 30 kûsur maddelik kanunu, bir veya iki gün Meclisimizi işgal edecek ve hepimizin, bütün partilerin dâhil, milletvekillerinin siyasetçilerin bu gecekondu sakinlerine verilmiş sözlerimiz vardır. Bunların önüne maheup gitmemizi önlemek için bu hususta yardım etmenizi istirham edeceğim.

30 kûsur maddeliktir, bir veya iki gün içinde çıkabilir.

Kıymetli zamanlarınızı aldım. Saygularımı sunarım.

2. — *Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, 5254 sayılı Kanununun iyi işletilmediği, bunun için Tarım ve Ticaret Bakanlıkları ile Ziraat Bankasının koordine bir çalışma yapması gerektiği, meteorolojik etütlerin iyi yapılamaması yüzünden Sarıyar Barajının taşarak şu baskınlarına sebebiyet verdiği, sel bölgelerindeki pancar ekicilerinin alacaklarına öncelik tanınması icabettiği konularında gündem dışı demeci.*

BAŞKAN — Sayın Binay;

SADİ BİNAY (Bilecik) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım 5254 sayılı Kanuna göre selden zarar görenlere Ziraat Bankası ve Teknik Ziraat Müdürlüğü tarafından yaptırılan tesbitlere nazaran gündeme ithal etmemiş, bulunmaktadır. Bendeniz şu anda Sayın İmar ve İskân Bakanının gazetelerdeki çok değerli ve vaktiyle kendisinden evvel bakan bulunan çok kıymetli arkadaşlarımızın da beyanlarının aynı olan «Gecekondu yıkılmıyacaktır.» beyanını okumuş bulunmaktayım. Bu beyanlar kanuni bir ehemmiyeti haiz değildir. Hükümet beyanı olmakla beraber, müşfik hareket edilmekle beraber gecekondu mntakalarında cereyan eden haksızlıkları önliyecek nitelikte değildir. Hükümet olarak, Meclis olarak meseleye el koymamız lâzımdır.

Bendeniz istirham ediyorum Başkanlıktan ve Yüce Heyetinizden, önümüzdeki hafta gündem yapılırken 30 küsur hasar % 40 m üzerinde ise yüzde yüz hasar görmüş gibi muamele yapıldığı ve tohumluğun Ziraat Vekâleti, yemliğin de Ticaret Vekâleti tarafından karşılandığı ve kredilerin de keza Zerbank tarafından ertelendiği malûmdur. Bunun dışında sebze sahaları ise bir yıllık vâde verilmektedir, hattâ yeni kredi açılmaktadır, % 5 faizle.

Muhterem arkadaşlar, bu kanun bundan evvelki senelerde olduğu gibi ve birçok arkadaşların bu kürsüden âdeta (seçmene selâm) şeklini dahi alan tarizlerine rağmen, iyi bir şekilde işletilememektedir. Tesbitler zamanında yapılamamaktadır. Vatandaş felâkete uğradıktan kısa bir müddet sonra dahi olsa yanında Hükümet elemanlarını görememektedir. Bunun dışında lüzumlu yardımlar gecikmektedir.

Bu itibarla prensibolarak bu kanunun iyi bir şekilde işletilmesi için Ziraat Bankası, Ziraat Vekâleti ve Ticaret Vekâleti arasında sıkı bir koordinasyonun yapılmasını şahsan şart görmekteyim.

Muhterem arkadaşlar, bu hasar gören mntakalardan iki tanesi de halen bizim bölgemizdedir. Bunlardan bir tanesi Osmaneli ilçesi, diğeri ise Söğüt ilçesidir. Aneak, Sakarya'nın taşması ile vukua gelen bu hasarlara temas etmeden evvel Sarıyar Barajının idaresi üzerinde birkaç söz söylemek istiyorum.

Muhterem arkadaşlar, her sene Sakarya taşmaktadır. Bu taşış, yaptığım tetkikata göre baraj regülâtörlerinin, savatlarının, daha önceki mevsimlerde iyi bir şekilde ayarlanmamasından, suların fazla miktarda toplandığı zaman birdenbire savakların, regülâtörlerin açılmasından neşet etmektedir ve böylece de su baskınları vukua gelmektedir.

Bunu yine tetkik ettim, meteoroloji rasatlarına bağladım muhterem arkadaşlar... Hidrolojik rasatlar tam olarak yapılamamaktadır. Yani meteoroloji yağış şu aylarda şu nisbette düşecektir, regülâtörlerinizi ona göre ayarlayınız, şeklinde hakikate yakın bir tahmin yaparak bu barajlara bildirseydi bugünkü felâketler mühim miktarda azalmış olabilirdi kanısındayım.

Bu bakımdan Hükümetin bu iki noktaya bilhassa nazarı dikaktini çekmek istiyorum.

Üçüncü nokta, çok muhterem arkadaşlar, yardımlar gecikebilir, tesbitler gecikebilir. Fakat bu sel felâketine uğriyan meselâ Söğüt, Osmaneli ve hattâ Eskişehir'in büyük bir kısmı pancar ekimi ile de iştigal etmektedirler. Bugün görüyoruz ki, pancar müstahsılının Hükümetten 130 milyon liraya yakın bir alacağı vardır. Hükümet bunları, mümkün mertebe, en kısa zamanda tediye plânına sokmuştur. Aneak, şahsan dileğim şudur ki, Hükümet bilhassa sel bölgelerindeki pancar paralarının ödenmesine bir öncelik tanınmalıdır. Bu da onların felâketlerini hafifletmiş olacaktır. Teşekkür eder, hürmetlerimi sunarım.

3. — *Muğla'nın Ula kaazısı Gökova köyü nüfusunun hane 240, cilt 68 ve sayfa 145 sayısında kayıtlı Haliloğlu, Fatma'dan doğma 1937 doğumlu Mehmet Şen'in ölüm cezasına çarptırılması hakkındaki tezkerenin geriverilmesine dair Başbakanlık tezkeresi (3/1134), 3/1180*

BAŞKAN — Bir tezkerenin Başbakanlık tarafından geri istendiğine dair önerge vardır, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 16 . 2 . 1965 tarihli ve 5/4 - 991 sayılı yazımız;

Ölüm cezasına hükümlü Mehmet Şen vekili tarafından vâkı karar tashihi isteminin incelenmesi için adı geçene ait mahkûmiyet dosyasının

İadesi hususu, Adalet Bakanlığının 26 . 4 . 1965 tarihli ve 12538 sayılı tezkeresiyle istenilmektedir.

Gereğine müsaadelerini arz ederim.

Başbakan
Suad Hayri Ürgüplü

BAŞKAN — Tasvibinize sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tezkerelere geriverilmiştir.

4. — *Giresun Milletvekili İ. Etem Kılıçoğlu'nun, İstanbul Emniyet Teşkilâtında kaçakçılık, hırsızlık, uyuşturucu madde, beyaz kadı ticareti ve bunlarla ilgili konularda inceleme yapmak üzere, Anayasanın 88 nci maddesi gereğince kurulması kabul edilen Meclis Araştırma Komisyonuna üye seçimi (10/19)*

BAŞKAN — İsimleri ihtiva eden puslalar dağıtılmıştır. Tasnif heyetini seçiyoruz.

Hüsamettin Atabeyli (Erzincan), burada mı? (Burada, sesleri),

Nazmi Kerimoğlu (Antalya), burada mı, (Burada, sesleri),

Rahmi İnceler (Çankırı), burada mı? (Yok, sesleri),

Celâl Önel (Urfa), burada mı? (Burada, sesleri).

Şimdi hangi seçim bölgesinden başlayacağımıza dair kur'a çekiyoruz : (Muzaffer Döşemeci, İzmir):

(Oylar toplandı.)

BAŞKAN — Tasnif neticeleri gündemin diğer işlerine müessir olmadığından, diğer işlere geçiyoruz.

5. — *Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Devlet Radyosunun TRT Kanunu hükümlerini ihlâl edici tarafsız radyo olmaktan çıkıcı partizan bir davranış içerisinde bulunduğu iddia ve isnatlarının gerçek olup olmadığı hususunu incelemek üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasına dair önergesi (10/20)*

BAŞKAN — Anayasa Komisyonu raporu gelmediğinden bu konuyu geçiyoruz.

6. — *Vazife ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakan Hasan Işık'ın dönüşüne kadar, kendisine Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Süleyman Demirel'in vekillik edeceğine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1169)*

BAŞKAN — Tezkerayı okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Vazife ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakanı Hasan Işık'ın dönüşüne kadar kendisine, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Süleyman Demirel'in vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Cumhurbaşkanı
Cemal Gürsel

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

7. — *Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketindeki yolsuzluk iddialarını incelemek üzere, kurulması kabul edilen Meclis Araştırma Komisyonunun görev süresinin uzatılmasına dair Komisyon Başkanlığı tezkeresi (3/1170)*

BAŞKAN — Okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulun 19 . 3 . 1965 tarihli 78 nci Birleşiminde, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Ortaklığında vukuu iddia edilen yolsuzlukları araştırmak üzere onbir kişilik bir Araştırma Komisyonunun teşkiline ve bu komisyonun bir aylık müddet içerisinde görevini bitirmesine karar verilmişti.

Zikri geçen komisyon üyelerinin seçimi 2 . 4 . 1965 günlü 86 nci Birleşimde tamamlanarak komisyon derhal çalışmalarına başlamıştır.

Genel Kurulun verdiği bir aylık görev müddeti, 2 . 5 . 1965 tarihinde hitam bulmaktadır. Mesele hakkında salim bir kanaate varılabilmesi, mütaaddit Bakanlık, genel müdürlük salâhiyetlileri ile hususi firma ve şahısları dinlemeyi, Zonguldak, Ereğli, İstanbul gibi bâzı merkezleri ziyareti, oldukça hacimli dosyalar üzerinde hukukî birtakım incelemelere girişmeyi gerektirmektedir.

Komisyon kesif bir mesai göstermesine rağmen, halen resmî daireler yetkililerinin dinlenmesi dahi bitmemiştir.

Mâruz sebeplerle komisyonun çalışma müddetinin Genel Kurulca iki ay daha uzatılması için gerekli muameleye delâletlerini 30 . 4 . 1965

günlü komisyon toplantısında alınan karara müsteniden saygı ile arz ederim.

Ereğli Demir ve Çelik
Araştırma Komisyonu
Başkanı
Çorum
Faruk Küreli

BAŞKAN — Önergeyi oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8. — 4273 sayılı Kanununun 10 ve 11 nci maddelerinin bâzı fıkralarının değiştirilmesi ve 10 ncu maddeye bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun tasarısının, Genel Kurulun 24 . 2 . 1965 tarihli 63 nci Birleşiminde Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel kanunu tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair İçişleri Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (1/804, 3/1171)

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

4273 sayılı Kanununun 10 ve 11 nci maddelerinin bâzı fıkralarının değiştirilmesi ve 10 ncu maddeye bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü :

Tümü üzerinde cereyan eden görüşmeler neticesinde; müzakere mevzuu tasarının, Genel Kurulun 24 . 2 . 1965 tarihli 63 nci Birleşiminde kurulması kabul edilen Geçici Komisyonda görüşülmekte olan «Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel kanunu tasarısı» ile yakın münasebeti nazarı itibara alınarak, bahis konusu tasarının da, mezkûr Geçici Komisyonda görüşülmesi kanun yapma tekniği bakımından Komisyonumuzca lüzumlu mütalâa edilmiş ve İctüzüğün 27-nci maddesine göre gereğinin yapılması için tasarının Yüksek Başkanlığa sunulmasına karar verilmiş olduğunu saygılarımla arz ederim.

İçişleri Komisyonu Başkanı
Uşak

Ali Rıza Akbıykoğlu

BAŞKAN — Tasviplerinize sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9. — Cumhuriyet Senatosu Afyon Karahisar Üyesi Rasim Hancıoğlu ile Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Ticaret Ve

kâleti Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 21 . 6 . 1943 tarih ve 4442 sayılı Kanunun 3 nci maddesinin tadiline, mezkûr kanuna 4 madde ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi, Genel Kurulun 24 . 11 . 1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet Memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (2/479, 3/1172)

BAŞKAN — Okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Afyon Karahisar Üyesi Rasim Hancıoğlu ile Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Ticaret Vekâleti Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 21 . 6 . 1943 tarih ve 4442 sayılı Kanunun 3 nci maddesinin tadiline, mezkûr kanuna dört madde ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifinin «Devlet memurları kanunu tasarısı» nı görüşmekte olan Geçici Komisyonda müzakeresi Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ticaret Komisyonu Başkanı
İstanbul
Vahyi Özarar

BAŞKAN — Tasvibinize sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Ticaret Bakanlığı Teşkilâtı ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanununun 3 nci maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifinin, Genel Kurulun 24 . 11 . 1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet Memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (2/483, 3/1173)

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın Ticaret Bakanlığı Teşkilâtı ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanununun 3 nci maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifinin, «Devlet Memurları kanunu tasarısı»

nı görüşmekte olan Geçici Komisyonunda müzakeresi Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ticaret Komisyonu Başkanı
İstanbul
Vahyi Özarar

BAŞKAN — Tasvibinize sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11. — *Kayseri Milletvekili Mehmet Sağlam ve 4 arkadaşının, Ticaret Bakanlığının Vazife ve teşkilâtına dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin tadiline ve mezkûr kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifinin Genel Kurulun 24 . 11 . 1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet Memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (2/488, 3/1174)*

BAŞKAN — Tezkerayı okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Kayseri Milletvekili Mehmet Sağlam ve 4 arkadaşının, Ticaret Bakanlığının Vazife ve teşkilâtına dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin tadiline ve mezkûr kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifinin, «Devlet Memurları kanunu tasarısı» nı görüşmekte olan Geçici Komisyonunda müzakeresi Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ticaret Komisyonu Başkanı
İstanbul
Vahyi Özarar

BAŞKAN — Tasvibinize sunacağım. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12. — *Balıkesir Milletvekili Mehmet Tiritioğlu ve 3 arkadaşının, Ticaret Bakanlığı Teşkilâtı ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifinin Genel Kurulun 24 . 11 . 1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet Memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (2/800, 3/1175)*

BAŞKAN — Okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Balıkesir Milletvekili Mehmet Tiritioğlu ve 3 arkadaşının, Ticaret Bakanlığı Teşkilâtı ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi, «Devlet Memurları kanunu tasarısı» nı görüşmekte olan Geçici Komisyonunda müzakeresi uygun mütalâa edilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ticaret Komisyonu Başkanı
İstanbul
Vahyi Özarar

BAŞKAN — Tasvibinize sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13. — *Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve 7 arkadaşının, Ticaret Bakanlığı Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanuna ek kanun teklifinin, Genel Kurulun 24 . 11 . 1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet Memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (2/663, 3/1176)*

BAŞKAN — Tezkerayı okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve 7 arkadaşının, Ticaret Bakanlığı Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanuna ek kanun teklifinin, «Devlet Memurları kanunu tasarısı» nı görüşmekte olan Geçici Komisyonunda müzakeresi Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ticaret Komisyonu Başkanı
İstanbul
Vahyi Özarar

BAŞKAN — Tasvibinize sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Öncelikle görüşülmesi kararlaştırılan işlere geçiyoruz.

Kutulara oylarını kullanmamış olan arkadaşlarımız lütfen oylarını atsınlar.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanununun geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/638) (S. Sayısı : 695)*

BAŞKAN — Plân Komisyonu yerinde. Millî Eğitim Bakanı adına Rektör Vekili Profesör Dr. İsmail Ulutaş'ın vazifeli bulunduğu dair tezkere vardır. Okutuyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı

Ege Üniversitesi Kuruluş Kanunu ile ilgili Sâri taahhüt Kanununun görüşülmesinde, Ege Üniversitesi Rektör Vekili Prof. Dr. İsmail Ulutaş'ın beni temsil etmesine müsaadelerini arz ve rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı
Cihat Bilgehan

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz isteyen?.. Buyurun Kâmil İnal.

KÂMİL İNAL (Bolu) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, 1955 - 1956 ders yılında iki fakülte halinde öğretime başlayan Ege Üniversitemiz bugüne kadar başarılı sonuçlar elde etmiştir. Fakat 1961 - 1962 ders yılında önceden açılan Tıp ve Ziraat Fakültelerine ilâveten Fen Fakültesi, Ege Üniversitemizin üçüncü fakültesini teşkil etmektedir. İstikbalde daha birçok fakülteleri sinesinde toplayacak olan bu üniversitemiz memleket ihtiyaçlarına cevap verebilmek için binalarının biran evvel bitmesi icabettir.

Birinci Beş Yıllık Plânımızda bu durum tesbit edilmiştir. 6595 sayılı Kanunun geçici 4 ncü maddesinin üniversitenin kuruluşu sırasında Ege Üniversitesinin bilûmum inşaat ve tesisleri için yıllık tahsisat miktarı, 12 milyon lirayı geçmemek üzere, 60 milyon liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye Bayındırlık Bakanlığına yetki veren geçici bu madde hakikaten bugünün ihtiyacını karşılayamaz hale gelmiştir.

Bu tasarıda belirtildiği gibi her türlü bina ve tesisatın yaptırılması maksadıyla yıllık ödenek miktarının, 30 milyon lirayı geçmemek ve 150 milyon liraya kadar da gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesini faydalı mütalâa etmekteyim.

Her yıl binlerce lise mezununun üniversite-lerimizin azlığından yüksek tahsillerini yapamadıklarını göz önünde tutarsak Yüce Meclisin bu kanun tasarısını müspet karşılayacağını arz ederim.

BAŞKAN — Tümü üzerinde başka söz isteyen?.. Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Raporda tasarının ivedilikle görüşülmesi der- piş edilmektedir. İvedilikle görüşülmesini oyu- nuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanununun geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 20.5.1955 tarihli ve 6595 sayılı Kanunun geçici 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Geçici madde 4. — Ege Üniversitesi için gerekli her türlü bina ve tesisatın yaptırılması maksadıyla yıllık ödenek miktarı (30) milyon li- rayı geçmemek üzere (150) milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeye Ba- yındırlık Bakanı yetkilidir.

Bu yüklenmelerin gerektirdiği ödenekler Ba- yındırlık Bakanlığı bütçesinde Ege Üniversitesi- ne mahsus bir tertibe konulur.»

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen, yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul eden- ler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Ba- kanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz isteyen? Yok. Tümü açık oylarınıza sunulmuştur. Oy kutuları sıralar ara- sında dolaştırılacaktır.

2. — *Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağli*

(1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bâzı kadrolar eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/762) (S. Sayısı : 921) (1)

BAŞKAN — Plân Komisyonu burada. Dışişleri Bakanı adına gönderilen Sayın Hikmet Bensan ile ilgili önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

4 Mayıs 1965 Salı günü saat 15,00 te Millet Meclisi Umumi Heyeti gündeminde 2 ve 3 neü iş olarak kayıtlı bulunan «Dışişleri Bakanlığının, yabancı memleketlerde görevli telsizcilerinin ücretleri hakkında kanun tasarısı» ile «Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bâzı kadrolar eklenmesi hakkında kanun tasarısı»nın müzakeresi sırasında Bakanlığımı temsilen Genel Sekreter İdari İşler Yardımcısı Hikmet Bensan'ın hazır bulunmasına müsaadelerini saygılarımla arz ve rica ederim.

Dışişleri Bakan V.
Süleyman Demirel

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

Tasarımın tümü hakkında söz isteyen? Sayın Veli Uyar, buyurun.

VELİ UYAR (Yozgat) — Çok muhterem arkadaşlarım, Dışişleri Bakanlığı Teşkilât Kanunu münasebetiyle birkaç dakikanızı işgal etmek istiyorum, affınızı dilerim.

Yıllarca evvel hazırlanmış olan Dışişleri Bakanlığı Teşkilât Kanunu bugünün dış münasebetlerdeki bilhassâ diplomasi sahasındaki inkişaflara cevap veremez hale düşmüş vaziyette ve Hükümet de bu tasarıyla bâzı takviye kadrolar almaktadır.

Yalnız şunu üzüntü ile belirtmek lâzım ki, Dışişleri Bakanlığında çalışan, dışarıda Devletin bizi temsil eden memurlarımızdan bâzılarının maalesef vatandaşlar indinde kötü intibalar uyandırdığı ve bâzı memleketlerde memleketimizin yüzünü kızartıcı hareketlerde bu-

lunduğu bir gerçektir. Hele bâzı konsolos arkadaşlarımızın dışarıda yüz binlere varan işçilerimize hiç yüz vermedikleri ve bâzı konsolokluklarda bu işçilerimizin işlerini veyahut dışarıya giden vatandaşların işlerini orada sağda solda her hangi bir şekilde büro açmış vatandaşlar, veyahut orada yerleşmiş madrabazlar tarafından takibettirilmekte bulunduğu esefle müşahade edilmektedir.

BAŞKAN — Sayın Uyar, mevzua munhasır olsun, lütfen.

VELİ UYAR (Devamla) — Bu bakımdan Sayın Dışişleri Bakanlığımızın dikkatini çeker, bu kanun vesilesiyle oradaki bulunan temsilcilerimizin daha enerjik ve Türk vatandaşlarına daha sıcak bir alâka göstermelerini temenni eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Tümü üzerinde başka söz isteyen var mı? Sayın Gürer buyurun.

MUSLİHİTTİN GÜRER (Sakarya) — Muhterem Başkan, muhterem arkadaşlarım, müzakeresini yaptığımız kanun tasarısı Hariciye Vekâletinin İkinci Dünya Harbinden sonra mevcut kadrolarına göre dünyanın gelişen bu ahkâmı karşısında bu kadrolarla haricî hizmetimizin görülemeyeceği, mutlak olmak kaziyesinden hareket etmek suretiyle bu kanun tasarısı huzurunuzla getirilmiş bulunmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, dünya şartları değişmiş, artık Güney Afrika'da, Güney Amerika'da pek çok misyonlarımız kurulmuş ve onların da karşılıklı olarak memleketimizde büyükelçilikleri, orta elçilikleri ve konsoloslukları bulunmaktadır. Mutlak olan bir şey varsa, bu dünya münasebetlerini karşılamak ve memleketimizin dâvalarını bu dünya devletleriyle bir olmak suretiyle mahallinde incelemek üzere elimizdeki mevcut Hariciye memurları kadroları Kanunu kifayet etmediği bir gerçektir. İşte kifayetsizliğe karşı huzurunuzla getirilmiş olan bu kanun tasarısı her şeyden evvel İkinci Dünya Harbinden sonra memleketimizin münasebetlerini ve dolayısıyla memleketimizin içinde bulunan gerçekleri tamamiyle kapsıyacak durumda olan hariciye kadrosunun genişletilmesini âmir bulunmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, bilhassa son zamanlarda insan gücü ihraçeden mevcut durumunda bulunan Türkiye'nin artık bu büyük

(1) 921 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

işçi kütlesi ihracı karşısında hariceteki misyonlarının bu işçilerimizin oradaki Türk vatandaşlarımızın hukukunu karşılayacak bir duruma gelmesi ihtimali galiptir. Artık bunun zamanı çoktan gelmiş, geçmiştir. Binaenaleyh dışarıdaki işçilerimizin memlekettten hakalarını kesmeleri ve dolayısıyla oradaki lisan bilmez hallerinde ve birçok hastalık, iş durumları dolayısıyla sokaklarda hariciye memurlarımıza haklı olarak bühtanda bulunmak fırsatını gözliyenlere de fırsat vermemek için bu husustaki kadroların artık memleket gerçeklerine uygun bir şekilde genişletilmesi taraftarı olduğumu huzurunuzda arz etmek isterim.

İşte bu sebeptendir ki, huzurunuzda gelmiş olan bu kanun tasarısı yarın belki bir milyon insan gücü ihracedecek bir memlekette, bu kadrolar biran evvel tahakkuk ettiği takdirde, pasaport muamemeleri olsun, keza işçileri alâkadar eden ticari, iktisadi, sosyal münasebetleri olsun, artık bir hariciyecî fobisi altında olmadan ve dolayısıyla onların da vatan evlâtları olması dolayısıyla, gerçek bir memur durumuna sokmak ve İkinci Dünya Harbinden sonra dar kadro içinde çalışan ve haklı olarak memleketimizde türlü sebeplerle şimşekleri üzerine çeken bu müesseseyi de beraete çıkaracak bir kanun müzakeresini yapmaktayız. İşte kadrolarının geliştirilmesi zamanının çoktan gelip geçtiğini, dünya münasebetlerinin, dünya devletlerinin hukukunun beynelmîl münasebetlerle tahakkuk ettiği bir devirde, bu kanuna taraftan olduğumu huzurunuzda arz eder, lehinde oy kullanmanızı Yüksek Heyetinizden istirham ederim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Tümü üzerinde başka söz isteyen? Buyurun Sayın Seçkin.

İLYAS SEÇKİN (Ankara) — Sayın Başkan, pek muhterem arkadaşlarım; Dışişleri Bakanlığı Teşkilât Kanununa bâzı kadroların eklenmesi hususundaki bu Hükümet tasarısını ben de canı gönülden tasvibediyorum. Bu Hükümet tasarısı ile Dışişleri Bakanlığında Türkiye'nin dışarda çok daha iyi temsil edilebilmesi, dışişleri hizmetlerinin başarı ile yürütülebilmesi için 74 aded kadro ilâve edilmektedir. Hakikaten buna ihtiyaç vardır. Dünyanın ye-

ni kurulan ve kurulmakta olan yeni devletleriyle münasebetlere girdiğimiz şu sırada Dışişleri kadrosunun, mühim mikiyasta olmasa bile, bugün Türkiye'nin malî ve iktisadi gücü ile mütenasip bir kadronun eklenmesini uygun bulmaktayım.

Yalnız muhterem arkadaşlar, bu vesile ile sunu arz edeyim, Sayın Komisyondan da her halde tasvip göreceğini tahmin ediyorum, Hükümet tasarısı bu 74 kadrodan 8 ini Türkiye'nin mühim merkezlerde temsil edildiği Paris, Londra, Bon, Roma, Washinton gibi merkezlerde, her büyükelçilik nezdinde ticaret ataşesi, maliye ataşesi ve turizm ataşesi gibi çeşitli müşavirlik kadroları ile takviye edilmiş merkezlerde büyük avans hesapları, idare hesapları ortaya çıkmakta, Divanı Muhasebat ile uzun yazışmalara, istizahlara sebeb olmakta ve bu hesaplar Maliye masraf kanunlarının tatbikatında mütehasıs elemanlar tarafından yürütülmediği için hizmetler uzun müddet aksamaktadır. Hükümet bu mahzuru görmüş, böyle bir zaruretini idrak etmiş, tasarıda arz ettiğim şekilde büyük merkezlerdeki büyükelçilikler nezdinde idare ve maliye hesaplarını tutmak üzere, Maliye Bakanlığında bağlı Maliye memurlarından tâyini yapılacak 8 kadro ilâve etmiş. Bu çok mühim bir şey değil arkadaşlar. Bilmiyorum, Muhterem Bütçe Komisyonu her halde lütfeder, izah eder, tasarıya konan bu 8 kadronun çıkarılması sebebini pek anıyamadım. Mazbata da da sarahaten yazılı değil. Eğer muhterem Meclis üyesi arkadaşlarım lütfederlerse, zannedirim bu hususta Rıza Yalçın arkadaşımız bir tavrı vermişler. Dış hizmetlerinin çok daha süratle yerine getirilmesi bakımından bu 8 kadronun, Hükümet tasarısında olduğu gibi bu tasarıya da ilâvesinin kabulünü Yüksek Heyetinizden hürmetle talebederim.

BAŞKAN — Sayın Çelikbaş, buyurun.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Muhterem arkadaşlar, Dışişleri Bakanlığı Teşkilâtında yeni kadrolar ekliyen bu tasarının lehinde konuşmak için söz aldım. Aynı suretle ilâve kadrolar tavrı varsa onun da lehinde oy kulanacağımı belirtmek isterim.

Dışişleri Bakanlığımız bilhassa son 8 - 10 yıl içerisinde yeni yeni istiklâline kavuşan devletler nezdinde dış politikamızı müessir bir şekilde yürütebilmek ve bu devletlerin üye ol-

duğu enternasyonel müesseselerde sözümüzü dinletebilmek için bu memleketler nezdinde bugüne kadar olduğundan çok daha fazla müessir bir çalışma imkânına kavuşturulmalıdır.

Tasarıda, gerekçede âdetâ istisnâ gibi gösterilmiş iki üç yerde bir temsilcimizin, Büyükelçimizin memleketimizi temsil ettiğini, iyiniyet heyeti başkanı sıfatıyla ziyaret ettiğim Uzak-Dogu memleketlerinde bunun bir istisna değil, bir kaide halinde bulunduğunu üzülenek gördüm. Yeni Delhi elçimiz dört memlekette Türkiye'yi temsil eder : Nepal'de, Birmanya'da, Seylan'da ve Hindistan'da. Mesafeler gayet uzaktır, münakale imkânları mahduttur. Elçi yılda iki ke-re temsil ettiği memlekete gidebilirse bir başarıdır. Bangog Büyükelçiliği keza 4 memlekette Türkiye'yi akredite vaziyette temsil etmektedir : Malezya federasyonunda, Laos, Kamboçya ve muhtemelen Vietnam'da, bir de Tayland'da hepsi 5 eder.

Bu kadrolar hakikaten yerindedir, şiddetle ihtiyaç vardır.

Fakat bunun yanında Dışişleri Bakanlığına terettübeden bir başka vazife de vardır. Ötedenberi açılmış olan elçiliklerimizde veya büyükelçiliklerde mevcut kadroların ihtiyaçtan fazla hale gelmesi, o memleketlerin donmuş bir politikaya sahibolmaları bakımından muhtemeldir. Bugün dünyada bazı devletler vardır ki, o devletler nezdinde düzinelerle kadro ile temsil edilsek bile o devletin dış politikasına müessir olmak imkânı asgari haddedir veya yoktur. Böyle memleketlerdeki kadrolardaki şişkinliğin artık o memleketlerden alıp müessir olabileceğimiz devletlere kaydırmak da Dışişleri Bakanlığının politikası icabı olmak lâzımgelir kanaatindeyim. Bunun bugün isabetle yapıldığını söylemek mümkün değildir. Ama Dışişleri Bakanlığı sür'atle böyle bir mesaiye de katılmalıdır. Bu bilhassa bugüne kadar elçilik veya büyükelçilik açtığımız memleketlerde o memleketlerin dünya politikasındaki davranışları şu veya bu bloklara dâhil olması bakımından sarahaten kesin hale gelmiştir. Memleket zikretmiyeceğim, alâkalı ve sorumlu arkadaşlar bu memleketleri pekâlâ bilmektedirler.

Bu bakımdan kanun yerindedir, Sayın İlyas Seçkin arkadaşımın öğrendim ki, ilâve kadrolar tavriri de varmış. Bu da hakikaten memleketin ihtiyacına geniş ölçüde cevap verecek-

tir. Ben fazla vaktinizi almadan Dışişleri Bakanlığının bu Teşkilât Kanununun onaylanmasını, fakat Dışişleri Bakanlığının da kendi bünyesi içinde arzettiğim maksada göre bir çalışmaya süratle girmesi lüzumuna işaretle huzurunuzdan ayrılacağım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Celâl Sungur.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — Muhterem arkadaşlarım, değerli arkadaşlarımızdan Muslihittin Gürer ve İlyas Seçkin beyefendilerin izahlarını dinlediğimiz zaman, bu kanunun tümü hakkında şu iki hususa temas etmek mecburiyetini duymuş bulunuyorum.

Bir tanesi, İlyas Seçkin arkadaşımızın izah ettiği gibi, sevk edilmiş bulunan Hükümet tasarısında 74 kadro talebi ile Encümen huzuruna gelmiş idi. Fakat Bütçe ve Plân Komisyonunda bu Hariciye Vekâletinin dış teşkilâtındaki malî hususata tahsis edilecek vazifeliler için konulmuş olan 8 kadronun çıkarılmış bulunduğu görülmektedir. 8 kadronun ilâvesi hususunda verilmiş olan önergeyi ben de şahsan tasvib edip desteklemekteyim. Arkadaşlarımın da izah ettiği gibi bu malî mevzuatın Hariciye Vekâletinde daha rasyonel, daha iyi bir şekilde yürütülmesi bakımından bu 8 kadronun da tıpkı Hükümet tasarısında sevk edildiği gibi ilâvesiyle 66 kadro olarak değil, 74 kadro olarak kabul edilmesinde, hizmetin ifası bakımından, büyük fayda olduğu kanaatindeyim. Sayın Hariciye Vekâleti ilgilileriyle ve Bütçe ve Plân Karma Komisyonu Sayın Sözcüsü arkadaşımın yapmış olduğum meselede, Muslihittin Gürer arkadaşımın da değindiği gibi, işçilere taallük eden hususların daha rahatlıkla ve daha kolaylıkla yürütülmesi bakımından tetkikatımdan şunu öğrenmiş bulunuyorum ki, bu kadrolardan ancak beş tanesi Çalışma Bakanlığı hizmetlerinin ifası için Çalışma Bakanlığına ayrılmış bulunuyor.

Değerli arkadaşlarım, işçi meselelerinin bugüne kadar yürütülmesi mutlaka hepimizin de müşahede ettiği ve işçi vatandaşlarımızın döndükleri zaman hallerinden bahsettikleri gibi, zorlukla yürütülmekte idi. Ancak bir vâkıayı da kabul etmek mecburiyetindeyiz; farzımuhal Münih şehrindeki Başkonsolosluk bundan 40 sene evvel 100 tane Türk ile meşgul oluyor idiyse bugün 40 bin kişinin ihtiyacına ve işlerine cevap vermek mecburiyetindedir. Binaenaleyh

bugünkü mevcutları ile Hariciye Vekâleti mensubunun zorlukla karşıladığı hizmeti bu kadrolarla, bir parça da olsa, rahatlıkla karşılama çabasına girmiş bulunuyoruz. Ancak içinde bulunduğumuz bugünkü tarihte 100 bini müteceviz işçimiz yurt dışında bulunmaktadır. Öyle tahmin ediyorum ki; bu Çalışma Bakanlığına verilmiş bulunan 5 tane kadrodan sonra işçi meselelerimizin süratle, daha yakın ilgi ile hallinde bir ferahlık olacaktır. Ama hiçbir zaman bu meseleler kökünden halledilip, tamamen halledilmiş olacağı mânasına geleceğini ben şahsan tahmin etmiyorum. Benim kanaatim şudur : Çalışma Bakanlığına tahsis edilmiş olan 5 kadronun mümkünse daha çok artırılması ve bu suretle yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın meselelerinin, işlerinin çok daha kolaylıkla yürütülebilmesine imkân hazırlanmasıdır.

Saygı ile selâmlarım.

BAŞKAN — Sayın Hâldan Kısayol, bu yurun.

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ
NURİ BAYAR (Sakarya) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Hemen mi söz istiyorsunuz, Sayın Komisyon Sözcüsü?

NURİ BAYAR (Devamla) — Arkadaşımızdan sonra.

HÂLDAN KISAYOL (Kocaeli) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, ben de Dışişleri Bakanlığımıza yeni kadroların ilâvesi hususundaki görüşe katılan ve bu kadroların bu Bakanlığa verilmesi yolunda gayret sarf eden ve verilmesi hususuna reylerinizi kullanmanız için söz alan bir arkadaşımızım. Bugünkü dünyamızda dış münasebetlerin arttığı, meselelerin çoğaldığı, yeni yeni devletlerin teşekkül ettiği, bir takım milletlerin istiklâline kavuştuğu ve günümüze ait pekçok meselelerin, milletlerarası temaslarla ancak hal yoluna girebildiği vâkıası karşısında bizim de gerek millî meselelerimizi izah etmek, anlatmak ve bu millî dâvalarımızın kendi menfaatlerimize en uygun tarzda halledilmesi yolunda memleket dışında devamlı münasebetlerde bulunmamız iktiza ettiğini kimse inkâr edemez.

Son zamanlarda bu yolda gösterilen ve eskisine nazaran artmış bir tempo ile devam eden daha müessir çalışmaların birçok haricî meselelerimizde memleketimiz lehine bir istikamete yö-

neldiği ve bu şekilde davranışlarla memleket meselelerinin daha kolaylıkla, dış münasebetler sayesinde, yabancılara anlatılabildiği gözle görülecek kadar müessesem hale geldiği bir hakikattir. Binaenaleyh, dış problemlerin arttığı dünyaya âlemi gerçeğinde Türkiye'de kendisine düşen müessir rolü oynayabilmek, memleket mesele ve menfaatlerini yabancı devletler indinde müdafaa edip istenilen istikamete sokabilmek için bugünkü Hariciyesiyle daha kesif bir faaliyet içine girmesi ve elvermiyen kadrolarını da takviye etmek suretiyle kendisinden beklenen müessir icraatı yapabilmesi lüzumuna kaani bulunduğum için bu kanun teklifi ile Hariciye Vekâletine ilâve edilmesi icabeden kadroların çok yerinde bir hareket olduğu hususuna inanıyorum.

Yalnız Yüksek Meclisinizin Hariciyenin bu kabîl davranışlarına samimiyetle müzahir olduğu ve desteklediği de dikkate alınmak suretiyle Muhterem Hariciye Vekâleti mensuplarının da Meclisinizin bu yakın alâkası karşısında artık muhtelif bölgelerde kendi mensupları hakkında yapılan şikâyetlerin, bâzı üzücü hâdiselerin, üzerine titizlikle eğilmeleri o hâdise müsebbipleri hakkında bakanlıkça gereken icraatı, titizliği ve takibatı göstermeleri zamanının da geldiğine kaanım.

Bugüne kadar dış memleketlerde kendilerinden devamlı surette şikâyet edilen hariciyecilerimiz olmuştur. Hariciye Vekâletinin bu kabîl davranışlar karşısında sükûtu tercih edip bu davranışlarla alâkadar olmaması üzülmeyecek ve üzerinde durulması icabeden bir keyfiyettir. Bundan böyle Meclisin bu yakın alâkası karşısında Hariciye Vekâletinin vekilinin ve mensuplarının dış memleketlerde kendilerini temsil eden meslektaşlarının davranışları üzerinde titizlikle eğilmelerini hassaten rica ederim.

En son misal olarak şunu arz etmek isterim ki, Türkiye Millî Futbol Takımı Romanya'ya millî futbol müsabakası yapmak üzere gittiği halde Romanya'ya girişinden orada bulunduğu müddet içinde oradaki Hariciye Vekâleti temsilcilerimizin haberi olmamıştır. Ve Türk futbol kafilesi başlarındaki idarecileriyle oradaki elçimizi ziyarete gittikleri zaman ancak oradaki arkadaşlarımız uyanmış ve Türkiye'ye mensup bir ekibin bir müsabaka yapmak için Romanya'ya geldiğini öğrenmişlerdir.

Hariciye Vekâleti mensupları milletin ve memleketin kendisine bu müzaheretini karşısında vatandan her tarafa giden ekiplerin hareketinden, faaliyetlerinden önceden haberdar olmalı ve değil sade ekipleri ve kafileleri ve millî bir temas yapacak bir takımı, fakat dış memleketlere iş münasebetleri için olsun, ilmi tetkikler için olsun, veyahut kendi meseleleri için olsun, gitmiş olan vatandaşlarımızın da teker teker kendilerine müracaat ettiğinde en yakın alâkayı göstermek suretiyle onlara müzahir olmaları vazifeleri icabıdır. Binaenaleyh bu kadroların Hariciye Vekâletine verilmesi bu kabîl aksıyan meselelerimiz de halli yolunda oraya yeniden veya munzam olarak verilecek memur kadroları vasıtasıyla tedvir edileceğini düşünerek kadroların verilmesi hususunda reylerinizi kullanmanızı istirham eder, hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Komisyon sözcüsü.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ
NURİ BAYAR (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım benden evvel konuşan arkadaşlarımın kanunun tümü hakkındaki beyanlarına ilâve edecek bir husus aslında olmamak lâzımgelir. Ancak Sayın İlyas Seçkin arkadaşımızın teklif ettiği, Hükümet teklifinde de mevcut, 8 kadronun bilâhara Bütçe ve Plân Komisyonunda kanunun müzakeresi esnasında bu kadroların çıkartılması ile ve takrir ve konuşmasıyla alâkalı ufak bir mâruzatım olacaktır.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, komisyondaki müzakereler hakikaten uzun uzun bu ikinci madde üzerinde cereyan etti. Filhakika benim de bu madde ile alâkalı durumum bir garip haldedir. Ben aslında her komisyonda bu kanunun raportörü olarak ikinci maddeye iltihak etmiş bulunmaktayım, hattâ raporumda da bu hususun lüzumuna işaret etmiştim, fakat huzurunuza Karma Komisyon Sözcüsü olarak komisyonun tesbit ettiği görüşü savunmak durumunda olduğumu da arz ederim.

Bu kadro mevzuunda iki esas vardır; komisyondaki arkadaşlarımın geniş ölçüde anlattıkları gibi, harici misyonlarımızda misyonun emrinde olan birtakım mümessillikler vardır. Meselâ ataşemiliterler vardır, meselâ turizm ataşeleri var, meselâ malî müşavirlikler var, birtakım malî misyonlar var.

Şimdi Hükümet iddia eder ki biz bu kadroyu verirsek bu misyon şefliklerine 8 maliyeciyi tahsis edersek, bütün bu misyona bağlı teşekküllerin hesabını bir elden tutmak mümkündür. Hükümetin iddiası budur ve bu iddia ile bu 8 kadroyu istemiştir. Bu misyonlar da kendisine bağlı bütün teşekküllerin hesabını tutacak insanlar olarak derpiş edilmiş ve öyle talebedilmiştir.

Komisyonunda ifade edilen noktai nazara göre, muhtelif arkadaşlarımız tarafından iddia edilen husus şudur: Şimdi bir. Bu hesap tutmak keyfiyeti bir hukukî imkân meselesidir, yani bir tek adam tarafından turizmin hesabını tutmak ataşenin hesabını tutma veya onların hesabını kontrol etmek ve meselâ malî misyonun hesaplarını tutmak ve kontrol etmek mevzuu bir hukukî anlaşmazlık doğuracaktır. Evvelâ bunların hesabının bir elde toptanması meselesi muallâktadır. Karşı fikir bu olmuştur. Arkadaşlarımız komisyonda ekseriyet kazanan fikrine göre, hukukan böyle bir memurun o misyon şefine bağlı bütün teşekküllerin hesaplarının tutması mümkün değildir, hukukî imkânı yoktur. Hattâ o zaman, arkadaşlarımız tarafından söylendiğine göre, bir yeni statü tâyin edilsin, bu mesele misyonlara bağlı birçok hizmet dalları bu muayyen ölçüde hukukî bir düzene kavuşturulsun ve bütün bu misyon şefine bağlı teşekküllerin gerek turizme aid olsun, gerek askerî ataşeler olsun gerek malî misyona ait hesabat olsun, bunların kontrolü imkânı bu bir kanunla düzenlensin, fikri galebe çaldı.

Bu hususu komisyonun görüşü olarak arz etmeye gayret ettim. Hükümetin bu görüşler karşısında verdiği sarîh bir cevap aşağı - yukarı olmadı, onların iddiasına göre yine bu şeyi yaparız, malî kâtiplikler ve hizmetlilerden üç dört kişinin gördüğü bu hizmeti biz yüz kişiye gördürürüz diye ısrarda bulundular. Ama komisyonun ekseriyet kazanan fikri hukukan imkân olmadığı noktasındadır.

Keyfiyeti bu ölçüler içinde arza çalıştım. Takdir Yüce Heyetindir.

BAŞKAN — Söz alan arkadaşlarımın isimlerini sırasıyla okuyorum : Sabahattin Savaşcı (Grup adına), Ahmet Şener, Ahmet Tahtakılıç, Asım Eren, Erol Yılmaz Akçal. Sırasıyla kendilerine söz verilecektir.

Sayın Savacı grupunuz adına buyurun efendim.

A. P. GRUPU ADINA SABAHATTİN SAVACI (Gümüşane) — Muhterem arkadaşlarım, tetkikinize sunulan tasarı öteden beri şikâyet konusu olan Hariciye kadrolarımızın tamamlanmasına mâtuf bulunmaktadır.

Arkadaşlar, uzun bir süreden beri hiçbir değişikliğe uğramadan devam eden bir vekâlet durumunda, bir Bakanlık durumunda bulunan Hariciye Bakanlığının gelişen dünya şartları karşısında yeniden teşkilâtlanması gerekmektedir. Hususiyile Plân Komisyonunda ve Heyeti Umumiye de zaman zaman bu Bakanlığa ait şikâyetler ortaya dökülmüştür. Bu şikâyetlerin büyük kısmı haklıdır arkadaşlarım. Fakat bu haklılık sebebi bugün Hariciyede feragatle çalışan Hariciye memurlarımıza atfetmek haksızlık olur. Dünyanın muhtelif yerlerinde memleket aşkı ile vazife gören bu arkadaşların ihmalleri ve vazifelerini lâıyık ile yapmamalarının sebebi kadro eksikliğidir. Bu, zaman zaman ifade edilmiş, fakat bunun çaresi bugüne dek bulunamamıştır. İşte bu tasarı bu eksikliği gidermeye yarıyacak ve kadrosuzluktan dolayı görülemiyen, ihmal edilen temsil hizmetimiz dışarda, temin olunan bu kadrolarla, daha iyi şekilde görülecektir.

Hususiyile istenen kadroların büyük bir kısmı, yeniden bir kadro bulmak şeklinde değil de, yeniden memur alma şeklinde değil de, esasen terfileri gelmiş memurlara tahsis edilecektir.

Öyle görülüyor ki, Yüksek Heyetinizi teşkil eden arkadaşlarım bu tasarınn Hariciye memurlarına taallük eden ve kadroyu genişletmek suretiyle hizmetin daha iyi görülmesini temin hususunda hemfikirdirler. Ancak, bu istenen 74 kadronun sekizinde bir itiraz vardır.

Muhterem arkadaşlarım, yine birçok şikâyetler Dışişleri Bakanlığında dışarıdaki temsilecilerimizin hesaplarına taallük etmektedir. Bu hesaplarına taallük eden şikâyetler buraya gelip yine ihtisas erbabının elinden geçtikten sonra sebepsiz olduğu meydana çıkmaktadır. Fakat şikâyetler evvelâ fısıltı şeklinde, sonra da matbuata intikal etmekte ve buralarda bizi temsil eden misyonun itibarını zedelemektedir. Şimdi bunları daha çıkmadan önlemek için bu hesapların başında eksper memurların bulunmasında zaruret vardır.

Bu şikâyetleri karşılamak için zannederim ki, Hükümet bu tasarıya ikinci maddesi ile 8 aded mütehasıs maliye memurunun Hariciye Bakanlığımızla Maliye Bakanlığımızın mutabık kalması suretiyle büyük merkezlerde, geniş kadrolarımızın çalıştığı dünyadaki merkezlerimizde bu memurların bulunmasında Hükümet olarak büyük fayda görmüşlerdir.

Bendeniz grupum adına bu ihtiyaca iştirak ediyorum.. İltifat buyurduğunuz takdirde, çok fazla adedde bir talep değildir, 8 adeddir ve Hariciyenin mesuliyetini üzerinde taşıyan Hariciyemiz ve onun malî işlerinden sorumlu ve kadro ihdasında ne derece hassas olduğunu bildiğimiz Maliye Bakanlığı bunda mutabık olduklarına göre, bu hususu tasviple karşılamaktan başka yapacak bir şey göremiyorum. İltifat buyurduğunuz takdirde tasarıyı Hükümetin getirdiği şekilde kabul etmenizi istirham ederim.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Bir kifayet önergesi gelmiştir, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Durum anlaşılmıştır, kifayetin kabulünü arz ederim.

Edirne Milletvekili
Nazmi Özogul

BAŞKAN — Kifayetin aleyhinde Sayın Erol Yılmaz Akçal. Buyurun.

EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Pek muhterem arkadaşlarım, bir usulî noktayı meselenin esasına girmeden evvel huzurunuzda açıklamak isterim. Bütçe Komisyonunun bu mevzudaki mesaisi esnasında, iki fikir hakikaten öne sürülmüştür...

BAŞKAN — Esası hakkında değil Sayın Akçal, kifayet önergesinin aleyhinde mütalâaa beyan edeceksiniz efendim.

EROL YILMAZ AKÇAL (Devamla) — Evet efendim. Sayın Komisyon Sözcüsü bu iki fikirden bir tanesini öne koydular, diğerini ortaya sürmediler arkadaşlar ve bu husus, tebeyyün etmedi. Bu bakımdan mesele tavazzuh etmemiştir kanaatindeyim.

Sonra muhterem arkadaşlar, sekiz kadrodan bütün arkadaşlar bahsettiler, fakat bu sekiz kadroya tâyin edilecek şahısların ne iş görecekleri hususu muallâkta kaldı. Ve Bütçe Komisyonunda bu kadroların çıkartılmasının esbabı mucii-

besi ise bu şahısların görecekları işlerin bina kiralari ile elektrik paraları ve saire gibi işlerden ibaret olması dolayısıyla idi.

RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Bir de gittikleri yeri görecekler.

EROL YILMAZ AKÇAL (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, Bütçe Komisyonu Sözcüsü meseleye yani komisyonun kararına muhalif bulunduğunu arz etmişti. Bu bakımdan, zannediyorum, arkadaşımız zuhul etti, bu meseleye tam mânası ile eğilmediler. Ben bu bakımdan kifayeti müzakerenin aleyhinde konuşmak zaruretini hissettim. Vaktinizi aldım, özür dileirim efendim.

BAŞKAN — Kifayet önergesini oyunuza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Söz sırası Sayın Ahmet Şener'in, buyurun efendim.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım;

Görüşülmekte bulunan Hariciye Bakanlığının palyatif bir tedbir mahiyetini taşıyan bu 74 kadronun, kanaatim odur ki, bu vekâletin ihtiyacını arzu edildiği şekilde kapsıyacak durumda değildir. 4 sene Bütçe ve Plân Komisyonunda Meclis adına vâzife gören bir arkadaşınız olarak bu vekâletin bütçesi geldiğinde bu hususlar her senenin raportörü, Vekili; ilgili daireler ve oradaki vazife gören mebus arkadaşlar bu vekâletin yetersiz bir teşkilât kanununa sahibolduğunu söylemişizdir. Bugünkü vazifelerini, bugünkü andlaşmalara göre bugünkü genişliğe ve hattâ dışarıdaki bulunan işçilerimizin spor faaliyetleri, seyahatlerin turizm, ticaret ve birçok dairelerin ilgili yazifelerini görmek için maalesef bu vekâletin teşkilât kanunu kendilerine yeterli değildir.

Ben şimdi sayın sözcüden sormak istiyorum, bu hususun açıklanmasını ilgili arkadaşlardan rica edeceğim.

Bu 74 kadronun kimlere verileceğini beyan buyursunlar. Evet, terfi edemeyenlere kadrosuzluk yüzünden verilecek. Ama, nerede? Sayın Fethi Çelikbaş arkadaşımızın ifade ettiği gibi birçok yerlerde bu kadrolar dondurulmuştur. Paris'teki bulunan kadrolar dondurulmuştur. İlgili konsolosluk, oradaki bulunan Büyükelçiliğe verilmiş, oradan başka yerlerde po-

litikası inkişaf etmiş, bizim lehimize birçok hâdiseler inkişaf etmiş yerlere bir kadro verilmemektedir.

Şimdi bütçede de sordum, cevabını alamadım : Büyükelçiliklerimiz vardır, nerede vazife gördükleri belli değildir. İstanbul'da otururlar buradan maaşını almaktadırlar. Beni mazur görün, bu bir hakikattir. İzmir'de oturur maaşını burdan alır. Hattâ vazife verilememektedir. Bekliyor, ya bir Hükümet değişikliği ile ya bir koalisyon değişikliği ile veya sırası geldiği zaman harice gitmeyi beklemektedir. Yani Hariciye Vekâleti bu hariceten gelen büyükelçiye Türkiye'de vazife verecek durumda değildir. Bu, bütçede sarahaten kendilerine ifade edilmiştir ve bu kadrolar da verilirken zaten birçok münakaşalar da buradan gelmektedir. Meselâ 52 büyükelçilik, 5 elçilik, 3 daimî delegelik ve 29 başkonsolosluğumuz vardır. Bunlar 89 misyonluk teşkil etmekte ve 20 daire, 408 meslekten bulunan eleman ve 203 de idari kadro mevcuttur. Bir Hariciye Vekâletinin Dünya ile harici münasebetlerini temin ve memleketimizin menfaati icabı olarak tesbit edeceği bu hususları bu kadrolarla yapamayacağını Büyük Millet Meclisi de bilmektedir. Kıymetli arkadaşlarım burada bir organizasyon noksanlığı mevcuttur. Bu bütçede defalarea kendilerine izah edilmiştir. Hattâ ve hattâ bana darılmasınlar, elimden geldiği kadar kendilerine müzahir olmaya gayret etmişimdir ama arada bâzı acı şeyler söylemekten çekinmemişizdir.

Hariciye Vekâletinin malî politikasını, yani kadrolarını, ihtiyaçlarını tesbit edip bütçeye getirecek kadar kuvveti haiz değildir, malî bir politikaya sahip değildir.

Şimdi Hariciye Vekâletine verilmiş olan bu 74 kadronun, malûm, sekiz tanesinde zannediyorum kesilmiştir. Maliye memurlarının veyahut da Maliye mütehasıslarının, hesap uzmanlarının bu vekâletin haricete bulunan malî mevzularını tetkik etmek, tesbit etmek içindir.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, bu 13 sayılı Kanun da görüşülmektedir. Enteresan bir durum vardır, bu memlekette her vekâletin mütebassısı, bu memleketi ben idare ediyorum veya edeceğim der. Böyle bir gelişme vardır. Bayındırlık Bakanlığı der ki, ben olmazsam bu mem-

leket idare edilmez. Adalet Bakanlığı öyle söyler. Dışişleri Bakanlığı öyle söyler, İçişleri Bakanlığı öyle söyler... Maliye Bakanlığı da der ki, mali mevzuları ben olmadıktan sonra yürütemem. Şimdi burada bir gelişme vardır. Bu 8 kadro komisyondan bu noktai nazarla çıkmaktadır. Eğer bunlar ileride maliye tekrar karşımıza bir 8, bir 18, bir 28 kadro ile çıkmayıp böyle mütehassıs göndermiyecekse bunların verilmesine taraftarım. Ama bugün sekiz tanesini verdik, yarın bir 18 daha isteyip de başka yerlere gidilmek sovdasıyla ortaya çıkarlarsa, müsaade edin de, bu kadroların Hariciye Vokâletinin gidip oradaki bulunan anlaşmalarını, çalışmalarını hangi esas dairesinde murakabe edeceği ve düzenliyeceği bu kadro kanununda belli olamaz. Ama lütfetsinler. önergeyi vermiş olan arkadaşın Mecliste bu hususları izah etmesini rica edeceğim. Bilhassa bu kadroların nerelere verilmesi icabettiğini ve memleketimizde bilhassa muazzam bir döviz kaynağı olan işçilerimizin Avrupa'da bugünkü miktarıyla verilecek olan, Celâl Sungur arkadaşımızın tesbit ettiği gibi, beş kadroyla iktifa edileceğine kaani değilim. Bugün talebelerle, işçilerle, turistlerle, harice gidenlerle her ne şekilde olursa olsun, hariciye memurlarımızın kendi ufuklarından, kendi mevkilerinden lütfetsinler biraz daha müktevazi bir bakışla alâkadar olsunlar. Hassaten bunu rica ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Ahmet Tahtakılıç.

AHMET TAHTAKILIÇ (Uşak) — Muhterem arkadaşlar, Dışişleri Bakanlığının teşkilât kanunu, çalışmasını kolaylaştıracak kadro temini işi, elbete Millet Meclisinin öncelikle ele alması lâzımgelen bir konu olmalıdır. Fakat hence Hükümet gerekçesinde ifade edildiği gibi, Birleşmiş Milletlerin kurulduğu anda meydana gelen bir kadronun biraz genişletilmesi noktasında durmakla, Dışişleri Bakanlığının kadro ihtiyacı, çalışmalarını kolaylaştırmak ve dünya hâdiseleri karşısında Türk Dışişleri Bakanlığının daima faal, müessir olabilmesi şartlarının sağlanması, mümkün değildir. Evvelâ Dışişleri Bakanlığının merkez kadrosu ve çalışma sistemi kifayetsizdir. Dışişleri Bakanlığımızda merkez kadrosu o tarzdadır ki, ihtisas adamlarını merkezde devamlı çalıştırmak imkânına Dışişleri Bakanlığı teşkilât Kanunu müsait değildir. Çünkü mütehassıs elemanlar esas vazifeyi dışarda telâkki ettiğimiz

için merkeze muayyen müddetlerle gelirler, ihtisasları çerçevesinde bir dairede vazife görürler, ondan sonra dışarıya gidecekleri müddete intizaren giderler; yeni bir arkadaş gelir vazifeye başlar. Kuvvetli bir arşiv teşkilâtı da yoktur. Merkezde mütehassıs elemanı bulmak imkânı da yoktur. Dışişleri Bakanlığı her sene her hâdisе vukubulduğu zaman hâdiseler karşısında Türk politikasını yeniden, kadroları revizyona tabi tutmak, yeniden işe başlamak durumundadır. Onun için bir Dışişleri Bakanlığının teşkilât Kanununun, dünyada milletlerarası münasebetlerini aldığı durumu, propagandanın dünya ölçüsündeki önemi bakımından böyle 70 kişilik bir kadro teklifi ile halledileceği kanısında değilim. Müsaade ederseniz size bunu sade olarak izah ve ispat edeyim.

Arkadaşlar, 1948 senesinde Dışişleri Bakanlığı bir teşkilât kanunu, bir tasfiye kanunu getirdi. O zaman da bugün ifade ettiğim fikirleri arz etmiştim, hiçbir tesiri olmadı. Onun için bugün Dışişleri Bakanının bulunmasını çok arzu ederdim. Fakat mümesilleri vardır, salâhiyetlidirler, ümidederim ki, bize aydınlatıcı malûmat verebilirler.

Bir Dışişleri Bakanlığı merkez teşkilâtı düşününüz ki, barem, kenisinin haiz olduğu müktesep hakları yaşatmak, milletlerarası temas temin etmek şeklinde merkezde çalıştıracığı mütehassıs elemanlara bir kapı açamamıştır. Daima memurları sırayla dışarda, merkezde çalıştırmak suretiyle kullanır ve ihtisası böylece, gidip gelen memurlarla temin eder, devamlı mütehassıslarla değil. Böylece Dışişleri Bakanlığı merkez teşkilâtı 20 neı asırda vazife göremez arkadaşlar.

Şurada Orta - Şark İşleri Müşavir Muavini diye bir kadro var. Evvelâ merkezde Türkiye'nin anapolitikası bakımından NATO'da NATO işleriyle Birleşmiş Milletler işleriyle, Orta - Şark işleriyle, Uzak - Şark işleriyle mütemediyen çalışan, hattâ enstitü mesaisi yapan, araştırmacı mesai yapan, bunları da gününde teşkilâta yaymak suretiyle Türk Dışişleri teşkilâtını her gün aktüel halde tutabilecek broşürler hazırlıyabilen bir merkezî çalışmaya ihtiyacı vardır. Böyle bir merkezî çalışma ihtiyacı mevcut kadro ile karşılanamaz ve böyle bir zihniyet de henüz dış işlerine hâkim olamamıştır.

Şunu itiraf edelim: Bir kaç sene evvel Sayın Sarper Hariciye Vekiliyken ifade etmişlerdi, merkezde birtakım bu tarzda araştırma mesaisi var, fakat kifayetsizdir. Sağlam bir arşive dayanmamıştır, aktüel hâdiseler münazara edilip bu şekilde merkezî mütahassis kadrolarında değerlendirerek günü gününe bütün sefirlerimizi aynı zamanda memleketimizi alâkadar eden bir meselede, her zamanki vaziyetle Devletin merkez görüşüyle ihtisas görüşlerini aksettiren bir çalışma mevcut değil. Bu nasıl bir kadro isteme kanunudur ki, bize diyorlar ki, milletlerarası teşkilâtın kurulmasıyla milletlerarası temaslara bugün artmıştır. Hemen söyleyeyim ki, hakikaten artmıştır. Arkadaşlar, Meclisin Dışişleri kadrosunda müsamahalı ve cömert davranmasına ben de taraftarım, istenilen kadrolara imzayı koyacağım. Fakat dört meselenin hallini rica ediyorum: Evvelâ kifayetsiz kadrolar bunlardan ibaret midir? Bu kadroları verdiğimiz takdirde Hariciye Bakanlığı merkez teşkilâtiyle, taşra teşkilâtiyle bugünkü dünya münasebetlerinin aldığı çok çeşitli, renkli bir çalışma içerisinde hakikaten Türk Dış politikasını yürütebilmek kudretinde midirler? Meclise karşı bunu taahhüdediyorlar mı? İhtiyaçları bundan ibaret midir? Bunun cevabını istiyorum.

2. — Çalışma metodunda bir değişiklik ihtiyacını Hariciye Vekâleti hissediyor mu? Duyuyor. Çalışma metodu derken, demin izah ettiğim merkezî mütahassis kadrosunu meydana getirmektedir.

Arkadaşlar dikkat ederseniz, Amerika Cumhurbaşkanı her gün her hususta, Hariciye Vekiliyle, müşavirleriyle, istişare ederek haricî siyasetinden yürür, bizim ise en alâkadar olduğumuz mevzularda mütahassis elemanlarımız yok. Arkadaşlarımızın mesaisini küçültmüyorum. Merkeze geleceğim, üç ay tensibedileceğim bir dairede umum müdür muavinliği, şeflik veya umum müdürlük yapacağım veya siyasi müşavirlik yapacağım veya genel sekreterlik yapacağım, üç sene sonra çekip gideceğim. Peki kim bu Devletin anapolitikasını günü gününe takibedip de Şark'ta, Garp'te, Orta - Şark'ta aktüel meseleler üzerine kim acaba ihtisas mesaisi yapıyor? Meçhuldür arkadaşlar. Arşiv o kadar zayıftır ki, bugün Türk - Rus müzakerelerinin mebdinden itibaren tutulmuş bir arşivin mevcudolmadığından

malûmat sahibiyim. Hattâ bir gün gelmiştir, Yusuf Kemal Beyi, bu muahedeleri yapan Tengirşengi bulup insan olarak kendisinden mütalâa almak ihtiyacını Hariciyemiz duymuştur.

Arşiv kifayetsiz değil mütahassis memur ve mütahassis elemanlar kullanmak imkânını bulamamışız. Mütahassis memur mevzuunu şöyle ifade ediyorum: Elçi payesinde olacak, 8 ay burada çalışacak, dört ay hariçte seyahat etmek, diğer hariciye memurlarının imtiyazı ne ise bütün o imtiyazlara sahibolmak şartıyla seyahat etmek ve hariçte yapacağı tetebbuları tekrar merkeze getirmek imkânına sahip mütahassislar rica edeceğiz.

Bir heyet gideceği zaman bu mütahassısın raporuyla bu heyet iyice inisiye olarak, malûmat sahibi olmuş olarak gidecek. Bu noktada merkezî teşkilâtımız maalesef mütahassis eleman kullanma imkânını bulamamıştır, böyle bir yola girememiştir. Bu hususta ne düşünüyorlar?

3. — Arkadaşlar, dış teşkilâtımızda bir de koordine mesai yoktur. Bir defa şu hakikati iyice anlıyalım. Sefaretle temsil edilmeyen hiçbir vekâlet teşkilâtı dışarda müessir fonksiyona sahibolamaz. İllâ sefirin şahsiyetinde malî, iktisadi, millî eğitim, hattâ işçi mevzularımız dahi sefirin şahsiyetinde temsil edilecek. Maalesef vekâletlerimiz böyle bir çalışmaya hazır değildirler. Her vekâlet elemanını kendi kadrosu içerisinde mütalâa eder, şeklen protokol itibarıyla sefaretin içerisinde mütalâa edilir. Böyle, milletlerarası münasebetlerde sefirin otoritesi ile ortaya konmayacak hiçbir çalışma muvaffak olamaz arkadaşlar. Sefaretin - sefirin demiyorum - otoritesi ile yürütülmiyen hiçbir mesai muvaffak olamaz. Böyle bir çalışmaya, maalesef Türkiye Hükümeti teşkilâtı müsait değildir.

Meselâ Milletlerarası iktisadi münasebetler böyledir. Milletlerarası malî münasebetler böyledir. Konsorsiyum heyetleri nezdindeki müzakereler dahi sefaretler çerçevesinde ele alınmak lazımdır. Çünkü bu konsorsiyum heyetini gönderirseniz, bir müzakere yapar, döner. Ondan sonra o işi yürütecek sefaretir. Eğer sefir o işi Hükümetin mütahassis elemanların görüşüne de sahibolarak benimseyip yürütmek istemezse her gün mütahassis heyet göndererseniz

netice alamazsınız. Böyle bir koordine mesai hariciyemizde yoktur. Her vekâlet kendi inisiyatifini dâhilinde çalışmak ister. Bu, bizim dış teşkilâtımızın en kötü tarafıdır. Meselâ size basın müşavirlerini misal vereyim. Aslında hariciye Vekâleti bünyesinde tanıtma vazifesi propaganda vazifesi bizatihi dâhildir. O gönderdiğimiz basın müşavirlerimizin hepsi sefaretin çerçevesinde vazife gördükleri zaman muvafak olurlar. Çünkü onlar dış münasebetler bakımından Devleti temsil etme yetkisinde değildirler. Sefirin otoritesine, sefaretin direktifine de muhtaçdırlar. Sefaretle birlikte çalışmazlarsa devamlı bir netice alamazlar. Şu halde bütün dış çalışmalarımızı, dış münasebetleri sefaretin çerçevesinde koordine etmek ve otoriteyi sefarette temsil etmeye bu Hükümetler, Türk Devleti alışmış olmalıdır.

Şöyle bir kanaat vardır: Efendim, malî meseleleri biz daha iyi yürütürüz. Yanlıştır arkadaşlar. Gönderdiğimiz malî heyet gider orada bir defa alâkahlarla müşavere eder, fakat o devlete o müzakerelerin neticesini kabul ettirmek insiyatifine yalnız sefaret sahiptir, arkadaşlar. O halde müsaade ederseniz, bu bakımdan da bize teşkilât kadrosuyla - ki, bu teşkilât kanunu demektir - kanunu ikmal eden bir kanundur; böyle bir koordine çalışmaya gitme niyeti Hükümetimizde var mı?

Size bir meseleyi arz edeceğim arkadaşlar.

Şu Suriye'de ve Lübnan'daki meşhur ermeni toplantısı, mitingi. Arkadaşlar, tarihî gerçekleri eğer bizim dışarda da tanıtmamız müsait olsa ve çalışması benim arz ettiğim şekilde ihtisaslı tarihin seyrini tetkik eden dünyanın bugün içinde bulunduğu şartları iyice bilen bir çalışma içinde bulunulsa bizim Lübnan'daki mitinge mukabil çok propogandalarımız vardır. Hiçbir Devlet yoktur ki, ekalliyet olarak bağrına bastığı vatandaşlık hüviyetini verdiği, hattâ Tanzimat'ta bile imtiyazlı mütalâa ettiği ekalliyetlerinden Türk Devletinin gördüğü kadar hiçbir Devlet ihanet görmemiştir. Hiçbir zaman camiler silâh deposu olmamıştır fakat kiliseler silâh olarak Türkiye'nin bağrında çalışılmıştır. Fakat hariciyemiz bu mevzuda hazır değildir, propaganda-sını yürütemez.

Eğer Ermeni mevzuunun tarihî seyrini tetkik ederseniz her bir başka şekil istiklâl güden,

ermeninin evinde ermeni istiklâline ait heykeller vardır. Bunlardan bir tanesi Bucada Sarıgöllü bahçesinin karşısında bahçesinde idi.

Mağaralarda Ermeni esaretini bizim bağrında, bizim vatandaşımız olarak temsil ediyor. Biz hayat hakkımızı müdafaa için karşısına çıkıyoruz. Dışardan bütün bu husumetler bir bizim üzerimize hücum etmiş, içerden de içimizde vatandaş dediğimiz adam Devleti yıkmaya çalışıyor, biz bir şey demiyoruz.

Görüyorsunuz bir harici politikanın, propaganda'nın aktüel olmamasından dolayı çektiğimiz sıkıntı nedir? Kıbrıs mevzuu aynı teşkilât noksanlığında, aynı çalışma şartlarının bozukluğunda, aynı propaganda eksikliğinden dolayı bu hale gelmiştir.

O halde müsaade ederseniz, Büyük Meclis şöyle bir karar alsın. Türk hariciyesi ne kadro isterse vereceğiz. Fakat dört soruya cevap istiyoruz. Merkezî teşkilâtımız Birleşmiş Milletler kurulduktan sonra dünya münasebetlerinin aldığı bütün meseleler günü gününe tekik edecek, mütahassıs elemanlar çalıştıracak bir vaziyete gelmiş mi? Bir arşiv, bir enstitü çalışmasına mâlik midir? Yürütebilecek midir?

İkincisi, bütün Devletin dış teşkilâtı sefaretin otoritesinde temsil edilmez ve o koordine çalışmak, devamlı çalışmak gibi bir yola gidecek mi, Hükümet böyle bir noktai nazara sahip mi?

Efendim, sözcü arkadaşımız, ekonomik münasebetler ayrı, diyor.

NURİ BAYAR (Sakarya) — Ben böyle bir şey söylemedim.

AHMET TAHTAKILIÇ (Devamla) — Bir arkadaşımız böyle bir söz söyledi. Ben bu arkadaşımıza cevap vereceğim. Arkadaşlar, işte bu zihniyet dışarıda ekonomik faaliyetlerimizi yarıda bırakmıştır. Burada Konsorsiyum kurulduğu zaman size bir hakikati söylemiştim. Amerikan politikası konsorsiyumu kurmakla bize dünya barışında aldığımız vazife bakımından yapmayı kabul ettiğim yardımdan kurtulma siyasetini takibediyor, geliniz bu mevzuun arkasına çıkalım, sefaretlerimiz bütün bu konsorsiyuma dâhil olan devletlerle şimdiden temas yap-sın, yarın müzakerelerde güçlük çekeceğiz dedim. Akibet gerçek meydana çıktı. Her sene konsorsiyum bize ne yapacak, konsorsiyum bize

ne yapacak diye sanrı içerisinde kalıyoruz. Onun için ekonomik münasebetlerinde elçilikler çerçevesinde mütalâa edilmesi lâzımdır. Ben temenni ederim ki yeni Maliye Vekilin de bu husustaki görüşünü fırsat bulsun açıklasın.

Arkadaşlar, iyiniyet heyetleri gönderdik. Bir millet tasavvur ediniz ki, Birleşmiş Milletlerin kapısına Türk Milleti olarak gitmiştir yani milletlerin istiklâli fikrini daha evvel ilân etmiştir, müstemlekecilğe karşı vaziyet almıştır, kendi müstemleke boyunduruğundan kurtularak istiklâli ilân etmiştir, biz Birleşmiş Milletler içinde sevimli bir Devlet olamayız. Niye? Çünkü dünyanın aldığı istikamette politika takibe demiyoruz.

Görüyorsunuz ki, benim içindeki yaralar şu Hükümete, bu Hükümete munhasır değil; içimizdeki aksiklikleri zaman içersinde bağrımıza taş basarak halledebilir. Fakat dışta bir eksikliğinizi varsa sizi beklemez.

Meselâ bir milletin efkârı umumiyesi vaktinde, Kıbrıs hakkında yanlış bir politikayı dinledi, benimsedi ise, artık ona doğrusunu anlatamazsınız. Oradaki vatandaş sizi yeniden dinleyip kanaatini değiştirmeye mecbur değildir. Şu halde biz bu meselelerde günü gününe propagandaya sahibolmak, günü gününe aktüel mesai sarf etmek mecburiyetinde olan bir Devletiz. Onun için ben bu kadrolara müspet rey vereceğim. Fakat, bu kadrolarla hariciyemizin meselelerinin halledilmediği kanaatindeyim.

Bu söylediğim noktalar üzerinde, temenni ederdim ki Hariciye Vekilimiz vazife seyahatinde olmasın, burada bulunsunlar, kendisi Hükümet mesuliyeti çerçevesi içinde cevap versinler. Mamafih fırsat bulursam Dışişleri Bakanlığı bütçesinde de bu görüşlerimi tekrar ifade edeceğim, Başbakanlık bütçesi görüşülürken görüşlerimi tekrar ifade edeceğim.

Arkadaşlar, kadroyu verelim, fakat eğer şu Hükümetin gerekçesindeki Milletlerarası münasebetlerin bugünkü aldığı şekil ve şartlara göre dış teşkilâtımızı teşkilâtlandırmak ve yeni bir çalışma metoduna gitmek lâzım ise bu teşkilât kanunu bize hiçbir şey getirmeyecektir. Bu noktai nazarımı da arz eder, hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Oyunu kullanmamış olan arka-

daşlarımız var mı efendim?.. Yok. Araştırma Komisyonu için oylama muamelesi bitmiştir.

Sayın Asım Eren, buyurunuz.

ASIM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlarım; gelen kadrolar bendenizin kanaatine göre hattâ azdır. Dünya politikasının gelişmesiyle paralel olarak hem personelde, yani organizasyonda, hem de personel gayretinde ona yeter bir gelişme şarttır. Bu itibarla bendeniz gelen tasarıyı destekliyorum.

Bu vesile ile, kısmen kadrolara, kısmen Dışişleri Bakanlığının bu elçilik ve konsolosluk kadrolarına taallük eden bâzı mâruzatta bulunacağım.

Pek muhterem arkadaşlarım, elçiler ve konsoloslar bir memleketin dış memlekette bir nevi avukatları, vekilleridir. O memleketin haklarını, o memleketin münasebetlerini, o memleketin ve milletin şeref ve haysiyetiyle uygun bir seviyede muhafaza etmek, gerekirse onları savunmak ve münasebetleri mümkün olduğu kadar bozguna götürmeden idare etmek, mevkiinde olan vekillerdir. Bir avukat için avukatlık kanununun yüklediği vazifeleri kıyasen elçilerin ve konsolosların benimsemesinde, hattâ o kanunu vazifelerine başlamadan bir defa mütalâa etmekte fayda vardır.

Şimdi, bir nokta üzerinde, bâzı ikazlarda bulunacağım. Bizim elçiliklerimizde ve konsolosluklarımızda, dış memleketlerde bulunmuş bir arkadaşınız olarak arz ediyorum, en mühim mesele, kadro olarak yardımcı yerli personeldir. Yani mahallinde, Türk uyruğunda olmıyan insanlardan alınmış olan bâzı yardımcı personel başta tercümanlık olmak üzere, meselâ Suudi Arabistanda Cidde'de bulunan elçiliğimizde arap tercüman vardır, Arapçayı güzelce konuşan bir Türk her halde yok ki, orada bu istihdam edilmekte ve bâzı, orada sakin vatandaşlarımızın haklarına taallük eden hususta vatandaşlarımızın şikâyet ettiği Suudi Arabistan uyruklu bir arabı müdafaa edencesine mahkemede ve elçilikte etki yapmakta, vatandaşlarımızın zararına neticeler doğurmaktadır. Bu kıyasen bütün elçiliklerimizde ve konsolosluklarımızda bulunabilir.

Muhterem arkadaşlarım, gizliliğin korunması meselesinde bu yerli personel elçilik ve konsolosluklarda açık birer arka kapıdır. Size Mosko-

va Amerikan Büyükelçiliğinde muhtelif duvarlarda ele geçirilen onyediyane gizli mikrofondan elbette bahsetmek istemem. Ama yerli personel canlı gizli bir mikrofondur. Bunlar buldukça bir büyükelçiliğin bünyesinde, gizli bir şeyin kalmasına imkân yoktur. Çünkü insanlar daima, kâtipler, başkâtipler, memurlar, daktilo kadınlar, hattâ elçinin müsteşarı ve elçi kapısının dışından duyulacak münakaşalar yapabilirler. Bunlara Berlin'de, Paris'te birkaç defa şahid oldum. Bu itibarla duyulabilir. Bu mahremiyeti muhafaza etmenin tek şartı yerli personelin Türk uyruğundan yetiştirilmesidir. Temenni ederim ki, bu gelen kadrolar içinde bu yerli personeli atıp, onların yerine ikame edilecek genç siyasal bilgiler veya hukuk mezunu, o mahallin dilini burada öğrenmiş ve biraz staja ihtiyacı olarak gönderilebilir müsait gençlerimiz Dışişleri Bakanlığının sınav ve seçme usullerine tabi olarak, müstakbel Hariciyecilerimiz olarak yetiştirilmek üzere evvelâ yardımcı personellikte bir yetiştirme safhası içinde istihdam edilir şeklinde bir prensip kabul edilsin. Bu takdirde bu Araplardan, bu hain, her hangi bir o memleketteki bize hizmet eder görünen bir yardımcı personelden kurtulmuş oluruz. 2 nci Dünya Harbinde Bükreşte Romanya Sefaretinden Elçiliğimizde ataşemiliterlikte bile kullanılan insanlar gördüm ki, yerli uyruklu yani Romanya uyruklu idi. Ve onların ben, yüzde 80 itimat havası alamamıştım.

Bundan dolayıdır ki, Sayın Dışişleri Bakanlığından âcizane temenni edeceğim, gelecek kadrolarında, bütün elçiliklerimizde ve konsolosluklarımızda yerli personeli değiştirecek kifayyetli bir genç nesil Türkiye'de yetiştirilsin.

Çince, Hintçe gibi her türlü dilleri bilir insanlar dâhil olmak üzere, her memleket için Güney - Amerika, Orta - Amerika, bugünkü Afrika'nın türlü dillerini ve lehçelerini kavramış gençler yetişsin ve böylece bugün dünyanın çok gelişmiş politik, canlı faaliyetine paralel bir varlık Dışişleri Bakanlığımızda müessesem olarak kendisini gösterebilir. Aksi takdirde biz bunların bazıca vaziyetine düşebiliriz.

Muhterem arkadaşlarım, bu vesile ile Türkiye Dışişleri Bakanlığımız için getirilmemiş olan bir temenniye gene âcizane arz etmek isterim.

Elçiliklerimiz ve konsolosluklarımız ve onların maiyetinde bulunan değerli vatandaşlarımız, kökleri Türkiye'de bulunan bir saksıda kokulu çiçekler olmak gerekir. Binaenaleyh bunların buldukları yabancı memleketlerde bu kokuyu asla kaybetmemeleri gerekir. Maalesef hodgâm, hodbin, bâzı gurur hislerine kapılmak türlü küçük düşüncelere kapılabilmek ihtimalleriyle hareket ettiğini gördüğümüz insanlar, hattâ büyük seviyedeki hariciyecilerimiz içinde yakın tarihte müşahade edilmiştir.

Bunun bir misalini Londra'dan geçerken Millî Savunma Bakanının oradaki büyükelçiden geçen sene gördüğü olumsuz tutum olarak arz edebilirim. Devletin bakanlık mevkiinde bulunan bir insan belki büyükelçi kadar lisan bilmiyebilir, belki onun kadar Devlete uzun bir hizmet mâzisi bulunmayan bir insan olabilir. Ama Bakandır, Hükümeti temsil ediyor, Devletin şeref ve haysiyeti uhdesindedir, oraya geldiği zaman elçinin vazifesi kendisini gönderen Devlet Başkanının gönderdiği bu Hükümet üyelerine, Devlet Başkanının temsileisi olarak lâzımgeldiği saygıyı göstermektir. Bu Londra'dakini bir örnek olarak arz ettim. O vakit hakikaten müteessir olmuştuk ve o teessür bendenizde hâlâ zail olmuş değildir. Dışişlerimizde daima hodgâm, hodbin yani kökünü memlekettten koparmış da bulunduğu memlekete sokmuşçasına bir koku arz eden insanların elçiliklerimizde ne büyük seviyede, ne de daha aşağı bir seviyede ve ne de konsolosluklarımızda bulunmamasını candan temenni ediyorum.

Pek muhterem arkadaşlarım, bendenizin mâruzatım sadece bu kadardır. Hiç kimseye tariz niyetiyle bu mâruzatta bulunmuş değilim. memlekete faydası olsun diye olayları söyletmeye çalıştım. İnşallah Dışişleri Bakanlığımız bize yardımcı personel kadrolarını getirmek hususunda bir gayret sarf eder ve bizi minnettar ederler ve bizi yabancı memleketlerde arka açık kapılar şeklinde her gün dinlenen bu yabancı personelden, hattâ bunların oradaki Türk uyruğuna zarar verici faaliyetlerinden kurtarırlar.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Bir kifayyet önergesi vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan S. Sayısı 921 kanun tasarısının tümü üzerindeki görüşmelerin kifayetin oylanmasını arz ve teklif ederim.

Konya
Rüştü Özal

BAŞKAN — Okunmuş bulunan kifayet önergesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddelere geçilmesini oylamadan evvel, Kars Milletvekili Rıza Yalçın arkadaşımızın Hükümet metninin müzakerelere esas tutulmasını istiyen bir önergesi vardır, onu okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemin ikinci sırasında kayıtlı ve S. Sayısı 921 olan, «Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bâzi kadrolar eklenmesi hakkında kanun tasarısı»nın Bütçe ve Plân Komisyonunun değiştirişini değil Hükümetin teklif ettiği metin üzerinden müzakerenin yapılmasını arz ve teklif ederim.

Kars Milletvekili
Rıza Yalçın

BAŞKAN — Nazarı dikkate alınması mülâhazası ile oyunuza arz edeceğim, bu önergeye Komisyon katılıyor mu?

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarıda ivedilik teklifi var. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bâzi kadrolar eklenmesi hakkında kanun

MADDE 1 — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Ka-

nuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına ilişkin (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum... Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kadrolardan beşinci dereceden 2, altıncı dereceden 3, yedinci dereceden 3 adedi Dışişleri Bakanlığı ile Maliye Bakanlığının mutabık kalacakları büyük merkezlerdeki Misyonların hesap ve maliye işlerini görmek üzere Maliye Bakanlığı teşkilâtında görevlendirilecek memurlara tahsis olunur.

Bu kadrolara Dışişleri Bakanlığı ile iştişare olunarak Maliye Bakanlığınca atanma yapılır.

Bunlar hakkında 4991 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini Dışişleri ve Maliye Bakanları yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü hakkında söz isteyen var mı? Yok. Tümü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Tümü Meclisimizce kabul edilmiştir.

3. — *Dışişleri Bakanlığının yabancı memleketlerde görevli telsizcilerin ücretleri hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/763) (S. Sayısı : 885) (1)*

BAŞKAN — Plân Komisyonu sözcüsü ve Hükümet temsilcisi buradalar. Tasarının tümü üzerinde söz isteyen? Buyurun Sayın Çelikbaş.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Muhterem arkadaşlarım, tasarının lehindeyim. Fakat bu tasarı vesilesiyle Dışişleri Bakanlığının dış teş-

(1) 885 sıra sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

kilâtındaki bu muhabere kifayetsizliğini süratle bertaraf edip süratli ve emniyetli bir muhabere nizamına en erken bir zamanda kavuşmasını bil-hassa millî menfaatlerimiz bakımından zaruri mütalâa etmekteyim.

Birçok yer'lerde muhabere tekniğindeki terakkiyata uymamakla ve daha onun gerisinde bulunmakla beraber süratle haberleşme imkânını sağlayan bir sistem bir müddetten beri Dışişleri Bakanlığında yer almaya başlamıştır. Fevka'âde isabetlidir, yerindedir. Ama tutu'an yol ve tempo memleketlerin malî imkân'arı ortaya sürül-mek suretiyle işin intacını geçiktirmeye katiyen müsait değildir. Memleketten uzak bölgelere git-tiğimizde Dünyanın hadiselerini Türkiye ile alâkası nisbetinde takibedebilmek mahallî im-kânlarla kalmaktadır, Türkiyeden haber alınma-maktadır. Bu fevkalâde bir mahzurdur.

Bu itibarla Dışişleri Bakanlığının Hükümete mese'eyi götürerek mevzuu Maliye Bakanlığının servisleri içerisinde tetkika meydan bırakmadan bir Hükümet meselesi halinde işe el koymak su-retiyle süratle intaçetmesinin birçok mahzurları bertaraf ed'ci ve memleketin çok büyük menfaat-lerini sağlayıcı bir yol tutma bakımından isa-betli olacağı kanaatindeyim.

Fakat buna varmak için ikinci bir konu da dış teşkilâtımızın kiralık binalardan kurtulup behemehal kendi sahibolacağı binalara yerleş-mesi keyfiyettir arkadaşlarım.

Bugünkü Dışişleri politikasını, arşiviyle, memurun mahremiyete riayetle, muhabera-tının emniyetini sağlamak zaruretiyle ki-ralık binalarda yürütmeye imkân ve ihtimal yoktur. Ben kirada oturan Büyük Elçilikle-rimizin haklı şikâyetlerini mahallinde görüp dinlediğimi de, itiraf edeyim ki, son derece üzölmüşümdür.

Bu itibarla arkadaşlarımız deminki ka-nun tasarısı vesilesiyle kadrolara temas et-tiler, yalnız kadro işiyle Türkiye Dış politi-kasının hepimizin beklediğimiz müessireyete ulaşması imkânları yoktur. Bunun yanı ba-şında memleketin hasip bulunduğu binalara kavuşmamız ve onun içerisinde süratle mu-habere imkânını sağlayacak şebekeye kavuş-mamıza bağlıdır.

Bu kanunun bir tanesindeki personel işi-ni halle medar olan bir tasarı olduğu için isabetlidir, yerindedir, fakat deminki tasarı

vesilesiyle gördüm ki, memleketimizde uzun seneler Dışişleri Bakanlığının gerçekten lâ-yık ve haklı olduğu bir çalışma imkânına kavuşturulması keyfiyeti meclislerimizde bu-güne kadarki, gelen ve bugün ortaya çıkan bir anlayışa mazhar olmamış görünür idi. Ama şimdi görülüyor ki, Dışişleri Bakanlığın-dan daha başka bir vazife beklenmektedir. Şuna katiyen emin olalım ki, Dışişleri Bakan-lığımız mevcut personeli bakımından arkadaş-larımızın kendilerinden beklediği vazifeyi li-yakattedir arkadaşlar. Ama kendilerine bu imkân verilmek şartıyla.

Bu imkânlardan birisinin gayet cüzi bir mağduriyetini bertaraf eden bu tasarı yerin-dedir. Fakat Dışişleri Bakanlığı artık Parlâ-mento arkadaşlarımız kendilerinden beklediği vazifeye sahip çıkarak imkânları Hükümet içerisinde yaratmanın gayreti içine girmeli-dir.

Ben bu vesileyle, bütün arkadaşlarım bu istikâmette yapıcı konuşmalar yaptıkları için, bu mevzu dolayısıyla sözümü bağlarken bu noktayı belirtmeyi vazife bildim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Özal.

RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Muhterem ar-kadaşlarım, ben mevzuun bir teknik yönüne bidayeten temastemek istiyorum.

Hemen metnin okunmasından da görülü-verileceği üzere Dışişleri Bakanlığının ya-bancı memleketlerde çalışan elemanlarına 212 sayılı kanunla bir dış memleket tazminatı ödenmektedir. Bu hüküm mevcud olduğuna göre, böyle başlı başına müstakil bir kanun yapacak yerde, adı geçen 212 sayılı Kanuna bir fıkra ilâve edilmek suretiyle maksadın husulü mümkündür.

Kanunlarımızın sayısını artırmaktan ve tetkiklerini güçleştirmekten başka bir fayda getirmemektedir bu kanun. Mesele 212 sayılı Kanunun tâdilinden ibarettir. Komisyonunda bu mevzuda verilmiş olan izahlar «telsiz me-murlarının 7244 sayılı Kanuna göre maaş alamamalarındandır» denilmekte ise de bu ka-nuna bir fıkranın ilâvesiyle meselenin hal-ledilmemesi için hiç bir sebep mevcut değildir.

Bundan başka bu kanun son derece muğlak bir ifade taşımaktadır ve mâna çıkartabilmek bir hayli güçlük ifade etmektedir. Bunun da çok basite ircaı mümkündür ve anlaşılır hale

getirilmesi esasen lâzımdır. Aslında birinci maddenin son kısmında dış memleket tazminatı tarif edilmektedir. Bu tarif bidayeten yapıldığı takdirde, kanun tasarısının başında yer aldığı takdirde, şu kadar miktarda temsilcilere verilir denilmesi maksadı tam mânasıyla temin eder.

Bu bakımdan ben komisyon sözcüsü arkadaşlarımdan rica ediyorum, kanunların sayısını yükseltmemek, tekniğine daha uygun hale getirmek, muğlak ve müphem ifadesi yerine daha açık, anlaşılabilir bir hale getirmek üzere metni geri alırlarsa isabet etmiş olurlar. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Kenan Esengin.

KENAN ESENGİN (Zonguldak) — Sayın arkadaşlarım; dış memleketlerde çalışacak olan telsizcilerin ücretlerine o memleketin durumuna göre bir emsal bağlamak için getirilen tasarı uygundur, geç bile kalmıştır, bunun lehindeyiz. Ancak bazı arkadaşların da konuştukları gibi, Dışişleri Bakanlığımızda her çeşit eleman eskisine nazaran mevcuttur, her çeşit vasıta verilmiştir, fakat buraya yeni bir zihniyetin getirilmesi lâzımdır. Bu da bilhassa eski sefirlerin zihniyetlerinin Dışişleri Bakanlığında devam edip gitmesinden ileri gelmektedir.

Birçok zamanlar, yani İkinci Dünya Harbinden sonra bizim dış sefaletlerden en büyük şikâyetlerden birisi gizliliğe riayet etmemelelerinden ileri gelmiştir. Bunların sebeplerinden birisi, mahallî memurları alıyorlar, bunları daha çok istihdam ediyorlar; ikincisi de işlere lâ-yıkı veçhile ehemmiyet vermiyorlar, klâsik düşüncelerle, geleneklerle sefaletleri idare etmek istiyorlar. Bunun üzerine memleketten dışarıya telsizciler ve şifre makinaları v. s. gönderilmiştir. Bunların iyi çalıştırılması için bu memurları memleket dâhilinde takdir edilen ücretlerle çalıştırmanın imkânı yoktur.

Bu sebeple bu telsizcilerin bir barem karşılına bağlanmaları ve bunun karşılığı olarak da dış memleketlerdeki o memleketin emsaline yani Dışişleri memurlarına ödenenlere göre bunlara da vermek icabeder. Tabii her memleketin geçim durumu nazarı dikkate alınarak, biliyorsunuz oradaki Dışişleri memurlarına bir emsal tanınmıştır. Bunları da bu telsizcilere

tanımak için bir kanunun çıkması gerekiyordu. Bu kanunun maksadı da buna mâtuftur.

Bunu bu şekilde arz ettikten sonra, maddesi gelinece bir değiştirge önergesini vereceğim, orada birinci maddenin bilhassa ikinci fıkrasının değiştirilmesi gerektiğini arz edeceğim. Onu made üzerinde konuşuruz.

Bir temennide bulunacağım arkadaşlara, bu telsiz memurlarının her çeşit etkilerden uzak bulunabilecek, dış memleketlerden haberlerin gizliliğine önem verecek şekilde seçilmeleri ve kontrol altında tutulmaları...

Muhterem arkadaşlar, dünya öyle bir duruma gelmiştir ki, hiçbir şeyi uzun boylu gizlemeye imkân yoktur. Hiç değilse kısa zamanda yani o haberin o bilginin aktüalitesi geçinceye kadar gizli kalmasına önem vermek lâzımdır. Az ücretli, karakterleri iyi tesbit edilmemiş telsizcilerle bunlar temin edilemez.

Bilhassa Dışişleri Bakanlığımıza önem verilmesi lâzımgelen diğer bir nokta da şudur: **Muhabere işlerinde sureti katıyede neyi ne şekilde vermek gerektiği prensibi lhenüz yaratılmamıştır. Evvelki sene bir sefir lüzumsuz bazı şeyleri dahi şifre ederek bir ayda 15 bin lira muhabere parası ödemiştir. Bunların hepsini toptanız iki bin liraya olacak işlerdir. Meselâ kurye ile göndereceği şeyleri şifre etmiştir. Bilmem havyar istemiştir, şifre etmiştir, kendi şahsi işlerini kamufle ederek şifre etmiştir. Bu memleketin parasını heder ederek bir ay içinde 15 bin lira muhabere parası vermiştir. Nelerin şifre edileceğini, nelerin kuryelerle verileceğini telsizle nelerin verilmesi lâzımgelceğini, Dışişleri Bakanlığının bir talimata bağlaması ve telsizcileri ona göre çalıştırması lâzımdır.**

Netice itibariyle, bu tasarı lüzumludur, çıkarılması icabeder ve telsizcilerimizi dış memleketlerde esaslı kanuni müeyyidelerle bağlamamız lâzımdır. Hürmetlerimi arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Reşat Özarda.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Muhterem arkadaşlar, dünya şartları her gün değişmekte yeni yeni hâdiseler meydana gelmektedir. Bugün Türkiye bir üyesi bulunduğu Birleşmiş Milletler, NATO gibi vazifeleri dolayısıyla dünyanın neresinde olursa olsun meydana gelen hâdiselerle yakından ilgilenmesi icabeder. Bugün dünyanın her hangi bir yerinde vukua ge-

len hâdiseler karşısında yabancı kaynaklardan malûmat toplamaya çalışmak artık hariciye bakımından çok geç ve geri kalmış olmamızın ifadesi olur. Bu bakımdan telsizciliğe büyük önem verilmesi ve Hükümetin her hâdiseyi zamanında, vaktinde takibetmesi mecburiyeti vardır.

Bu telsizciler yalnız Hükümete vaktinde süratle haber vermesi yanında bazan millî menfaatlerle ilgili çok büyük ve önemli işler gördükleri de bir vâkiadır. Bizzat şahidolduğum bir hâdiseyi anlatacağım :

Kıbrıs'ta Türklere karşı katliamlar başladığı zaman 4 - 5 gün ve hattâ daha uzun müddet Kıbrıs'taki Türk Cemaati ile Türk Hükümetinin tek irtibat vasıtası elçiliğimizdeki telsiz cihazı bulunmamış olsaydı oradaki katliamlardan Hükümetin haberi olmayacaktı. Çünkü Makarios ilk günden itibaren Türklerin bütün muhabere vasıtalarını kesmiş, Türklerin dünya ile irtibatını tamamen kesmiş bulunuyordu.

Orada vazife gören telsizeci genç arkadaşlarımızın 24 saat yemeden, içmeden, uyku uymadan devamlı surette vazife gördüklerine bizzat şahidoldum. Vazife başında bayılanları gördüm. Binaenaleyh arkadaşlar, bu telsizecilerimizin zamanında yaptıkları hizmet hakikaten memleket müdafaası kadar kutsi, mukaddes hizmetlerdir. Böyle bir kanunun gecikmiş olmasına rağmen Meclise gelmesini memnuniyetle karşılarım. Ancak bugün Hariciyemizle ilgili iki kanun tasarısının Meclisten çıkması bize şunu gösteriyor ki; maalesef hariciyemiz bugünkü şartlara uygun teşkilâta sahip olmaktan çok uzaktır. Köhneleşmiş, duvar çatlamakta olan bir binaya şu bu kanunlarla yamamak gibi onu ayakta tutma gayreti içinde olduğumuz görülmektedir. Bugünkü dünya şartlarına uygun bir hariciye politikası ve bunları takibedebilecek bir teşkilâta mutlaka zaruret ve ihtiyaç vardır.

Onun için bu vesile ile bütün arkadaşlarımızın da ifade ettikleri gibi pek yakın bir zamanda Hariciye Teşkilâtımız, Hariciye Bakanlığımız ve Hükümet bu konuya lâzımgelen önem ve önceliği verecek ve en kısa bir zamanda medeni alemin icabettirdiği bütün eksiklikleri bertaraf edecek tam bir Hariciye teşkilât Kanununu Yüksek Meclise getirmek yoluna gi-

rerlerse bundan yalnız memnuniyet duyacağız. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın İlyas Kılıç.

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Muhterem arkadaşlar, Dışişleri Bakanlığının büyük bir ihtiyacını karşılamak için getirmiş olduğu kanun tasarısını, geç kalmış olmasına rağmen, telsizciler namına şükranla karşılamak lâzımdır. Çünkü muhterem arkadaşlarım, bugünkü asırda muhaberenin ehemmiyetini takdir etmeyecek hiçbir müessese ve hiçbir medeni insan yoktur. Siz ne kadar iyi imkânlarla sahibolursanız olunuz bugünkü teknik karşısında zamanında bilgi sahibi olmadığımız andan itibaren bir saat, hattâ bundan daha kısa bir zaman sonra alacağımız bir haberin, size ulaşacak olan bir raporun sizin için bir fayda sağlamıyacağını tatbikat göstermiştir. Binaenaleyh teşkilâtımızı bizzat yerinde görmüş bir insan olarak konuşuyorum. Geceli gündüzlü, hattâ Pazar günleri herkes plâjında gezerken onların küçük bir odada, kilitli bir yerde terle, bunaltıcı bir hava içerisinde, memleketine bir haberi ulaştırabilmek için ne kadar sıkıntı çektiklerini bizzat görmüş, büyük bir maddi sıkıntı içinde kıvrandıklarını da müşahade etmiş bir arkadaşımız olarak, az dahi olsa bu kanunun getirmiş olduğu imkânlar, bir hamle olması bakımından, Dışişleri Bakanlığını tebrik etmek iktiza eder. 9 neu dereceye kadar âzami imkân sağlamaktadır. Yani, aslı maaşlı ne kadar yüksek olursa olsun ki, bunların içerisinde Harb Okulundan ve muhabere meslekinden ayrılmış ve bu işe intisabetmiş arkadaşlar da vardır. Benim bildiğime göre maaşları 60, 70, 80 olanları vardır. Daha yüksek olanlar da belki vardır. Bunlara dış memleketlerde normal olarak 35, istisnai olarak da 15 memleket için Bakanlar Kurulu kararı ile 40 aslı maaşın o memleket için karşılığını vermek gibi bir hamle atılmıştır. Daha ilerisi için hiç olmazsa 50 ye bunun bağlanmasının psikolojik bakımdan, mesainin ehemmiyeti bakımından o insanların daha iyi çalışması ve tatmin edilmesi bakımından uygun görülürdü. Çünkü burada birçok maaşa mütaallik kanunların çıktığı zamanlarda şu sözleri çok işitmişizdir. Ve hâlâ da işitiyoruz: «Efendim, memur bulamıyoruz, vali bulamıyoruz, kaymakam bulamıyoruz.» Peki ben si-

ze soruyorum, her istediğiniz zaman oradan telsizci bulabilecek misiniz? Hariciye Bakanlığının beyin vazifesini gördüğü merkezinden bütün dünya teşkilâtına bir anda istediğimiz haberi fasılasız, noksansız, eksiksiz ve istediğiniz şekilde ulaştırarak bir telsizci istediğiniz anda bulmak mümkün mü? Elbette ki hayır. Bu kadar ince ve sıkı imtihandan geçirdiğiniz, bu kadar mühim bir vazifeyi tahmil ettiğimiz, miktarı da çok az olan bu insanlara bugünkü sağlamış olduğunuz imkânları lütfedin de çok görmeyiniz. Bu çok değildir, tatmin edici de değildir. Ama belki bugün için kötülerin en iyisi mütalâa edilebilir. Gönül isterdi ki, Dışişleri Bakanlığı veya buna muhabet eden Maliye Velkâleti bu hususta miktarı çok az olan belki yirmi, otuzu geçmeyen bu insanlara biraz daha cömert hareket etmek suretiyle millî menfaatler bakımından büyük hizmetler gördüğüne kaani olduğumuz bu insanlara hiç olmazsa elli liranın karşılığını o memleketteki hayat seviyesinin katsayısıyla çarparak vermeyi kabul etmiş olsunlardı. Ama sorduk, öğrendik ki kabul edilmemiş ve verilmemiştir. Biz mevcudu kâfi görmemekle beraber bir astı-rabı, bir yarayı bir ihtiyacı karşılaması bakımından şükranla karşılıyoruz ama bu hususu kâfi görmüyoruz, eğer mümkünse, eğer bir düzeltme yapmak öngörülürse, bize iltihak edilirse lütfediniz, bir taksir verelim, bunu dokuz derece değil, hiç olmazsa ellinin karşılığına getirelim. Zannediyorum sekiz yahut 7 nci dereceyi tutuyor, 50 nin karşılığına getirmek suretiyle bağlarsak kendilerine büyük vazife yüklediğimiz ve büyük hizmet gördüklerinden asla şüphemiz olmayan bu insanlara, tatil günlerini dahi kabinelerinde memleketine haber yetiştirmekle geçiren bu insanlara yardım etmiş oluruz, ve onları tatmin etmiş oluruz.

Kıbrıs meselesi dolayısıyla Dışişleri Bakanlığının bu işle ilgili şubesinin telsizcilerden gördüğü yardım ve onların muhaberenin sağlanması hususunda gösterdiği fedakârlığın ne kadar üstün olduğunu gerek Kıbrıs'ta gerek burada yine arkadaşlarımızdan dinlemiş, öğrenmiş bulunuyoruz.

Maaş mevzuunda birçok fedakârlıkları gözden esirgemeyen Yüksek Meclisin bu telsizciler için de asgari haddin 50 nin karşılığı olarak kabul edilmesinde bize iltihak etmesini istirham

edersek bizi mâzur görünüz. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Kılıç, bir takririniz olacaksa lütfen şimdiden hazırlayın efendim.

Söz sırası Sayın Yusuf Ulusoy'undur, buyurun efendim.

YUSUF ULUSOY (Sakarya) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Dışişleri Bakanlığının muhtacı olduğu ve onun vazifelerini ifada büyük rolü olan telsizcilerimizin ücretlerinin artırılması hususundaki tasarımı samimiyetle desteklediğimi arz etmek isterim. Bu kanunu getiren Hükümeti de tebrik etmek yerinde bir vazife olur.

Siyasi bir teşekkülde muhaberatın önemi aşikârdır. Biz bu önemi bilhassa, gerekcede de ifade edildiği gibi, son Kıbrıs hâdiselerinde muhabere sisteminin ne kadar katı bir zaruretin ifadesini teşkil ettiğini teyidettik. Önemi üzerinde durulmaya değer olan bu tasarının, millî politikamıza da menfaatler sağlayacağını, hizmet ifa edeceğini yerinde görmekteyiz.

Bu arada Dışişleri ve Maliye Bakanlıklarınca müştereken tesbit olunacak memleketlerde dokuzuncu derecenin muadili de verilebilir, şeklindeki ücretler hakkındaki görüşler de yerindedir.

Bütün bunlara ilâveten bu tasarının bilhassa haricî işlerde vazife alan politikacılarımızın merkezleriyle olan muhaberatını kolayca temin etmekteki bir zaruretin ifadesi olarak buraya gelen bu kanunun Yüksek Meclisçe tasvibe mazhar olacağını ümidettiğimi saygılarımla arz eder ve bunun bu sahada vazife gören arkadaşlarımıza hayırlı ve uğurlu olmasını candan dilerim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Tümü üzerinde başka söz isteyen? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Raporun metninde tasarının ivedilikle görüşülmesi hususu da vardır. Bu hususu da oyunuza sunuyorum : Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Dışişleri Bakanlığının yabancı memleketlerde görevli telsizcilerinin ücretleri hakkında Kanun

MADDE 1. — Dışişleri Bakanlığınca yabancı memleketlerde telsizci olarak çalıştırılanların ücretleri, 7244 sayılı Kanunun 5 nci maddesine

göre alabilecekleri ücret tutarlarının, emekli keseneği, Gelir Vergisi ve tasarruf bonusu kesildikten sonra bakiyesine, buldukları memleketin geçim şartlarına göre aynı memlekette bulunan 10 neu dereceye kadar (10 neu derece dâhil) meslek memurlarına 212 sayılı Kanun gereğince verilen (Dış memleket tazminatı) kadar bir meblâğın ilâvesi suretiyle ödenir.

Görevde bulunulan yerin hayat şartlarıyla mesai ve aile durumlarına göre telsiz operatörlerine, sayıları mecmuu 15 i geçmemek üzere, Dışişleri ve Maliye Bakanlıklarınca müştereken tesbit olunacak memleketlerde, 9 neu derecenin muadili de verilebilir.

Asıl ücretin ita miktarı ile net olarak ödenecek miktar arasındaki farka tekabül eden (Dış memleket tazminatı) Gelir Vergisinden müstesnadır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Bir önerge vardır, Sayın Kenan Esengin tarafından verilmiş olan bu önerge birinci maddedeki birinci fıkrada «Onuncu dereceye kadar» ibaresinin «Dokuzuncu dereceye kadar, dokuzuncu derece dâhil» şeklinde bir tadilat istemektedir. Bununla ilgili önergeyi okutuyorum.

Sayın Millet Meclisi Başkanlığına

Yabancı memleketlerde telsize olarak çalıştırılanların 885 sıra sayıdaki kanun tasarısının 1 nei fıkrasının onuncu dereceye kadar yerine 9 neu dereceye kadar (9 neu derece dâhil) denmesi ve ikinci fıkranın kaldırılmasını arz ederim.

Zonguldak
Kenan Esengin

BAŞKAN — Sayın Esengin, bu tadilatınız birinci maddeye ait değil mi efendim?

KENAN ESENGİN (Zonguldak) — Birinci maddeye ait. Müsaade ederseniz kısaca izah edeyim.

BAŞKAN — Efendim, takrirler dolayısıyla ayrıca söz vermiyoruz.

Bir önerge daha var, bu önerge de aynı ibarenin 8 nei derece olarak değiştirilmesini istiyor.

Yüksek Başkanlığa

Birinci maddenin 12 nei satırındaki 10 neu dereceyi 8 nei (dâhil) tadilini arz ve ikinci fıkranın kaldırılmasını arz ve teklif ederim.

Samsun
İlyas Kılıç

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Kenan Paşanın önergesine iltihak ediyorum. Benimkini geri alıyorum.

BAŞKAN — İlyas Kılıç'ın önergesi geriverilmiştir.

Komisyon Sayın Esengin'in önergesine iltihak ediyor mu?

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — İltihak ediyoruz efendim.

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılıyor. Önergeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nei maddeyi bu önergeyle tadil edilmiş şekliyle oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Bu hizmetlilerin 1963 ve 1964 mali yılları ile bu kanunun yürürlüğe girdiği ayın sonuna kadar olan ücret tahakkukları aynen kabul olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü hakkında söz istiyen? Yok. Tümü açık oylarınıza sunulacaktır. Kutular sıralar arasında gezdirilecektir.

4. — *Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma, Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/617) (S. Sayısı : 856) (1)*

BAŞKAN — Plân Komisyonu yerinde, Hariciye Bakanlığı Sözcüsü buradalar.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir

Raporda ivedilik de istenmektedir. İvedilik

(1) 856 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

le görüşülmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. **Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında Kanun**

MADDE 1. — 5 Temmuz 1957 tarihinde Ankara'da imza edilen «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşma»nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen? Yok. Maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü hakkında söz isteyen? Yok. Tasarı açık oylarınıza sunulmuştur. Kutular sıralar arasında dolatırılacaktır.

5. — *Millî Müdafaya hiyanet suçundan müebbet hapse hükümlü Alman uyruklu Wilfried Herbrecht hakkındaki hapis cezasının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/671)*

BAŞKAN — Adalet Komisyonu...

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Geçenlerde de Komisyon burada bulunmadı. Dilekçe Komisyonuyla görüşülebilir.

BAŞKAN — Adalet Komisyonunun raporundan söz edilmektedir. Adalet Komisyonu bulunmadığı için bu kısmı geçiyoruz.

6. — *Nevşehir Milletvekili Ali Baran Numanoğlu'nun, 1.7.1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/803) (S. Sayısı : 934) (1).*

BAŞKAN — Geçici Komisyon? Burada. Maliye Bakanı? Yok. Yerine vazifeli temsilci? Burada. Teklifin tümü hakkında söz isteyen?

Buyurun Sayın Numanoğlu.

ALİ BARAN NUMANOĞLU (Nevşehir) — Muhterem Başkan, çok aziz arkadaşlarım; 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun iki sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrası tedvin edilirken her nasılsa (Türkiye Halk Bankası) ibaresi unutulmuştur. Bu yüzden esnaf ve sanatkârlarımızı finanse eden Halk Bankası buna kefalet müessesesi olarak iştirak eden esnaf kefalet kooperatifleri ile yaptıkları muamelede damga Vergisinden muaf tutulamadı. Bu sebeple esnaf ve sanatkârlarımızı finanse eden müessese değil de, doğrudan doğruya kefalet müessesesi olan esnaf kefalet kooperatifleri bu kanundan faydalanamadılar. Bu açıklığı ortadan kaldırmak için Yüksek Huzurlarınıza bu teklifimi arz etmiş bulunuyorum. Bu teklif kabul edildiği takdirde, Ziraat Bankasından zirai kredi alan çiftçi müstahsıllarımız gibi, Damga Resminden muaf tutulacaklardır. İstirhamım, bu kanunun bu şekilde kabul edilmesinden ibarettir. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Tasarının müzakeresinde Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Hakkı Özkazanç temsil edecektir. Bununla ilgili tezkerelere Riyasete verilmiştir, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Millet Meclisinde Bakanlığımızı ilgilendiren bileümle kanunların görüşülmesi sırasında, Maliye Bakanı adına konuşmaya Müsteşar Yardımcısı Hakkı Özkazanç yetkilidir.

Saygı ile arz ederim.

Maliye Bakanı
İhsan Gürsan

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

Tümü üzerinde Sayın Fethi Çelikbaş, buyurun efendim.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Muhterem arkadaşlar, Sayın Ali Baran Numanoğlu arkadaşımız hakikaten hepimizin alâkasına, desteğine lâyık olan ve orta sınıfımızı teşkil eden esnaf vatandaşların mağduriyetine yol açan bir noksanı ikmal ettiği için ben kendisine evvelâ teşekkür etmek isterim. Bu vesile ile Hükümetin bugüne kadar olduğu gibi Türkiye Halk Bankasıyla esnaf kefalet kooperatifleri arasındaki münesebetler üzerine eğilmesini ve esnafın kefalet kooperatifleri içerisinde teşkilâtına hız verilmesini ve nasıl eski tarihlerden itibaren Türkiye Cumhuriyeti

(1) 934 S. Sayılı basmayazı bu birleşim tutanağı sonundadır.

Ziraat Bankası büyük devlet adamı merhum Mithat Paşa ile beraber Türk çiftçisine destek olma yoluna girmiş ve her merhalede geliş, geliş bugünkü noktaya vâsıl olmuş ise, kredi mevzuunda ve krediye ilişkin mevzulardan esnafın ve küçük sanat erbabının çalışmalarında Türkiye Halk Bankasının, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası haline gelmesi hususunda gayret etmesini temenni edeceğim. Çünkü Garp memleketlerinde çok eski yıllardan beri üzerinde durulan bu esnaf kefaleti yardımlaşma konusu, memleketimizde yeni yeni ele alınmaya başlamıştır. Halbuki esnaf da bu kefalet kooperatifleri vasıtasıyla kredi bakımından ihtiyaçlarını gidermek yollarını bulmalıdır ve Devlet buna yardımcı olmalıdır.

Bu yardım mevzuunda Ali Baran Numanoglu esnafın kredi almaktaki masraflarını, diğer teşekküllerde olduğu gibi, azaltılan veya bertaraf eden ve bir boşluğu dolduran teklif getirmiştir. Kendisine ve işi süratle intaceden Geçici Komisyonuna bilhassa teşekkür etmek istiyorum.

BAŞKAN — Tümü üzerinde Sayın Yusuf Ulusoy, buyurun efendim.

YUSUF ULUSOY (Sakarya) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben de Sayın Grup Başkanımızın yaptıkları gibi, bu kanun teklifini getiren muhterem arkadaşımız Ali Baran Numanoglu'na ve bu kanun teklifinin kabulü sırasında anlayış gösteren komisyona şükranlarımı arz etmek isterim.

Vatandaşlarla vâkı temaslarımızda mühim bir noktanın vatandaşların bu sahada zirai kredilerle bunlar arasında bir ikilik meydana getirdiği şikâyet edilmekte, sanki esnaf ve kefalet ve küçük sanat kooperatiflerine verilen kredilerin diğerinden farklı bir muamele görmesi mutlak zarurîymiş gibi bir zihniyetin hâsıl olduğunu tesbit etmiş bulunuyorduk. Şimdi bu teklifle memleketimizde hem zirai krediler arasında, hem de esnaf kefalet ve küçük sanat kooperatiflerine verilen kredilerin vergi bakımından muafiyeti sağlanması cihetine gidilmiş olacaktır ki, hakka ve adalete en uygun olanı da budur. Çünkü bir bakımdan zirai krediler için vatandaşı, müstahsılı korumak maksadıyla doğrudan doğruya Damga Resminden muaf kılıyoruz, diğer taraftan, bu sanatkârlara taallük eden hususlar olursa onu vergiden muaf kılmıyoruz. Bu şayanı dikkat bir tutum.

Ayrıca Anayasamızın, kooperatiflerin geli-

mesi ve korunması hususundaki âmir hükümlerini de nazara alarak, bu kanun isabetine bu şekilde işaret eder, vatandaşlarımız arasında memnuniyet yaratacak olan bu hali meydana getiren sayın arkadaşımıza şükranlarımı arz ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Erdemir, buyurun.

MEMDUH ERDEMİR (Kırşehir) — Sayın Başkan, aziz arkadaşlarım, Türkiye'nin kalkınabilmesi için üzerinde ehemmiyetle durulması lâzımgelen unsurlardan biri de küçük sanat erbabı ve esnaflarımızdır. El sanatlarının geliştirilmesi küçük sanayiın, bilhassa imalât sanayiinin memlekette gelişmesi suretiyle ithal edilen pek çok mâmül malzemenin önüne geçilmesi ve yerli yapılmasını temin etmenin yolu esnafın ve küçük sanat erbabının kurulmasına bağlı bulunmaktadır.

Esnaf Kefalet Kooperatifleri yoluyla Halk Bankasından kredi alan esnafımızın almış olduğu paranın faizlerinin fazla olması esnafın bu banka dan kâfi derecede istifade etmesine mâni olmaktadır. Sayın Ali Baran Numanoglu arkadaşımızın teklif etmiş olduğu bu kanun yolu ile Kefalet Kooperatifleri ortaklığı vasıtasıyla kredi alacak olan esnaf vatandaşlarımız alacakları paranın faizi, vergisi bir miktar düşecek, dolayısıyla kullanacakları paranın miktarı artacaktır. Randımanlı çalışabilmeleri için daha iyi imkân bulmuş olacaktırlar. Bu itibarla bu kanun, geç de olsa, bu devrede çıkmış olmakla büyük bir vatandaş kütlesi memnun edilmiş olacaktır. Ben de benden evvel konuşan arkadaşlarım gibi, Ali Baran Numanoglu arkadaşımıza teşekkür ederim.

Mâruzatın bu kadardır.

BAŞKAN — Başka söz isteyen?

Nadir Yavuzkan, buyurun efendim.

NADİR YAVUZKAN (Burdur) — Muhterem arkadaşlarım, küçük esnaf erbabını kredilendirirken kendilerine yaptığımız muameleden Damga Resmi gibi bir ağırlığın kaldırılmasını teklif eden Ali Baran Numanoglu arkadaşımıza teşekkür ederim.

Hakikaten bir unutulma olmuştur. Küçük esnaf bu alâkaya lâyıktır. Devletin bu alâka ile küçük sanat erbabının gelişmesi suretiyle Türkiye'de, memleketin orta sınıfını daha kuvvetli halde tutmak imkân dâhiline girecektir.

Burada ifade etmek isterim ki, plânlı devrede geniş ölçüde Halk Bankası hizmetlerinin artırılması suretiyle küçük esnaf faydalandırılmak imkânı olmuştur. Halen 1,5 milyon esnaftan ancak 87 bininin kredilenebildiği bir hakikattir. Bunun da artırılması yolundaki gayretlerin sarf edilmesini beklemekteyiz.

Ayrıca küçük sanat erbabının kredilendiği Halk Bankasının Sanayi Bakanlığı yolu ile bu vazifesini daha iyi ifa edeceği kanaatindeyim. Bu yönünün de incelenmesini istirham ederim.

Muhterem arkadaşlarım, getirilen teklif yerindedir, müspet oylarınızla çıkmasını istirham ediyorum.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Teklifin tümü üzerinde Sayın Veli Uyar.

VELİ . UYAR (Yozgat) — Çok muhterem arkadaşlar, Sayın Ali Baran Numanoğlu arkadaşımızın teklifi bir bakımdan bütçede gelir kaybını önliyen bir tekliftir. Fakat küçük esnafımızın daha ucuz kredi sağlyabilmesi bakımından Maliye Bakanlığımız da anlayış göstermiş, bu vergi kaybını mâkul ölçüler içinde takibetmiş durumdadır. Benden evvel konuşan kıymetli arkadaşlarımız esnaf lehinde sitayiş-kâr beyanlarda bulundular. Küçük esnafımızı bir an evvel kalkınması bu gibi fedakârlıkları icabettirmektedir. Bu bakımdan kanunun müspet olarak mütalâa edilmesini arz ederim.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Teklifin tümü üzerinde başka konuşmak isteyen var mı efendim?.. Yok...

Maddelere geçilmesini oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Raporda ivedilikle görüşülme hususu vardır. İvedilikle görüşülmesini oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrasının değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

18. Türkiye Halk Bankasının, Esnaf Ke-falet ve Küçük Sanat Kooperatifleri ve ortakları ve bu kooperatiflerin kendi ortakları ile münasebetlerinde tanzim olunacak borç senetleri, borç ödeme makbuzları, ipotek ve rehin senetleri.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Yok. Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü hakkında söz isteyen?.. Yok. Tümü açık oylarınıza sunulmuştur. Kutular sıralar arasında dolaştırılacaktır.

ALİ BARAN NUMANOĞLU (Nevşehir) — Teşekkür borcumuz vardı Sayın Başkan, onu arz edecektim.

BAŞKAN — Bir an evvel çıkmasını temin edenlere bizde Riyaset olarak teşekkür ediyoruz.

7. — *Izmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 2836 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Tarım, Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/527) (S. Sayısı : 807) (1)*

BAŞKAN — Plân Komisyonu lütfen yerini alsın. Maliye Bakanlığı temsilcileri burada.

Söz sırası Sayın Sabri Keskin arkadaşınızdır. Buyurunuz.

SABRİ KESKİN (Kastamonu) — Pek muhterem arkadaşlarım; kıymetli arkadaşımız Sayın Mustafa Uyar tarafından, hakikaten bâriz bir adaletsizliği ortadan kaldırmak maksadiyle getirilmiş bulunan bu kanun teklifi için kendilerine huzurunuzda teşekkür ederim.

Malûmunuz olduğu üzere, gerek Ziraat Bankası, gerekse bu bankanın denetimi altında kurulmuş bulunan Tarım Kredi Kooperatifleri köylüye ve çiftçimize ucuz surette kredi vermek maksadiyle kurulmuş millî müesseselerimizdir.

(1) 807 S. Sayılı basmayazı bu birleşim tutanağı sonundadır.

Bu ucuz kredinin maksadı, takdir buyuracağımız gibi, çiftçimizi tefeci ve yüksek faizle para veren murabahacıların elinden kurtarmak, dolayısıyla istihsali artırma dâvasında kendilerine yardımcı ve müzahir olmaktır. Bu gayeden hareket eden bu kuruluşların kanunları çiftçiye bâzı muafiyetler tanımış bulunmaktadır. Bankadan kredi alan çiftçiler aleyhine zamanında bu paralar ödenmediği takdirde, ban-

kaca yapılacak her nevi alacak takipleri davaları, icra takipleri kanunu mahsusuna göre vergiden muaf tutulduğu halde, her nasılsa 2836 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanunu tedvin edilirken bu husus kooperatiflere teşmil edilmemiş ve binnetice bu suretle adalete uygun olmıyan bir durum kendiliğinden ortaya çıkmış bulunmaktadır. Haddizatında Tarım Kredi Kooperatifleri köylümüzü bankanın ayağına dahi getirmeden, bir banka sahasında muhtelif kredi kooperatifleri kurmak suretiyle meydana getirilen müesseseler olduğuna göre, kooperatifler aleyhine böyle bir tefrik, köylümüzü bakadan para alacağı yerde bankaya müracaata mecbur etmekte ve bu arada durum kooperatifçiliğin gelişmesine engel teşkil etmektedir.

Yine Yüce Heyetinizin malûmu olduğu üzere yeni Anayasamızın 51 nci maddesinde kooperatifçiliğin, teşvik edileceği prensibi kabul edilmiş bulunmaktadır.

Yine Anayasamızın 52 nci maddesinde tarımın ve çiftçimizin korunması prensibi keza vaz'edilmiş bulunmaktadır. Bu iki prensibin ışığı altından hareket edildiğinde, bankaya nazaran Tarım Kredi Kooperatiflerine daha geniş imkân bahşedilmesi iktiza etmektedir. Ancak, müzakere konusu kanun teklifi kooperatiflere bir avantaj verememekle beraber, hiç değilse, banka ile olan aradaki farklı muameleyi kaldırdığı için, bendeniz, yine de büyük ölçüde hizmet ettiğine inanıyorum. Yüce Heyetinizin de yerinde olarak getirilen bu kanun teklifine müspet oy vereceğini ümid ederek huzurunuzdan hürmetle ayrılıyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Mustafa Uyar.

MUSTAFA UYAR (İzmir) — Sayın Başkan muhterem arkadaşlarım;

Benden evvel konuşan Sayın Sabri Keskin

arkadaşım kanun teklifinin getiriliş maksadını izah ettiler. O itibarla bendeniz bunun üzerinde durmıyacağım. Kanunun maksadı, aynı maksada hizmet eden Ziraat Bankası ile, bu bankanın denetimi altında bulunan Tarım Kredi Kooperatiflerinin çiftçiye vermekte oldukları kredilerin takibinde ve verilen avans ve saire senetlerdeki, harc, vergi, resim ve takip ücretleri bakımından ortada meveudolan fiilî aykırılığı kaldırmak ve her ikisini de aynı seviyeye getirmekten ibarettir. Bu itibarla kanun teklifinin maksadı üzerinde ve esas itibarıyla tümü üzerinde uzun boylu konuşmayı zait addediyorum.

Ancak bir noktayı dikkatinize arz ederek bir tadil önergesi verdim. Bunu izah ederek kürsüden ayrılacağım.

Bu teklifimizle 2836 sayılı Kanunun 22 nci maddesini değiştirmekteyiz. 22 nci maddenin birinci fıkrası «bu kanuna göre kurulan kredi kooperatifleri» demektedir. Bu tâbir tatbikatta da yani yeniden kurulmakta olan Tarım Kredi Kooperatifleri için noterlerin tescilleri sırasında fazla masrafı ve noterlerin tereddütlerini mucibolmakta olduğundan bu fıkranın değiştirilmesi icabetmektedir. Şöyle ki bu konuda bir de takrir verdim. Teklifim şu : «Bu kanuna göre kurulmuş olan kredi kooperatifleri» şeklinde değiştirilecektir. Sayın komisyonun ve Yüce Heyetinizin bu hususta anlayış göstereceğinden eminim. Teklifimi bir takrir halinde Yüksek Başkanlığa sundum. Teklifimin tümü istikametinde oy kullanmanızı rica eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Çelikbaş.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Muhterem arkadaşlarım, benden önce konuşan arkadaşlarımız, bilhassa Sayın Keskin, Anayasamızın bu mevzularla ilgili maddelerine temas ederek temennilerde bulundular. Bendeniz de bu temennilere iştirak ediyorum.

Türkiye'de zirai faaliyetlerde tarım kredi kooperatifleri ve tarım satış kooperatifleri 1933 yılından itibaren kurulmaya başlamıştır. Fakat aradan 30 küsur yıl geçmiş olmasına rağmen bilhassa personelin eğitiminde kooperatif ideallerine bağlı olan yetişmiş ve yetişmekte olan personeli bu müesseseye daha yakından bağlamak için o gerekli tedbirleri alamamış oldu-

ğumuzdan bir nesilden fazla geçen devir içinde aldığımız neticeler fevkalâde tatmin edici değildir. Bu itibarla bu yeni Anayasamızın memlekete getirmeye gayret ettiği müesseselerden de istifade ederek, ki bunlar bir taraftan kooperatifçiliği teşvik etmek ve diğer taraftan da Türk köylüsünün mahsulünü değerlendirmek, bu iki fikirden ilham almak suretiyle, Ticaret Vekâleti, Tarım Bakanlığı ve Ziraat Bankasının Türkiye'de tarım kooperatiflerinin kredi ve satış kooperatiflerinin geliştirilmesinde daha büyük bir gayretle işe sarılmaları lüzumu ortaya çıkmaktadır. Kaldı ki, dış ticaret meselelerinde bu kooperatiflerin kendi mahsullerini daha iyi değerlendirdikleri hususunda ortaya çıkan fikirlerin muayyen ölçüde hakikat payı da vardır. Bunları da dikkate alarak bu kooperatifleri önümüzdeki yıllarda daha müessir, daha verimli hale getirmek için bir program yapılmalıdır. Fakat buna geçerken memleketimizde ilk yapılacak şeyin Türkiye'de umumi hükümlere göre kurulan kooperatifler, hususi kanunlarla kurulan kooperatifler dışında müstakillen bir kooperatifler kanununu Hükümetin sevk edip Meclislerde benimsenip çıkmasına ihtiyaç vardır.

Uzun yıllardan beri çalışılır, Meclise gelir, fakat bu kanun bir türlü çıkamaz. Ama bugün artık Anayasamızda kooperatifçiliğin teşvikine ait yeni bir müessese yer aldığına göre ve gerek esnafın, gerekse çiftçinin kendi dâvalarını kooperatifler içerisinde organize edilmek suretiyle yürütebilecekleri kanaati doğru ve hâkim bulunduğuna göre, bu işin daha fazla geciktirilmeye tahammülü olmadığı kanaatindeyim.

Fakat bugüne kadarki tenkid edilebilecek yerleri olmakla beraber, tarım satış kooperatiflerinin ve tarım kredi kooperatiflerinin Türk köylüsüne büyük hizmetleri olduğu inkâr edilemez, arkadaşlar. Ama bu hizmetleri daha da artırmanın yolu, burada çalışacak personelin biraz daha gayret edecek şekilde, emeklilik bakımından, sosyal sigortalara bağlı olma bakımından, terfi bakımından, maddi imkânları bakımından ilerleme imkânlarına kavuşturulmasına katî zaruret vardır.

Yıllardan beri Ziraat Bankasının bu kooperatiflerde çalışacak personeli hususi bir eğitime tabi tutmak, kurslara tabi tutmak hususun-

daki gayretleri şayanı şükrandır. Ama bu gayretler demin arz ettiğim diğer tedbirlerle desteklenecek olursa, önümüzde artık ikinci bir 30 yılı beklemeden 10 yıl içinde tarım kredi kooperatifleri, tarım satış kooperatifleri, esnaf kooperatifleri vasıtasıyla Türkiye'deki orta sınıfın büyük dertlerini halletmenin organizasyonu Türkiye'de ortaya çıkmak imkânı bulacaktır. Bu gayretli çalışmalarda hakikaten bu Damga Resmî Kanunu ile, çıkan kanunla mağdur olan tarım kredi kooperatifleri ortaklarının, Sayın Mustafa Uyar arkadaşımızın son tadil teklifi ile birlikte Muhterem Heyetinize kabul edilirse, bu mağduriyet de giderilmiş olacak ve kooperatif üyeleri kendilerine yapılan âdil muameleden bir kat daha memnun olarak kendi kooperatiflerine bağlanacaklardır.

Memleketimizde bu konu biraz umumi olarak bir havanın yaratılması ve yaratılacak havanın desteklenmesine bağlıdır. Büyük tecrübeler kazanmışızdır. Artık bu tecrübelerin ışığı altında daha köklü tedbirler alarak bu kooperatifleri daha dinamik ve üyelerine daha yararlı hale getirme imkânları çıkmıştır. Bu imkânlardan faydalanmak, Hükümet, bakanlıklar ve sorumlu olarak vazife gören arkadaşların vazifesi olmak lâzımgelir.

Ben önümüzdeki günlerde yetişmese dahi bundan sonraki hükümetlerin bu mevzu üzerine eğilerek behemahal bir neticeye ulaşmalarını temenni ederim, bu dâvaların köklü olarak halledilmesi için.....

BAŞKAN — Açık oy kutularına oylarını kullanmamış arkadaşımız var mı? Lütfen çabuk olalım efendim.

Söz sırası Sayın Veli Uyar'ındır, buyurun efendim.

VELİ UYAR (Yozgat) — Çok muhterem arkadaşlarım, sayın arkadaşımız Mustafa Uyar tarafından teklif edilmiş olan kanun teklifinde kooperatiflerin yapacağı muamelelerin her türlü damga vergisinden, harclardan muaf tutulması ele alınmaktadır. Yalnız benim yıllardan beri müşahade etmiş bulunduğum bir husus vardır, onun için bir önerge vereceğim. Bu önerge Ziraat Bankası tarafından çiftçiye verilen kredi senetlerinin zamanında tahsil edilmemesi gibi, yahut mevsimin müsaidolmaması dolayısıyla tahsil edilemediği zamanda yani vâdesi geçtiğinde

icraya verilmektedir. İcraya verilen bu senetlere otomatikman icra, tahsil harcı, takip harcı ve bir de avukatlık ücreti ilâve etmektedir. Mukaveleli avukat, bu hususta hiçbir faaliyet göstermediği halde çiftçilerin senetleri üzerinden % 10 otomatikman bir bedel tahsil etmektedirler. Ziraat Bankası bunları icra vasıtasıyla infaz etmemekte, hattâ mevsimin müsaidolmaması dolayısıyla bâzı ahvalde bu senetlerin taksitlerinin, icrasının durdurulması genel müdürlük tarafından emredildiği halde Ziraat Bankasının avukatlarının % 10 harçları veya ücretleri çiftçinin omuzundan çatır çatır alınmaktadır. Çiftçiler bundan acı acı şikâyet etmektedir.

Ben bir önerge ile infaz edilmeyen icra emirlerinin, yani icranın fiilen infaz edilmemesi halinde bu avukatlık ücretinin tahsil edilmemesini, çiftçilere yüklenmemesini teklif ediyorum. Belki milyonlarca çiftçi ailesini ilgilendirecek olan bu muamelenin bu kanun teklifinin altına bir fıkra şeklinde eklenmesi için tasviplerinizi candan arzu ediyorum.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Nadir Yavuzkan,
NADİR YAVUZKAN (Burdur) — Muhterem arkadaşlar; millî gelirin dağılımında büyük adaletsizliği hepimiz bilmektesiniz. Türkiye'de % 70 ziraat sektörünün millî gelirden aldığı hisse % 40 civarındadır. Millî gelirin bu dağılımındaki adaletsizliği hiç olmazsa tarım kredi kooperatiflerinin yaptığı muamelelerde vergi ve harc gibi muameleleri kaldırmak suretiyle köylü lehine düzeltilmesinin imkân dâhiline sokulacağı bir teklif ile karşı karşıyasınız. Bu teklif bu sebeple arkadaşlarımızın müspet oylarına lâyıktır.

Arkadaşlarım, köyleri gezdiğimiz zaman tarım kredi kooperatiflerinin yanında bir büyük mesele ortaya çıkıyor. Köylüler zirai mahsullerini değerlendirememektedirler. Bilhassa birbirleriyle rakip duruma düştükleri zaman tüccarın bu mahsullere değer fiyat vermediğinden yakınmaktadırlar. Bunun çaresi, tarım satış kooperatiflerinin teşvik edilmesidir. Ticaret Bakanlığının tarım satış kooperatiflerinin kurulması için biraz daha gayretli olmasını teşvik etmesini ehemmiyetle istirham ediyorum.

Ben geçen sene gezdiğim köylerde bana yapılan şikâyetler üzerine bu minval kooperatif-

lerin kurulması için köylüleri teşvik ettim, hattâ dilekçelerini yazdım. Ama idarenin alâkasızlığı yüzünden imzaları eksik olduğu, ve saire gibi sebeplerle bu dilekçeler maalesef tatbikat sahasına çıkamadı. Köylünün bu meselelerde takip gücü zayıf, meselelerini takibetme imkânından mahrum, bilgisi eksik. Ama idarenin hiç olmazsa bilgisi eksik olan bu kütleye yardımcı olmasında fayda görüyorum.

Muhterem arkadaşlarım, bu getirilen teklifi memnuniyetle karşılıyorum. Mustafa Uyar arkadaşımız iyi bir hizmet yapmıştır. Köylü lehine hizmet eden bütün arkadaşlarıma teşekkür eder, bu kanunun müspet oylarınızla neticelenmesini temenni ederim.

BAŞKAN — Başka söz istiyen arkadaşımız yoktur. Maddelere geçilmesini oyunuzda sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Raporda ivedilikle görüşülmesi istenmektedir. İvedilikle görüşülmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Birinci maddeyi okuyorum.

2836 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 2836 sayılı Kanunun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 22. — Bu kanuna göre kurulan kredi kooperatifleri :

A) Tarım kredi kooperatiflerine ortak olmak üzere başvuran çiftçilerle kooperatiflerin eski ortaklarının;

a) Bu kanuna göre yapacakları her türlü işlemler ve bunlarla ilgili kâğıt, belge, senet, beyanname, taahhütname, dilekçe, vekâletname ve alındı, kooperatif lehine yapacakları ipotek ve rehinler her türlü resim, harc ve vergiden muaftır.

b) Kooperatif lehine tesis edecekleri ipotek işlemleri, Tarım Kredi Kooperatiflerinin yazılı isteği üzerine ve gösterilecek değere göre taktır alınmadan tapu dairelerinde yapılır. İpoteklerin kaldırılmasında da aynı usul uygulanır.

B) 2836 sayılı Kanuna göre kurulan Tarım Kredi Kooperatifleri :

a) Kurumlar ve Gider vergilerinde ve icra makamları, resmî daireler ve mahkemeler nezdinde yapacakları takip ve tahsille açacakları

tazminat dâvaları ile ilgili her nevi talep, tebliğ ve kararlar her türlü masraf vergi, resim ve harclar;

b) Kapital ve yedek akçeleri ile taşısız malların ve bunların gelirleri kendi ihtiyacı için satınaldığı veya alacağını tahsil gayesiyle tefevvüs ettiği taşınmaz malları, bütün vergi, resim ve haredan,

c) Yapacakları kredi işlemlerine ilişkin bütün senet, belge kayıt, defter ve hesap özetleri, taşınmaz mallara ait ipotek ve taşıtlı mallara ait rehin işlemleri, resmî dairelere verecekleri dilekçe, vekâletnameler, taahhütnameler ve sair evrak, bütün vergi, resim ve haredan, muaftır.

Kooperatiflerce noterlere tasdik ettirilecek defterlerle belgelerden yalnız (noter ücreti) alınıp hare alınmaz.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?..

ALİ İHSAN BALIM (İsparta) — Taşıtlı mallar ne demek efendim?

BAŞKAN — Bu, komisyonun ifadesidir. Komisyon cevap versin.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Menkul mallardır. Efendim bizim ayrıca bir ufak tashih talebimiz var.

BAŞKAN — Menkul mallar mânasına imiş, Sayın Bahm.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Devamla) — (B) fıkrasının a bendinde; «Kurumlar ve Gider vergilerinde» değil, «vergilerinden» olacak. Bir «n» düşmüş. Bu bendin en sonu «harelar» değil, «haretan» olacak. Bir de aynı fıkranın b bendinde «tefevvüs» yerine «tefevvüz» olacak.

BAŞKAN — Sayın Komisyon bu ibarede ısrar ediyorlar mı? Taşınır mal mı, yoksa taşıtlı mı?

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Asıl kanunda, 2836 sayılı Kanunda taşıtlı maldır.

KOMİSYON SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Asıl kanunda «taşıtıl» olarak ifade edilmiştir.

BAŞKAN — Şimdi komisyonun da ifade ettiği hususlar tasrih edilmiştir. Bu şekilde ifade edilecektir. Yalnız bu arada verilmiş iki önerge vardır. Birisi Sayın Mustafa Uyar'ın, diğeri ise Sayın Veli Uyar'ındır. Bu arkadaşların verdikleri önergeleri okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

807 sıra sayılı teklifin birinci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

Yozgat
Veli Uyar

Fıkra : 3202 ve 2836 sayılı kanunlarla kurulmuş bulunan Ziraat Bankası ve tarım kredi kooperatiflerinin çiftçilere ve ortaklara verecekleri kredilerin takibi için borç senetlerinin icraya verilip de infaz edilmemesi halinde takip, tahsil ve avukatlık ücreti borca ilâve edilmez ve bu meblâğlar tahsil edilmez.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

807 sıra sayıya kayıtlı kanun teklifinin birinci maddesiyle değiştirilmiş olan 2836 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

İzmir
Mustafa Uyar

«Madde 22. — Bu kanuna göre kurulmuş ve kurulacak olan kredi kooperatifleri»

BAŞKAN — Şimdi Sayın Veli Uyar'ın teklifine komisyon katılıyor. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci önerge yeni bir fıkra ilâvesini derpiş etmektedir. Komisyon Sayın Mustafa Uyar'ın teklifine katılıyor mu?

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Katılmıyor.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Kabul edilmiş olan ve 1 nci fıkraya ait önergedeki değişiklikle bu maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. İkinci madde.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü hakkında söz istiyen?.. Yok. Tümü

(1) 725 S. Sayılı basmayazı bu birleşim tutanağı sonundadır.

açık oylarınıza sunulmuştur. Kutular sıralar arasında dolaştırılacaktır.

Bütün kutularda oylama muamelesi bitmiştir. Kutuları kaldırınız.

8. — 150 milyon liralık madenî ufaklık para bastırılması hakkında 6797 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/651) (S. Sayısı : 725) (1).

BAŞKAN — Plân Komisyonu ve Maliye Bakanlığı temsileisi yerindeler. Tümü üzerinde söz istiyen?.. Yok. Maddelere geçilmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarıda ivedilik var mı sayın Komisyon?

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Var.

BAŞKAN — Tasarıda ivedilik de vardır, ivedilikle görüşülmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

150 milyon liralık madenî ufaklık para bastırılması hakkında 6797 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 11 . 7 . 1956 tarihli ve 6797 sayılı Kanunun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Maliye Bakanlığı 350 milyon liraya kadar madenî para çıkarmaya yetkilidir.

5015 sayılı Kanuna göre basılmış bulunan madenî paralar birinci fıkra gereğince çıkarılacak yeni madenî paralarla değiştirilir.

Ancak, bunun 250 milyon liralık kısmı tedavüle konulduktan sonra geriye kalan 100 milyon liralığı, yıllık 50 şer milyon liradan fazla olmamak üzere, mütaakırp yıllar içerisinde tedavüle çıkarılır.

Şu kadar ki, bu kanun gereğince tedavüle çıkarılacak olan madenî paraların tedavüle çıkarıldığı tarihten itibaren bir yıl içerisinde eski ve yeni madenî paraların toplamı, hiçbir suretle 250 milyon lirayı aşamaz.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü hakkında söz istiyen?.. Yok. Tümü açık oylarınıza sunulmuştur. Kutular sıralar arasında dolaştırılacaktır.

9. — Umumi hayata müessir âfetler dolayısıyla alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/706) (S. Sayısı : 865)

BAŞKAN — Geçici Komisyon?.. Burada.

Muhterem arkadaşlar, bugün epeyce kanun tasarısı çıkarmak imkânını bulduk. Tabii âfetler Kanunu 40 maddeden ibaret. Uygun görülürse onu takibeden üç tasarı vardır ki, bir - iki maddeden ibarettir, bunları da çıkarmak gibi bir netice almak bakımından, bu hususu öne alarak müzakere edelim. (Muvafık, sesleri) Oyunuzda sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi bu 9 neu maddedeki âfetler mevzuunu geçiyoruz.

10. — Edirne Milletvekili Nazmi Özoğul ve 9 arkadaşının, Subaylar Heyetine mahsus 4273 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/760) (S. Sayısı : 920) (1)

BAŞKAN — Millî Savunma Komisyonu lütfen yerini alsın.

Tümü üzerinde söz istiyen var mı? Buyurun Sayın Özarda.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Muhterem arkadaşlar, bu kanun teklifinin altına imza atan on milletvekilinden birisi olmam hesabıyla bunu niçin verdiğimizizi kısaca izah etmek için söz aldım.

Maksadımız bir adaletsizliği ve bir haksızlığı telâfi etmektir. 20 Haziran 1947 tarihinde kabul edilen 5078 sayılı Kanunla dört sene olan üstteğmenlik müddeti üç seneye indirilmiş ve bu kanunun tatbikatından bunun şümulü içerisinde giren subaylar istifade ettirilmiştir. Yalnız 15 Ocak 1941 tarihinde Harbiyeden mezun olan subayla-

(1) 920 S. Sayılı basmayazı bu birleşim tutanağı sonundadır.

rımız 1944 senesi 30 Ağustosunda üsteğmenliğe yükselmişler ve bunlar 1947 senesinde 5078 sayılı Kanunun meriyette bulunmuş olmasına rağmen 30 Ağustos 1947 senesinde üç senelik üsteğmenlik müddetlerini doldurdıkları halde, bir bakanlık tasarrufu olarak, nihayet askerî şûradan alınan bir karar ile bunların terfileri bir sene sonraya bırakılmıştır. Bir bakanlık tasarrufu olarak bir kanunun tatbikatından kaçınılması elbette kanunun verdiği hakkın bakanlık tasarrufu olarak veilmemesi suretiyle ortaya çıkan bir haksızlığın devam edip gideceği aşıkârdır. Nitekim o gün üsteğmenlikten yüzbaşılığa terfi için heyecanla bekleyen genç subaylarımız bugün albaylık mevkiine yükselmişler ve komuta mevkiinde memleketin mukaddes hizmetinde vazife görmektedirler. Bir kanunun tatbikatından doğacak aksaklıkların devam edip gitmesi elbette miktarı 400, 500 dahi olsa, bir subay grubu içerisinde bir haksızlığa uğramak, bir mağdur olmak gibi mânevî bir üzüntü yaratır ve ancak bu mânevî üzüntünün ve haksızlığın telâfisinin de nihayet bir kanunla mümkün olacağına kanaat getirdiğimiz için bu kanunu hazırladık ve Yüksek Meclise tevdi ettik.

Millî Savunma Komisyonuna, kanuna karşı ilgi gösterip bunu kısa bir zamanda Yüksek Meclise sevk etmiş olmasından dolayı da teşekkür ederiz. Hiç olmazsa bir huzursuzluğu telâfi etmek, bir adaletsizliği ve haksızlığı bertaraf etmek suretiyle de vazifemizi yapmış olduğumuz kanısındayım. Hürmetlerimle arkadaşlar.

BAŞKAN — Tümü üzerinde başka söz istiyen?.. Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Raporda ivedilikle görüşülme talebi de vardır. İvediliği kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

Subaylar heyetine mahsus 4273 sayılı Kanuna ek Kanun

MADDE 1. — 4273 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE — a) 30 Ağustos 1947 tarihinde üsteğmenlikte 3 yılını ikmal etmiş olan halen Silâhlı Kuvvetlerde görevli subayların son rütbelerindeki nasıpları bir evvelki 30 Ağustos tarihine götürülür.

Bu nasıp ilerletilmesinden dolayı 30 Ağustos 1964 tarihinde terfi ve terfih sırasına girenlerin, şartları haiz oldukları takdirde bu tarihten geçerli olarak terfi ve terfihleri sağlanır.

b) Bu nasıp düzeltilmesinden dolayı maaş farkı ödenmez.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Millî Savunma ve İçişleri Bakanları yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü hakkında söz istiyen?

NAZMÎ ÖZOĞUL (Edirne) lehinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Lehinde buyurun.

Muhterem arkadaşlarım, bu teklifin müzakeresinde Millî Savunma Bakanını temsilen Kanunlar Dairesi Başkanı Sayın Ahmet Kerse bulunmuştur. Riyasete bununla ilgili bilgi verilmiştir.

NAZMÎ ÖZOĞUL (Edirne) — Muhterem arkadaşlarım, 16 sene evvel Türkiye Büyük Millet Meclisinden çıkan, yani 16 Haziran 1947 senesinde çıkan ve bilâhara aynı 30 Ağustosta bu kanun tatbik edilmemişti. Türkiye Büyük Millet Meclisi milletvekillerinin, âdil, vatanperverane, yani Büyük Atatürk'ün güvendiği Türkiye Büyük Millet Meclisinin üyeleri olarak 16 sene sonra haklarını verdiklerinden dolayı teşekkür etmeyi bir vazife bilirim. Hepinizi saygıyla selâmlarım.

BAŞKAN — Tümünü oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Teklif Meclisimizce kabul edilmiştir.

11. — *Temsil ödeneği hakkındaki Kanuna ek kanun tasarısı ve İçişleri, Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/518) (S. Sayısı : 692) (1)*

BAŞKAN — Plân Komisyonu?... Burada. Maliye Bakanı adına vazifeli temsilci? Burada. Tümü hakkında söz istiyen? Yok. Maddelere

(1) 692 S. Sayılı basmayazı bu birleşim tutanağı sonundadır.

geçilmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarıda ivedilik istenmektedir. İvediliği oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Temsil Ödeneği hakkındaki 5027 sayılı Kanuna bir ek madde eklenmesine dair kanun

MADDE 1. — 21 . 2 . 1947 tarihli ve 5027 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

«EK MADDE — Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterine 250 lira temsil ödeneği verilir.

Birinci fıkra gereğince verilen temsil ödeneği hakkında da 7237 sayılı Kanun hükmü uygulanır.»

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen? Yok. Maddeyi kabul edenler.. Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü hakkında söz isteyen? Yok. Tümünü oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

5 nci ve 6 ncı kutular için açık oylama işlemi bitmiştir.

12. — *Taşıt Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/566) (S. Sayısı: 693) (1)*

BAŞKAN — Plân Komisyonu burada.

Tümü hakkında söz isteyen? Yok.

Maddelere geçilmesini oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik isteği de vardır. İvediliği oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Taşıt Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun

MADDE 1. — 5 . 1 . 1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa bağlı (2) sayılı cetvelde

(1) 693 S. Sayılı basmayazı bu tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen? «il valileri» ne tahsis edilen binek taşıtı aynı kanunun (1) sayılı cetveline nakledilmiştir. Yok. Maddeyi oya sunuyorum. Kabul edenler... etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 237 sayılı Taşıt Kanununun 10 ncu maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Genel bütçeye dâhil dairelerin satınalabilecekleri taşıtların bedelleri kendi bütçelerinde özel bir tertibe konulur. Ancak bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı «İl valileri» taşıtları, İçişleri Bakanlığınca lüzum görüldüğü takdirde, gelir durumu müsait olan il özel idare bütçelerinden de satınalınabilir.»

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen? Yok. Maddeyi oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Aynı kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bu kanunla kullanılmasına cevaz verilen taşıtların işletme ve onarma masraflarıyla vasıtayı kullanacak personelin her türlü istihkakları, taşıtın satın alındığı kurumlar bütçelerine konulacak ödeneklerle karşılanır. Ancak, bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı «İl valileri» taşıtları ile (2) sayılı cetvelde yazılı «kaymakamlıklar» taşıtlarının onarma ve işletme masrafları, genel bütçeye konulan ödeneği tükendiği takdirde, özel idare bütçelerinden de karşılanabilir.»

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen? Yok. Maddeyi oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tümü hakkında lehinde Sayın Veli Uyar.

VELİ UYAR (Yozgat) — Çok muhterem arkadaşlarım, 237 sayılı Taşıt Kanunu 1960 senesinde çıkmıştı. Bu kanun çıktıktan sonra Devleti temsil yetkisi tanınan il valilerine verilen binek otomobillerinin cetvellerine yanlış ithali dolay-

siyle bâzı aksaklıklar çıkmıştır ve bu taşıtların onarılması ve bu taşıtlara genel bütçede ödenek kâfi gelmediği takdirde malî durumları müsait olan Özel İdareden alınma yetkisini sağlayan bu tasarı bir seneye yakın Yüksek Mecliste beklemekte idi. Aldığımız büyük kararlar bu tasarı bugün kanunlaşmış bulunmaktadır. Valilerimize memleket hizmetinde kullanacakları bu araçların hayırlı olmasını diler, saygılarımı sunarım.

BÂŞKAN — Tûmünü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Meclisimizce bu tasarı da kabul edilmiştir.

İstanbul Emniyet Teşkilâtında araştırma yapmak üzere kurulması kabul edilen Meclis Araştırma Komisyonu üyelikleri için yapılan ikinci tura 150 üye katılmış ve neticede ilişik listede adları yazılı olan üyeler şu oyları almışlardır :

İlhami Ertem (Edirne)	150
Gıyasettin Karaca (Erzurum)	149
Saadet Evren (İstanbul)	150
Kâmil İnal (Bolu)	149
İhsan Bedirhanoglu (Van)	149

BÂŞKAN — Nisap hasıl olmadığı için yeniden seçim muamelesi yapılacaktır.

Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanunun geçici 4 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarisının açık oylamasına 130 üye katılmış, (128) kabul, (1) ret, (1) çekinser oy kullanılmıştır. Nisap hasıl olmamıştır, yeniden oylarınıza arz edilecektir.

Dişişleri Bakanlığının yabancı memleketler-

de görevli telsizcilerin ücretleri hakkındaki kanun tasarisının açık oylamasına (43) üye oy kullanmış, (43) kabul oyu verilmiştir. Nisap hasıl olmamıştır, yeniden oylarınıza arz edilecektir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki hava ulaştırmasına dair anlaşmanın uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarisının açık oylamasına (43) üye arkadaşımız katılmış, (43) kabul oyu verilmiştir. Nisap hasıl olmamıştır, yeniden oylarınıza arz edilecektir.

1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun beşinci bölümünün 18 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifinin açık oylamasına (41) üye katılmış, (41) kabul oyu verilmiştir. Nisap hasıl olmamıştır, yeniden oylarınıza sunulacaktır.

2836 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifinin açık oylamasına (32) üye katılmış, (30) kabul, 2 çekinser oy kullanılmıştır. Nisap hasıl olmamıştır, yeniden oylarınıza sunulacaktır.

150 milyon liralık madenî ufaklık para bastırılması hakkında 6797 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarisının açık oylamasına (31) üye katılmış; (30) kabul, (1) çekinser oy çıkmıştır. Nisap hasıl olmadığından yeniden oylarınıza sunulacaktır.

Vakit de gecikmiş olduğundan 5 Mayıs Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 18.45

6. — SORULAR VE CEVAPLARI

1. — *Afyon Karahisar Milletvekili Şevki Güler'in, Afyon Karahisar Beden Terbiyesi Bölge Müdürünün görevinden alınıp alınmadığına dair yazılı soru önergesi ve Devlet Bakanı Şekip İnal'ın yazılı cevabı (7/667)*

17 . 2 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki hususların Devlet Bakanı (Spor iş-

lerini tedvire memur) tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Afyon Milletvekili
Şevki Güler

1. Afyon Beden Terbiyesi Bölge Müdürü Hüseyin Cahit Mollaoğlu bu görevinden alınmış mıdır?

2. Hüseyin Cahit Mollaoğlu görevinden alınmış ise hangi sebeplerle alınmıştır?

3. Hüseyin Cahit Mollaoğlu'nun yerine Adnan Bindal isminde bir şahıs tâyin edilerek görevine başlamış mıdır?

4. Adnan Bindal Afyon'da görevine başlamış ise, tekrar işten alınarak Hüseyin Cahit Mollaoğlu'nun Bölge Müdürlüğüne getirilme sebebi nedir?

T. C.

Devlet Bakanlığı 21.4.1965
Hususi Kalem Müdürlüğü
Sayı: 80

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü deymli 19 . 2 . 1965 tarih ve 60661 sayılı yazıları : (7/667)

Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü hakkında Afyon Karahisar Milletvekili Şevki Güler'in yazılı soru önergesine verilen cevabımız ilişikte sunulmuştur. Arz ederim.

Saygılarımla.

Devlet Bakanı
Sekip İnal

Afyon Karahisar Milletvekili Şevki Güler'in yazılı soru önergesine verilen cevabımız

1. Hüseyin Cahit Mollaoğlu şahsi işlerinin çokluğu dolayısıyla vazifesinden istifasını vermiş ve bu isteği de yerinde görülerek Bölge Başkanlığına kabul edilmiştir.

2. Münhal kalan Bölge Müdürlüğüne valinin teklifi üzerine müracaatta bulunan Adnan Bindal açıktan tâyin edilmiş ve göreve başlatılmıştır.

3. Adnan Bindal'ın âmirlik vasfı, şahsiyeti ve Memurin Kanununa aykırı tutumundan ötürü yine aynı valinin teklifi dikkate alınarak 28 . 1 . 1965 tarihinde görevine son verilmiş ve yerine tekrar spor câmiasınca sevilen eski Bölge Müdürü Hüseyin Cahit Mollaoğlu yeniden fahriyen tâyin edilmiştir.

2. — Muğla Milletvekili Hilmi Baydur'un, Türkiye'nin bütün bölgelerinde bir kilo tütünün maliyet fiyatının ne olduğuna dair yazılı soru önergesi ve Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet Topaloğlu ve Tarım Bakanı Turhan Kapanlı'nın yazılı cevapları (7/692)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Gümrük ve Tekel ve Tarım Bakanlıklarınca yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi arz ederim.

16 . 3 . 1965

Muğla Milletvekili
Hilmi Baydur

1. Türkiye'nin bütün tütün bölgelerinde bir kilo tütünün maliyet fiyatı nedir?
2. Bu maliyet fiyatına giren, yani maliyet hesabında esas alınan unsurlar nelerdir?

T. C.

Gümrük ve Tekel Bakanlığı 16 . 4 . 1965
Tetkik ve Murakabe Heyeti Reisliği 1976

Konu : Muğla Milletvekili Hilmi Baydur'un yazılı soru önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Genel Sekreterlik : (Kanunlar Müdürlüğü) 18 . 3 . 1965 tarih ve 10812/62096 sayılı yazıları.

Bölgeler itibariyle tütünün kilo maliyeti ve bu maliyete giren unsurlar hakkında, Muğla Milletvekili Hilmi Baydur'un 16 . 3 . 1965 tarihli yazılı soru önergesi cevabının ilişikte takdim kılındığını arz ederim.

Ahmet Topaloğlu
Gümrük ve Tekel Bakanı

Muğla Milletvekili Hilmi Baydur'un 16.3.1965 tarihli yazılı soru önergesi cevabıdır.

Soru 1. Türkiye'nin bütün tütün bölgelerinde bir kilo tütünün maliyet fiyatı nedir.

Cevap 1. 1964 yılı mahsulü ekici tütünlerinin bölgeler itibariyle ortalama kilo maliyeti aşağıdadır.

Bölgeler	1 Kg. tütünün Maliyeti Kuruş
Ege	610 - 630
Karadeniz	681 - 750
Marmara	497 - 550
Doğu	456 - 460

Soru 2. Bu maliyet fiyatına giren, yani maliyet hesabında esas alınan unsurlar nelerdir.

Cevap 2. Ekici tütünleri maliyetine müessir unsurlar umumiyetle şunlardır.

1. Fide masrafı
2. Tarla kirası
3. Sürme
4. Gübreleme
5. İlâçlama
6. Dikim
7. Çapa
8. Kırma, dizme, kurutma
9. Pastal, kalıp, denkleme
10. Nakliye
11. Müteferrik masraflar
12. Sap sökümü

Keyfiyeti bilgilerine arz ederim.

Ahmet Topaloğlu
Gümrük ve Tekel Bakanı

T. C.

Tarım Bakanlığı 22 . 4 . 1965

Özel Kalem Müd.

Sayı : Müşavirlik/221

Konu : Hilmi Baydur'un önergesi Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 18 : 3 . 1965 gün Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 7/692 - 10812/62096 sayılı yazı :

Türkiye'nin bütün tütün bölgelerinde bir kilo tütünün maliyet fiyatının ne olduğuna dair, Muğla Milletvekili Sayın Hilmi Baydur'un yazılı soru önergesi tetkik edildi, buna ait cevaplarımız aşağıdadır :

1. Türkiye'nin tütün ziraati yapılan yerlerinde bir kilo tütünün maliyet fiyatının 1963 yılı itibariyle; Ege Bölgesinde 6,53 TL., Karadeniz Bölgesinde 7,80 TL., Marmara Bölgesinde 6,00 TL. ve Doğu Bölgesinde 4,50 TL.; olduğu tesbit edilmiştir.

2. Bu maliyet fiyatına müessir, yani maliyet hesabında esas alınan unsurlar olarak, tarla kirası, dikim yerinin hazırlanması, fide yetiştirme, dikim, gübreleme, çapa, tepe kırma, ilâçlama, kırma, dizme, kurutma, demet yapma, denkleme, malzeme, satış ve sap sökümü masrafları nazarı itibara alınmıştır.

Bilgilerinize saygı ile arz ederim.

Tarım Bakanı
Turhan Kapanlı

3. — Zonguldak Milletvekili Mehmet Ali Pestilci'nin, Zonguldak'ta bir Orman Başmüdürlü-

ğü kurulması hususunda ne düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi ve Tarım Bakanı Turhan Kapanlı'nın yazılı cevabı (7/704)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Tarım Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına dalâletlerinizi saygıyla rica ederim.

Zonguldak Milletvekili
Mehmet Ali Pestilci

1. Bölgede artan iş hacmi karşısında orman mahsullerinin daha verimli bir şekilde değerlendirilmesi amacı ile Zonguldak'ta Orman Başmüdürlüğü kurulması hususunda Bakanlığın görüşü nedir? Bu hususta bir çalışma mevcut mudur?

2. Ulus kazasında yeni bir işletme kurulması hususunda yapılan çalışmalar neticesi varılan karar nedir?

3. Ender tabii güzellikleri sinesinde barındıran Yedigöller'de bir millî park kurulması hususunda Bakanlığın görüş ve programı nedir?

T. C.

Tarım Bakanlığı 22 . 4 . 1965

Özel Kalem Müd.

Sayı : Müşavirlik/282

Konu : M. Ali Pestilci'nin önergesi hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 6 . 4 . 1965 gün, Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 7/704-10967/62809 sayılı yazı :

Zonguldak'ta bir Orman Başmüdürlüğü kurulması hususunda ne düşünüldüğüne dair, Zonguldak Milletvekili Sayın Mehmet Ali Pestilci'nin yazılı soru önergesi tetkik edildi, buna ait cevaplarımız aşağıdadır :

1. Zonguldak ilinde bir Orman Başmüdürlüğü kurulması ile ilgili henüz herhangi bir çalışma mevcut değildir. Kuruluşların, ormanlık tekniği ve millî ekonomi icabı, memleket şartları gözönünde tutularak nerede, ne zaman ve ne şekilde intansifleştirilebileceği bir prensibe bağlanmış ve esasları bir tebliğde toplanmıştır. İmkânlarımız ve memleket gerçekleri nazarı itibara alınarak, Bolu Orman Başmüdürlüğü dâhilinde yeni kurulmakta olan SEKA tesislerine paralel olarak, Bolu Orman Baş-

müdürlüğünün kuruluşunu; ormancılık hizmetlerini en iyi şekilde yürütebilecek idarî bir taksimata kavuşturmak için, öncelikle ele almayı düşünmekteyiz.

2. Bartın Devlet Orman İşletmesinin bölünmesi konusunu tetkik ile görevli bir heyet teşkil edilmiştir. Heyet, havaların müsaade ettiği ilk fırsatta mahalline hareket edecek ve düzenlenecek rapora göre yeni kurulacak işletmelerin merkezleri tesbit edilecektir.

3. Yedigöller tabiatı koruma sahasının plânlama işleri üzerinde (İstanbul Üniversitesi

Hidrobiyoloji Lâboratuvarı, Devlet Su İşleri ve Ankara Üniversitesi Jeoloji Enstitüsü) çalışmalar yapmaktadır.

Raporların neticeleri uzun devreli bir millî park plânında toplanarak (1 nci 5 Yıllık Kalkınma Plânının Turizm ve Tarım Sektöründe de belirtildiği gibi) Yedigöller bir millî park olarak ele alınacaktır.

Bilgilerinize saygı ile arz ederim.

Tarım Bakanı
Turhan Kapanlı

Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanunun geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarisına verilen oylarin sonucu

(Çoğunluk yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 130
Kabul edenler : 128
Reddedenler : 1
Çekinserler : 1
Oya katılmıyanlar : 307
Açık üyelikler : 13

[Kabul edenler]

ADANA
Yusuf Aktimur
Ahmet Savrun
ADIYAMAN
Arif Atalay
AFYON KARAHISAR
Asım Yılmaz
AĞRI
Rıza Polat
AMASYA
Reşat Arpacioğlu
ANKARA
Emin Paksüt
İlyas Seçkin
ANTALYA
Etem Ağva
İhsan Ataöv
Rafet Eker
Nazmi Kerimoğlu
ARTVIN
Saffet Eminağaoğlu
AYDIN
Reşat Özarda
İsmet Sezgin
BALIKESİR
Gökhan Evliyaoğlu
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırımlı
Süreyya Koç
BİNGÖL
M. Siddık Aydar
Halit Rıza Ünal
BOLU
Turgut Çulha
Kâmil İnal

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Nadir Yavuzkan
BURSA
Hikmet Akalın
Edip Rüstü Akyürek
Sadrettin Çanga
İsmail Yılmaz
ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
ÇANKIRI
Kâzım Arar
ÇORUM
İhsan Tombuş
DENİZLİ
İbrahim Kocatürk
Remzi Şenel
DIYARBAKIR
Vefik Pirinçcioğlu
Alp Doğan Şen
EDİRNE
Nazmi Özoğul
ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
ERZURUM
Nihat Diler
Cevat Dursunoğlu
Gıyasettin Karaca
Şerafettin Konuray
Adnan Şenyurt
ESKİŞEHİR
İbrahim Cemalocular
Celâlettin Uzer
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
GİRESUN
Mustafa Kemal Çilesi
Nizamettin Erkmén
Ali Köymen
GÜMÜŞANE
Halis Bayramoğlu
Necmeddin Küçüker
Sabahattin Savacı
HATAY
Şekip İnal
İÇEL
Yahya Dermancı
İSPARTA
Ali İhsan Balım
İSTANBUL
İbrahim Abak
Cihad Baban
Ferruh Bozbeyli
Tahsin Demiray
Muhiddin Güven
Ali Coşkun Kırcı
Selim Sarper
Mâlik Yolaç
Zeki Zeren
İZMİR
Osman Sabri Adal
Şükrü Akkan
Nihad Kürşad
Necip Mirkelâmoğlu
Mustafa Uyar
KARS
Lâtif Aküzüm
Kemal Güven
Rıza Yalçın

KASTAMONU
İhsan Şeref Dura
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu
KAYSERİ
Abdülhalim Aras
Hüsamettin Gümüşpala
Mehmet Sağlam
KIRKLARELİ
Abdurrahman Altuğ
KIRŞEHİR
Memduh Erdemir
KOCAELİ
Şahabettin Bilgisu
Hâldan Kısayol
KONYA
Abdüssamet Kuzucu
Rüstü Özal
Fakih Özlen
Vefa Tanır
Sait Sına Yücesoy
KÜTAHYA
Ahmet Bozbay
Ali Erbek
MALATYA
Halit Ziya Özkan
MANİSA
Neriman Ağaoğlu
Süleyman Çağlar
MARAŞ
Kemal Bağcıoğlu
MARDİN
Şevki Aysan

MUĞLA

Hilmi Baydur
Cevdet Oskay

MUŞ

Sait Mutlu
Sami Öztürk

NEVŞEHİR

Ali Baran Numanoğlu
NİĞDE

Asım Eren

ORDU

Yusuf İzzettin Ağaoglu
Refet Aksoy

Ata Bodur

Ferda Güley

RİZE

Erol Yılmaz Akçal

SAKARYA

Yusuf Ulusoy

SAMSUN

Nurettin Ceritoğlu

Fevzi Geveci

Osman Şahinoğlu

SİRT

Cevdet Aydın

SİVAS

Güner Sarısözen

Reşat Turhan

TEKİRDAĞ

Hayri Mumcuoğlu

TOKAT

Bekir Şeyhoğlu

TRABZON

Ahmet Şener

Ali Rıza Uzuner

URFA

Kadri Eroğan

Celâl Öncel

UŞAK

Ali Rıza Akbıyıkoglu
İbrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç

YOZGAT

Turgut Nizamoğlu
Veli Uyar

ZONGULDAK

Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Yusuf Ziya Yücebیلgin

[Reddeden]

ERZURUM

Tahsin Telli

[Çekinser]

İSTANBUL

Ahmet Oğuz

[Oya katılmıyanlar]

ADANA

Hasan Aksay
Ali Bozdoğanoglu
Mehmet Geçioğlu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Melih Kemal Küçüktepepınar
Cavit Oral
Kemal Sarıbrahimoğlu
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu (B.)

ADİYAMAN

Mahmut Deniz
Mehmet Özbey
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR

Halûk Nur Bâki
Veli Başaran
Hasan Dinçer (B.)
Şevki Güler
Mehmet Turgut (B.)
Şükrü Yüzbaşıoğlu

AGRI

Nevzat Güngör
Kerem Özcan

AMASYA

Mustafa Kemal Karan
İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener

ANKARA

İsmail Rüstü Aksal
Burhan Apaydın
Hüseyin Ataman (B.)
Raif Aybar
Nihat Berkkan
Osman Bölükbaşı
Fuat Börekçi
Bülent Ecevit
Mustafa Kemal Erko-
van

Muhlis Ete
İsmail Gence
İbrahim Sıtkı Hatip-
oğlu

İbrahim İmirzahoğlu
İhsan Köknel

Mehdi Mihçioğlu (İ.)
Zühtü Pehlivanlı (İ. Ü.)
Ahmet Üstün

Ferhat Nuri Yıldırım
Abdülhak Kemal Yö-
rük

ANTALYA

Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken
Nihat Su

ARTVIN

Nihat Ata
Sabit Osman Avcı

AYDIN

Orhan Apaydın
Hilmi Aydınçer
Melâhat Gedik
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren

BALIKESİR

Cihat Bilgehan (B.)
Ahmet Aydın Bolak
Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu

Fenni İslimyeli
Mehmet Tiritioğlu
Cihat Turgut

BİLECİK

Şadi Binay
Orhan Tuğrul

BİTLİS

Nafiz Giray
Müştak Okumuş

BOLU

Zeki Baltacıoğlu.
Ahmet Çakmak
Kemal Demir (İ.)
Fuat Ümit

BURDUR

Mehmet Özbey

BURSA

İbrahim Öktem
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
Ziya Uğur
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Burhan Arat
Süreyya Endik
Şefik İnan
Refet Sezgin

ÇANKIRI

Rahmi İnceler

Şaban Keskin
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Nuri Ahşkalioğlu
Muzaffer Dündar
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Faruk Küreli
Necmi Ökten

DENİZLİ

Sinan Bosna
Mehmet Çobanoğlu
İsmail Ertan
Hüdayi Oral
Atıf Şohoğlu

DIYARBAKIR

Adnan Aral
Şehmus Arslan
Yusuf Azizoglu (İ.)
Hilmi Gündoğan
Recai İskenderoğlu
(B.)

EDİRNE

Talât Asal
Süleyman Bilgen
(İ. Ü.)
İlhami Ertem
Fahir Giritlioğlu
ELAZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Naci Güray
Hürrem Müftügil
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır

ERZİNCAN

Zeynel Gündoğdu
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım

ERZURUM

Ertuğrul Akça
Turhan Bilgin
ESKİŞEHİR
Şevket Asbuzoğlu
Ertuğrul Gazi Sakarya
Seyfi Öztürk (B.)

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan

Mithat San (B.)
Süleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoğlu
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Naim Tirali

GÜMÜŞANE

Nureddin Özdemir

HAKKARİ

Ahmet Zeydan
HATAY

Bahri Bahadır
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Sâki Zorlu

İÇEL

Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Burhan Bozdoğan
Celâl Kılıç
Sadık Kutlay
İhsan Önal

İSPARTA

Lokman Başaran
Sadettin Bilgiç

İSTANBUL

Ziya Altınoğlu
Suphi Baykam
Nurettin Bulak
Ratip Tahir Burak
Ömer Zekâi Dorman
(B.)

Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay
Hilmi Oben
Oğuz Oran
Şahabettin Orhon
Naci Ökten
Vahyi Özarar
İlhami Sancar
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tiyânşan
Reşit Ülker
Sabri Vardarlı
Abdurrahman Yazgan
İZMİR
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Baksık

Muzaffer Döğemeci
Ali Naili Erdem (B.)

Arif Ertunga
İhsan Gürsan (B.)
Ziya Hanhan
Saim Kaygan
Şinasi Osma
Kadri Özek
Lebit Yurdoğlu

KARS

Necmettin Akan
Hasan Erdoğan
Kemal Kaya
Kemal Okyay
Sırrı Ökten
Bahtiyar Vural

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
Ali Özdikmenli

KAYSERİ

Turhan Feyzioğlu
Mehmet Göker
Vedat Ali Özkan
Bahri Yazır
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ

Mehmet Alâeddin Eriş
Fikret Filiz
Hasan Tahsin Uzun

KİRŞEHİR

Ahmet Bilgin
Halil Özmen

KOCAELİ

Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu

KONYA

Kemal Ataman
Selçuk Aytan
İrfan Baran (B.)
Ahmet Gürkan
İhsan Kabadayı
Kadirean Kaflı
Ömer Kart
Mekki Keskin Bşk. V.)
Fakih Özfakih
Faruk Sükan (B.)
Cahit Yılmaz

KÜTAHYA

Mehmet Kesen

Rauf Kıray
Sezai Sarpaşar
Sadrettin Tosbi

MALATYA

H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt
Mehmet Delikaya
Ahmet Fırat
İsmet İnönü

MANİSA

Muammer Erten
Şevket Raşit Hatip-
oğlu
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu
Nusret Köklü

Hürrem Kubat
Hilmi Okçu

Yakup Yakut
Nahit Yenişhırlioğlu

MARAŞ

Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar
Vahap Dizdaroğlu (İ.)
Seyfi Güneşan
Talât Oğuz

MUĞLA

Adnan Akarca
Turan Şahin
İlhan Tekinalp

NEVŞEHİR

Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy
NİĞDE

Mehmet Altınsoy (B.)
Haydar Özalp
Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün

ORDU

Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoglu
Ata Topaloğlu

RİZE

Arif Hikmet Güner
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın

SAKARYA

Burhan Akdağ
Ekrem Alican
Nuri Bayar
Muslihittin Gürer
Hami Tezkan

SAMSUN

Ali Fuat Alışan
Mehmet Başaran
Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
Kâmran Evliyaoğlu
Hâmit Kiper
İlyas Kılıç
Hüseyin Özalp

SİİRT

Süreyya Öner
Hayrettin Özgen
Adil Yaşa

SİNOP

Mahmut Alicanoğlu
Mustafa Kaplan
Cemil Karahan
Haşim Tarı (İ.)

SİVAS

Adil Altay
Rahmi Çeltekli
İbrahim Göker
Rahmi Günay
Sebati Hastaoğlu
Ahmet Kangal
Cevad Odyakmaz
Tahsin Türkay
Mahmut Vural
TEKİRDAĞ
Turhan Kut

Fethi Mahramlı
Orhan Öztrak

TOKAT

Sabahattin Baybura
H. Ali Dizman
Mehmet Kazova
Zeyyat Kocamemi
Reşit Önder
Ali Rıza Ulusoy

TRABZON

Ali Şakir Ağanoglu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Nazmi Ökten
Kâmuran Ural
Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ

Vahap Kışoğlu
Fethi Ükü

URFA

Osman Ağan
Atalay Akın
Kemal Badıllı
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kılıç

VAN

İhsan Bedirhanoglu
Müslüh Görentaş (İ. Ü.)
Şükrü Kösereisoğlu

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan
(B.)
İsmet Kapısız
Mustafa Kepir
Celâl Sungur (İ.)

ZONGULDAK

Feyzi Fırat
Ramiz Karakaşoğlu
Sadık Tekin Müftüoğlu
Mehmet Ali Pestileci

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Manisa	1
Erzurum	1	Muş	1
Hatay	1	Trabzon	1
İsparta	1	Zonguldak	2
İstanbul	1		
İzmir	2		
Kocaeli	1	Yekûn	13

Dışişleri Bakanlığının yabancı memleketlerde görevli telsizcilerin ücretleri hakkında kanun tasarrısına verilen oyların sonucu

(Çoğunluk yoktur.)

Oye sayıs.	450
Oy verenler :	43
Kabul edenler :	43
Reddedenler :	0
Çekinseler :	0
Oya katılmıyanlar :	394
Açık üyelıklar :	13

[Kabul edenler]

ADANA
Yusuf Aktimur
ANTALYA
Etem Ağva
Nihat Su
ARTVIN
Nihat Ata
AYDIN
Melâhat Gedik
Reşat Özarda
İsmet Sezgin
BURDUR
Fethi Çelikbaş
Nadir Yavuzkan
BURSA
İsmail Yılmaz
ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay

DENİZLİ
İbrahim Kocatürk
Remzi Şenel
EDİRNE
Fahir Giritlioğlu
Nazmi Özogul
ERZİNCAN
Hüsametdin Atabeyli
ERZURUM
Nihat Diler
Cevat Dursunoğlu
Gıyasettin Karaca
Şerafettin Konuray
Tahsin Telli
GAZİANTEP
Mithat San

İÇEL
Yahya Dermancı
İSPARTA
Ali İhsan Balm
İSTANBUL
Fahrettin Kerim Gökay
Muhiddin Güven
Vahyi Özarar
Zeki Zeren
İZMİR
Osman Sabri Adal
Mustafa Uyar
KIRŞEHİR
Memduh Erdemir
KONYA
Kadircan Kafılı
Sait Sina Yücesoy

KÜTAHYA
Ahmet Bozbay
Ali Erbek
MANİSA
Neriman Ağaoğlu
ORDU
Refet Aksoy
SAKARYA
Ekrem Alican
Yusuf Ulusoy
SAMSUN
Nurettin Ceritoğlu
İlyas Kılıç
URFA
Kadri Eroğan
YOZGAT
Veli Uyar

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Hasan Aksay
Ali Bozdoğanolu
Mehmet Geçioğlu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Melih Kemal Küçüktepepınar
Cavit Oral
Kemal Sarıbrahimoğlu
Ahmet Savrun
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu (B.)
ADİYAMAN
Arif Atalay

Mehmet Özbay
Mahmut Deniz
Ali Turanlı
AFYON KAHİSAR
Halûk Nur Bâki
Veli Başaran
Hasan Dinçer (B.)
Şevki Güler
Mehmet Turgut (B.)
Asım Yılmaz
Şükrü Yüzbaşıoğlu
AGRI
Nevzat Güngör
Kerem Özcan
Rıza Polat

AMASYA
Reşat Arpacioğlu
Mustafa Kemal Karan
İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener
ANKARA
İsmail Rüstü Aksal
Burhan Apaydın
Hüseyin Ataman (B.)
Raif Aybar
Nihat Berkkan
Osman Bölükbaşı
Fuat Börekçi
Bülent Ecevit

Mustafa Kemal Erkovan
Muhlis Ete
İsmail Gence
İbrahim Sıtkı Hatipoğlu
İbrahim İmirzalıoğlu
İhsan Köknel
Mehdi Mihçioğlu (İ.)
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı (İ. Ü.)
İlyas Seçkin
Ahmet Üstün
Ferhat Nuri Yıldırım
Abdülhak Kemal Yörük

ANTALYA

Ihsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken
Rafet Eker
Nazmi Kerimoğlu

ARTVIN

Sabit Osman Avcı
Saffet Eminağaoğlu
AYDIN

Orhan Apaydın
Hilmi Aydınçer
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren

BALIKESİR

Cihat Bilgehan (B.)
Ahmet Aydın Bolak
Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu
Gökhan Evliyaoğlu
Fennî İslimyeli
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırmılı
Süreyya Koç
Mehmet Tiritioğlu
Cihat Turgut

BİLECİK

Şadi Binay
Orhan Tuğrul

BİNGÖL

M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal

BİTLİS

Nafiz Giray
Müştak Okumus

BOLU

Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak
Turgut Çulha
Kemal Demir
Kâmil İnal
Fuat Ümit

BURDUR

Mehmet Özbey

BURSA

Hikmet Akalın
Edip Rüştü Akyürek

Sadrettin Çanga
İbrahim Öktem
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
Ziya Uğur
Baha Cemal Zağra

ÇANAĞKALE

Burhan Arat
Süreyya Endik
Şefik İnan
Refet Sezgin

ÇANKIRI

Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Şaban Keskin
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Nuri Ahıskalıoğlu
Muzaffer Dünder
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Faruk Küreli
Necmi Ökten
İhsan Tombuş

DENİZLİ

Sinan Bosna
Mehmet Çobanoğlu
İsmail Ertan
Hüdai Oral
Âtîf Şohoğlu

DIYARBAKIR

Adnan Aral
Şehmuz Arslan
Yusuf Azizoglu (I.)
Hilmi Güldoğan
Recai Iskenderoğlu (B.)
Vefik Piriñcioğlu

Alp Doğan Şen

EDİRNE

Talât Asal
Süleyman Bilgen (I. Ü.)
İlhami Ertem

ELÂZİĞ

Nurettin Ardiçoğlu
Naci Güray
Hürrem Müftügil
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır

ERZİNCAN

Zeynel Gündoğdu
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım

ERZURUM

Ertuğrul Akça
Turhan Bilgin
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR

Şevket Asbuzoğlu
İbrahim Cemalcılar
Ertuğrul Gazi Sakarya
Seyfi Öztürk (B.)
Celâlettin Uzer
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Göğüş
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Süleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen
Naim Tirali

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Necmeddin Küçükker
Nureddin Özdemir
Sabahattin Savaşcı

HAKKÂRİ

Ahmet Zeydan

HATAY

Bahri Bahadır
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Şekip İnal (B.)
Sâki Zorlu

İÇEL

Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Burhan Bozdoğan
Celâl Kılıç
Sadık Kutlay
İhsan Önal

İSPARTA

Lokman Başaran
Sadettin Bilgiç

İSTANBUL

İbrahim Abak
Ziya Altınoğlu
Cihad Baban
Suphi Baykam
Ferruh Bozbeyli
(Bşk. V.)
Nurettin Bulak
Ratip Tahir Burak
Tahsin Demiray
Ömer Zekâi Dorman
(B.)

Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Ali Coşkun Kırcı
Hilmi Oben
Ahmet Oğuz
Öğuz Oran
Şahabettin Orhon
Naci Öktem
İlhami Sancar
Selim Sarper
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tıyaşan
Reşit Ülker
Sabri Vardarlı
Abdurrahman Yazgan
Malik Yolaç

İZMİR

Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytas
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem (B.)
Arif Ertunga
İhsan Gürsan (B.)
Ziya Hanhan
Saim Kaygan
Nihad Kürşad
Necip Mirkelâmoğlu
Şinasi Osma
Kadri Özek
Lebit Yurdoğlu

KARS

Necmettin Akan
Lâtif Aküzüm
Hasan Erdoğan

Kemal Güven
Kemal Kaya
Kemal Okyay
Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural
Rıza Yalçın

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
İhsan Şeref Dura
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli
İsmail Hakkı Yılanlı-
oğlu

KAYSERİ

Abdülhalim Aras
Turhan Feyzioğlu
Mehmet Göker
Hüsamettin Gümüşpala
Vedat Âli Özkan
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ

Abdurrahman Altuğ
Mehmet Alâeddin Eriş
Fikret Filiz
Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Ahmet Bilgin
Halil Özmen

KOCAELİ

Şahabettin Bilgisu
Nihat Erim

Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu

KONYA

Kemal Ataman
Selçuk Aytan
İrfan Baran (B.)
Ahmet Gürkan
İhsan Kabaday
Ömer Kart

Mekki Keskin Bşk. V.)
Abdüssamet Kuzucu
Rüştü Özal
Fakih Özfakih
Fakih Özlen
Faruk Sükan (B.)

Vefa Tanır
Cahit Yılmaz

KÜTAHYA

Mehmet Kesen
Rauf Kiray
Sezai Sarpaşar
Sadrettin Tosbi

MALATYA

H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt
Mehmet Delikaya
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Halit Ziya Özkan

MANİSA

Süleyman Çağlar
Muammer Erten
Şevket Raşit Hatipoğlu
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu
Nusret Köklü
Hurrem Kubat
Hilmi Okçu
Yakup Yakut
Nahit Yenisehirlioğlu

MARAŞ

Kemal Bağcıoğlu
Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar
Şevki Aysan
Vahap Dizdaroğlu
Seyfi Güneşan
Talât Oğuz

MUĞLA

Adnan Akarca
Hilmi Baydur
Cevdet Oskay
Turan Şahin
İlhan Tekinalp

MUŞ

Sait Mutlu
Sami Öztürk

NEVŞEHİR

Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy
Ali Baran Numanoğlu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy (B.)
Asım Eren
Haydar Özalp
Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün

ORDU

Yusuf İzzettin Ağaoğlu
Ata Bodur
Ferda Güley
Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoğlu
Ata Topaloğlu

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
Arif Hikmet Güner
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın

SAKARYA

Burhan Akdağ
Nuri Bayar
Muslihittin Gürer
Hami Tezkan

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Fevzi Ceylan
Bahri Cömert
Kâmrân Evliyaoğlu

Fevzi Geveci
Hâmit Kiper
Hüseyin Özalp
Osman Şahinoğlu

SIIRT

Cevdet Aydın
Süreyya Öner
Hayrettin Özgen
Adil Yaşa

SİNOP

Mahmut Alicanoğlu
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tarı

SİVAS

Adil Altay

Rahmi Çeltekli
İbrahim Göker
Rahmi Günay
Sebati Hastaoğlu
Ahmet Kangal
Cevat Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan
Tahsin Türkay
Mahmut Vural

TEKİRDAĞ

Turhan Kut
Fethi Mahramlı
Hayri Mumeçuoğlu
Orhan Öztrak

TOKAT

Sabahattin Baybura
H. Ali Dizman
Mehmet Kazova
Zeyyat Kocamemi
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy (i.)

TRABZON

Ali Şakir Ağanoğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Nazmi Ökten
Ahmet Sener
Kâmurân Ural
Ali Rıza Uzuner
Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ

Vahap Kışoğlu
Fethi Ülkü

URFA

Osman Ağan
Atalay Akan
Kemal Badıllı
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kılıç
Celâl Öncel

UŞAK

Ali Rıza Akbıyıklıoğlu
İbrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç

VAN

İhsan Bedirhanoğlu
Muslih Görentaş (i. ü.)
Şükrü Köserisoğlu

YOZGAT

Ismail Hakkı Akdoğan
İsmet Kapısız

Mustafa Kepir
Turgut Nizamoğlu
Celâl Sungur (İ.)

ZONGULDAK

Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Fevzi Fırat

Ramiz Karakaşoğlu
Sadık Tekin Müftüoğlu
Mehmet Ali Pestilci
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Kocaeli	1
Erzurum	1	Manisa	1
Hatay	1	Muş	1
İsparta	1	Trabzon	1
İstanbul	1	Zonguldak	2
İzmir	2	Yekûn	13

Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın uygun bulunmadığı kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Çoğunluk yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 43
Kabul edenler : 43
Reddedenler : 0
Çekinserler : 0
Oya katılmıyanlar : 394
Açık üyelikler : 13

[Kabul edenler]

ADANA
Yusuf Aktimur
ANTALYA
Etem Ağva
Rafet Eker
Nihat Su
ARTVİN
Nihat Ata
AYDIN
Melâhat Gedik
Reşat Özarda
İsmet Sezgin
BURDUR
Fethi Çelikbaş
Nadir Yavuzkan
BURSA
İsmail Yılmaz

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Şefik İnan
DENİZLİ
İbrahim Kocatürk
Remzi Şenel
EDİRNE
Fahir Giritlioğlu
ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
ERZURUM
Nihat Diler
Cevat Dursunoğlu
Gıyasettin Karaca
Şerafettin Konuray
Tahsin Telli
İÇEL
Yahya Dermancı

İSPARTA
Ali İhsan Balım
İSTANBUL
Muhiddin Güven
Vahyi Özarar
Zeki Zeren
İZMİR
Osman Sabri Adal
Mustafa Uyar
KASTAMONU
İhsan Şeref Dura
KIRŞEHİR
Memduh Erdemir
KOCAELİ
Halıdan Kısayol
KONYA
Kadircan Kaflı

KÜTAHYA
Ahmet Bozbay
Ali Erbek
MANİSA
Neriman Ağaoğlu
MUGLA
Cevdet Oskay
NEVŞEHİR
Ali Baran Numanoğlu
ORDU
Refet Aksoy
Ferda Güley
SAKARYA
Ekrem Alican
URFA
Kadri Eroğan
YOZGAT
Veli Uyar

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Hasan Aksay
Ali Bozdoğanoglu
Mehmet Geçioğlu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Melih Kemal Küçüktepepınar
Cavit Oral
Kemal Sarıbrahimoğlu
Ahmet Savrun
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu (B.)
ADYAMAN
Arif Atalay
Mahmut Deniz

Mehmet Özbay
Ali Turanlı
AFYON KARAHİSAR
Haluk Nur Bâki
Veli Başaran
Hasan Dinçer (B.)
Şevki Güler
Mehmet Turgut (B.)
Asım Yılmaz
Şükrü Yüzbaşıoğlu
AGRI
Nevzat Güngör
Kerem Özcan (I.)
Rıza Polat
AMASYA
Reşat Arpacioğlu

Mustafa Kemal Karan
İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener
ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Burhan Apaydın
Hüseyin Ataman (B.)
Raif Aybar
Nihat Berkkan
Osman Bölükbaşı
Fuat Börekçi
Bülent Ecevit
Mustafa Kemal Erko-
van
Muhlis Ete
İsmail Gence

İbrahim Sıtkı Hatip-
oğlu
İbrahim İmirzalıoğlu
İhsan Köknel
Mehdi Mihçioğlu (I.)
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı (I. Ü.)
İlyas Seçkin
Ahmet Üstün
Ferhat Nuri Yıldırım
Abdülhak Kemal Yörük
ANTALYA
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken
Nazmi Kerimoğlu

ARTVIN

Sabit Osman Avcı
Saffet Eminagaoglu

AYDIN

Orhan Apaydın
Hilmi Aydınçer
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren (İ.)
Cihat Bilgehan (B.)
Ahmet Aydın Bolak
Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdaroglu

Gökhan Evliyaoğlu
Fennî İslimyeli
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırımılı
Süreyya Koç
Mehmet Tiritoğlu
Cihat Turgut

BİLECİK

Şadi Binay
Orhan Tuğrul

BİNGÖL

M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal

BITLİS

Nafiz Giray
Müştak Okumuş

BOLU

Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak
Kemal Demir
Turgut Çulha
Kâmil İnal
Fuat Ümit

BURDUR

Mehmet Özbey
BURSA
Hikmet Akalın
Edip Rüştü Akyürek
Sadrettin Çanga
İbrahim Öktem
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
Ziya Uğur
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Burhan Arat (İ.)
Süreyya Endik (İ.)
Refet Sezgin

ÇANKIRI

Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Şaban Keskin
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Nuri Ahıskaloğlu
Muzaffer Dünder
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Faruk Küreli
Neemi Ökten
İhsan Tombuş

DENİZLİ

Sinan Bosna
Mehmet Çobanoğlu
İsmail Ertan
Hüdaî Oral
Âtîf Şohoğlu

DIYARBAKIR

Adnan Aral
Şehmus Arslan
Yusuf Azizoglu (İ.)
Hilmi Gündoğan
Recai İskenderoğlu (B.)
Vefik Pirinçioğlu
Alp Doğan Şen

EDİRNE

Talât Asal
Süleyman Bilgen (İ. Ü.)
İlhami Ertem
Nazmi Özoğul

ELAZIĞ

Nurettin Ardiçoğlu
Naci Güray
Hürrem Müftügil
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır

ERZİNCAN

Zeynel Gündoğdu
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım
ERZURUM
Ertuğrul Akça
Turhan Bilgin

Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR

Şevket Asbuzoğlu
İbrahim Cemalcılar
Ertuğrul Gazi Sakarya
Seyfi Öztürk (B.)
Celâlettin Uzer
Aziz Zeytinoglu

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Göğüş
Hüseyn İncioğlu
Kudret Mavitan
Mithat San (B.)
Süleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen
Naim Tirali (İ.)

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Neemeddin Küçükler
Nureddin Özdemir
Sabahattin Savacı

HAKKÂRİ

Ahmet Zeydan

HATAY

Bahri Bahadır (İ.)
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Şekip İnal (B.)
Sâki Zorlu

İÇEL

Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Burhan Bozdoğan
Celâl Kılıç
Sadık Kutlay
İhsan Önal

İSPARTA

Lokman Başaran
Sadettin Bilgiç
İSTANBUL
İbrahim Abak

Ziya Altınoglu

Cihad Baban
Suphi Baykam
Ferruh Bozbeylî
(Bşk. V.)
Nurettin Bulak
Ratip Tahir Burak
Tahsin Demiray
Ömer Zekâî Dorman
(B.)

Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay
Ali Coşkun Kırcâ
Hilmi Oben

Ahmet Oğuz
Oğuz Oran
Şahabettin Orhon
Naci Öktem

İlhami Sancar
Selim Sarper
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tiyaşan
Reşit Ülker
Sabri Vardarlı
Abdurrahman Yazgan
Malik Yolaç

İZMİR

Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytas
Şeref Baksık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem (B.)
Arif Ertunga
İhsan Gürsan (B.)
Ziya Hanhan
Saim Kaygan
Nihad Kürşad
Necip Mirkelâmoğlu
Şinasi Osma
Kadri Özek
Lebit Yurdoğlu

KARS

Necmettin Akan
Lâtif Aküzüm
Hasan Erdoğan
Kemal Güven
Kemal Kaya
Kemal Okyay

Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural
Rıza Yalçın
KASTAMONU
Avni Doğan
Fethi Doğançay
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu
KAYSERİ
Abdülhalim Aras
Turhan Feyzioğlu
Mehmet Göker
Hüsamettin Gümüşpala
Vedat Ali Özkan
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır
Mehmet Yüceler
KIRKLARELİ
Abdurrahman Altuğ
Mehmet Alâeddin Eriş
Fikret Filiz
Hasan Tahsin Uzun
KIRŞEHİR
Ahmet Bilgin
Halil Özmen
KOCAELİ
Şahabettin Bilgisu
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu
KONYA
Kemal Ataman
Selçuk Aytan
İrfan Baran (B.)
Ahmet Gürkan
İhsan Kabadayı
Ömer Kart
Mekki Keskin (Bşk. V.)
Abdüssamet Kuzucu
Rüştü Özal
Fakih Özfakih
Fakih Özlen
Faruk Sükan (B.)
Vefa Tanır
Cahit Yılmaz
Sait Sina Yücesoy
KÜTAHYA
Mehmet Kesen

Rauf Kıray
Sezai Sarpaşar
Sadrettin Tosbi
MALATYA
H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt
Mehmet Delikaya
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Halit Ziya Özkan
MANİSA
Süleyman Çağlar
Muammer Erten
Şevket Raşit Hatipoğlu
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu
Nusret Köklü
Hurrem Kubat
Hilmi Okçu
Yakup Yakut
Nahit Yenişehirlioğlu
MARAS
Kemal Bağcıoğlu
Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük
MARDİN
Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar
Şevki Aysan
Vahap Dizdaroğlu (İ.)
Seyfi Güneşan
Talât Oğuz
MUĞLA
Adnan Akarca
Hilmi Baydur
Turan Şahin
İlhan Tekinalp
MUŞ
Sait Mutlu
Sami Öztürk
NEVŞEHİR
Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy
NİĞDE
Mehmet Altınsoy (B.)
Asım Eren
Haydar Özalp

Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün
ORDU
Yusuf İzzettin Ağaçoğlu
Ata Bodur
Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoglu
Ata Topaloğlu
RİZE
Erol Yılmaz Akçal
Arif Hikmet Güner
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın
SAKARYA
Burhan Akdağ
Nuri Bayar
Muslihittin Gürer
Hami Tezkan
Yusuf Ulusoy
SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Nurettin Ceritoğlu
Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
Kâmrân Evliyaoğlu
Fevzi Geveci
Hamit Kiper
İlyas Kılıç
Hüseyin Özalp
Osman Şahinoğlu
SİRT
Cevdet Aydın
Süreyya Öner
Hayrettin Özgen
Adil Yaşa (İ.)
SİNOP
Mahmut Alicanoğlu
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tarı
SİVAS
Adil Altay
Rahmi Çeltikli
İbrahim Göker
Rahmi Günay
Sebati Hastaoğlu

Ahmet Kangal
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan
Tahsin Türkay
Mahmut Vural
TEKİRDAĞ
Turhan Kut
Fethi Mahramlı
Hayri Mumcuoğlu
Orhan Öztrak
TOKAT
Sabahattin Baybura
H. Ali Dizman
Mehmet Kazova
Zeyyat Kocamemi
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy (İ.)
TRABZON
Ali Şakir Ağanoglu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Nazmi Ökten
Ahmet Şener
Kâmrân Ural
Ali Rıza Uzuner
Zeki Yağmurdereli
TUNCELİ
Vahap Kışoğlu
Fethi Ülkü
URFA
Osman Ağan
Atalay Akan
Kemal Badıllı
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kılıç
Celâl Öncel
UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoglu
İbrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç
VAN
İhsan Bedirhanoglu
Muslih Görentaş (İ. Ü.)
Şükrü Köserreisoglu
YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
(B.)

M. Meclisi B : 97 4 . 5 . 1965 O : 1

İsmet Kapısz
Mustafa Kepir
Turgut Nizamoglu

Celâl Sungur (i.)
ZONGULDAK
Ahmet Fuat Ak

Kenan Esengin
Feyzi Fırat
Ramiz Karakaşoglu

Sadık Tekin Müftüoglu
Mehmet Ali Pestilci
Yusuf Ziya Yucebilgin

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Manisa	1
Erzurum	1	Muş	1
Hatay	1	Trabzon	1
İsparta	1	Zonguldak	2
İstanbul	1		—
İzmir	2		
Kocaeli	1	Yekûn	13

1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifine verilen oyların sonucu

(Çoğunluk yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 41
Kabul edenler : 41
Reddedenler :
Çekinsemler :
Oya katılmıyanlar : 396
Açık üyelikler : 13

[Kabul edenler]

ADANA
Yusuf Aktimur
ANTALYA
Etem Ağva
Rafet Eker
ARTVIN
Nihat Ata
AYDIN
Melâhat Gedik
Reşat Özarda
İsmet Sezgin
BURDUR
Fethi Çelikbaş
Nadir Yavuzkan
BURSA
İsmail Yılmaz

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
DENİZLİ
Remzi Şenel
EDİRNE
Fahir Girithoğlu
Nazmi Özoğlu
ERZURUM
Nihat Diler
Cevat Dursunoğlu
Gıyasettin Karaca
Şerafettin Konuray
Tahsin Telli
GİRESUN
Mustafa Kemal Çilesiz
İÇEL
Yahya Dermancı

İSPARTA
Ali İhsan Balm
İSTANBUL
Tahsin Demiray
Muhiddin Güven
Vahyi Özarar
Zeki Zeren
İZMİR
Osman Sabri Adal
Mustafa Uyar
KARS
Rıza Yalçın
KASTAMONU
İhsan Şeref Dura
KIRŞEHİR
Memduh Erdemir

KONYA
Kadircan Kafılı
KÜTAHYA
Ahmet Bozbay
Ali Erbek
MANİSA
Neriman Ağaoğlu
NEVŞEHİR
Ali Baran Numanoğlu
ORDU
Refet Aksoy
SAKARYA
Ekrem Alican
Yusuf Ulusoy
URFA
Kadri Eroğan
YOZGAT
Veli Uyar

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Hasan Aksay
Ali Bozdoğanoglu
Mehmet Geçioğlu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Melih Kemal Küçüktepepınar
Cavit Oral
Kemal Sariibrahimoğlu
Ahmet Savrun
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu (B.)
ADİYAMAN
Arif Atalay
Mahmut Deniz

Mehmet Özbay
Ali Turanlı
AFYON KARAHİSAR
Halâk Nur Bâki
Veli Başaran
Hasan Dinçer (B.)
Şevki Güler
Mehmet Turgut (B.)
Asım Yılmaz
Şükrü Yüzbaşıoğlu
AĞRI
Nevzat Güngör
Kerem Özcan (İ.)
Rıza Polat
AMASYA
Reşat Arpacioğlu

Mustafa Kemal Karar
İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener
ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Burhan Apaydın
Hüseyin Ataman (B.)
Raif Aybar
Nihat Berkkan
Osman Bölükbaşı
Fuat Börekçi
Bülent Ecevit
Mustafa Kemal Erko-
van
Muhlis Ete
İsmail Gence

İbrahim Sıtkı Hatipoğlu
İbrahim İmirzalıoğlu
İhsan Köknel
Mehdi Mihçioğlu (İ.)
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı (İ. Ü.)
İlyas Seçkin
Ahmet Üstün
Ferhat Nuri Yıldırım
Abdülnak Kemal Yörük
ANTALYA
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken

Nazmi Kerimoğlu
Nihat Su

ARTVIN

Sabit Osman Avcı
Saffet Eminagaoglu
AYDIN

Orhan Apaydın
Hilmi Aydınçer
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren (İ.)

BALIKESİR

Cihat Bilgehan (B.)
Ahmet Aydın Bolak
Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdar
oğlu

Gökhan Evliyaoğlu
Fennî İslimyeli
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırmılı
Süreyya Koç
Mehmet Tiritioğlu

Cihat Turgut
BİLECİK

Şadi Binay
Orhan Tuğrul
BİNGÖL

M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal

BITLİS

Nafiz Giray
Müştak Okumuş
BOLU

Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak
Turgut Çulha
Kemal Demir (İ.)
Kâmil İnal
Fuat Ümit

BURDUR

Mehmet Özbey

BURSA

Hikmet Akalın
Edip Rüştü Akyürek
Sadrettin Çanga
İbharim Öktem
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin
Mustafa Tayyar

Ahmet Türkel
Ziya Uğur

Baha Cenâl Zağra
ÇANAKKALE

Burhan Arat (İ.)
Süreyya Endik
Şefik İnan
Refet Sezgin.

ÇANKIRI

Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Şaban Keskin
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Nuri Ahıskaloğlu
Muzaffer Dünder
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Faruk Küreli
Neemi Ökten
İhsan Tomuş

DENİZLİ

Sinan Bosna
Mehmet Çobanoğlu
İsmail Ertan
İbrahim Kocatürk
Hüdayi Oral
Âtîf Şohoğlu

DİYARBAKIR

Adnan Aral
Şehmuz Arslan
Yusuf Azizoglu (İ.)
Hilmi Güldoğan
Recai İskenderoğlu (B.)
Vefik Piringeioğlu
Alp Doğan Şen

EDİRNE

Talât Asal
Süleyman Bilgen (İ. Ü.)
İlhami Ertem

ELAZIĞ

Nurettin Ardıçoğlu
Naci Güray
Hürrem Müftügil
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır

ERZİNCAN

Hüsamettin Atabeyli
Zeynel Gündoğdu

Sadık Perinçek
Naci Yıldırım

ERZURUM

Ertuğrul Akça
Turhan Bilgin
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR

Şevket Asbuzoğlu
İbrahim Cemalcılar
Ertuğrul Gazi Sakarya
Seyfi Öztürk (B.)
Celâlettin Uzer
Aziz Zeytinoglu

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Göğüş
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Mithat San (B.)
Süleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoğlu
Nizamettin Erkmec
İbrahim Etem Kuluçoğlu
Ali Köymen
Naim Tirali (İ.)

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Necmeddin Küçük
Nureddin Özdemir
Sabahattin Savacı

HAKKÂRİ

Ahmet Zeydan
HATAY
Bahri Bahadır (İ.)
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Şekip İnal (B.)
Saki Zorlu

İÇEL

Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Burhan Bozdoğan
Celâl Kılıç
Sadık Kutlay
İhsan Önal

İSPARTA

Lokman Başaran

Sadettin Bilgiç
İSTANBUL

İbrahim Abak
Ziya Altınoğlu
Cihad Baban
Suphi Baykam
Ferruh Bozbeyli
(Bşk. V.)
Nurettin Bulak
Batıp Tahir Burak
Ömer Zekâî Dormar
(B.)

Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay
Ali Coşkun Kırca
Hilmi Ober
Ahmet Oğuz
Oğuz Oran
Şahabettin Orhon
Naci Öktem
İlhami Sancar

Selim Sarper
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tıyancı
Reşit Ülker
Sabri Vardarlı
Abdurrahman Yazgan
Malik Yolac

İZMİR

Şükrü Akkan.
Mehmet Ali Aytas
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem (B.)
Arif Ertunga
İhsan Gürsan (B.)
Ziya Hanhan
Saim Kavran
Nihad Kürsad
Necip Mirkelâmoğlu
Sinasi Osma
Kadri Özek
Lebit Yurtoğlu

KARS

Necmettin Akan
Lâtif Aküzüm
Hasan Erdoğan
Kemal Güven
Kemal Kaya

Kemal Okyay

Sırrı Öktem

Bahtiyar Vural

KASTAMONU

Avni Doğan

Fethi Doğançay

Sabri Keskin

Osman Zeki Oktay

Ali Özdikmenli

İsmail Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ

Abdülhalim Aras

Turhan Feyzioğlu

Mehmet Göker

Hüsamettin Gümüspala

Vedat Âli Özkan

Mehmet Sağlam

Bahri Yazır

Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ

Abdurrahman Altuğ

Mehmet Alâeddin Eriş

Fikret Filiz

Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Ahmet Bilgin

Halil Özmen

KOCAELİ

Şahabettin Bilgisü

Nihat Erim

Hâldan Kısayol

Süreyya Sofuoğlu

KONYA

Kemal Ataman

Selçuk Aytan

İrfan Baran (B.)

Ahmet Gürkan

İhsan Kabadayı

Ömer Kart

Mekki Keskin (Bşk. V.)

Abdüssamet Kuzucu

Rüştü Özal

Fakih Özfakih

Fakih Özlen

Faruk Sükan (B.)

Vefa Tanır

Cahit Yılmaz

Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA

Mehmet Kesen

Rauf Kıray

Sezai Sarpaşar

Sadrettin Tosbi

MALATYA

H. Avni Akşit

Nurettin Akyurt

Mehmet Delikaya

Ahmet Fırat

İsmet İnönü

Halit Ziya Özkan

MANİSA

Süleyman Çağlar

Muammer Erten

Şevket Raşit Hatib-oğlu

Yakup Kadri Karaosmanoğlu

Nusret Köklü

Hurrem Kubat

İlmi Okçu

Yakup Yakut

Nahit Yenişehirlioğlu

MARAS

Kemal Bağcıoğlu

Kemali Bayazıt

Hasan Fehmi Evliya

Ali Hüdayioğlu

Enver Kaplan

Adnan Karaküçük

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan

Esat Kemal Aybar

Şevki Aysan

Vahap Dizdaroğlu (İ.)

Seyfi Güneştan

Talât Oğuz

MUĞLA

Adnan Akarca

Hilmi Baydur

Cevdet Oskay

Turan Şahin

İhan Tekinalp

MUŞ

Sait Mutlu

Sami Öztürk

NEVŞEHİR

Halit Fikret Aka

Ramazan Demirsoy

NIĞDE

Mehmet Altınsoy (B.)

Asım Eren

Haydar Özalp

Ruhi Soyer

Oğuzdemir Tüzün

ORDU

Yusuf İzzettin Ağaoglu

Ata Bodur

Ferda Güley

Orhan Naim Hazinedar

Arif Hikmet Onat

Şadi Pehlivanoglu

Ata Topaloğlu

RİZE

Erol Yılmaz Akçal

Arif Hikmet Güner

Fuad Sirmen (Başkan)

Cevat Yalçın

SAKARYA

Burhan Akdağ

Nuri Bayar

Muslihittin Gürer

Hami Tezkan

SAMSUN

Ali Fuat Alişan

Mehmet Başaran

Nurettin Ceritoğlu

Fevzi Ceylân

Bahri Cömert

Kâmrân Evliyaoğlu

Fevzi Geveci

Hâmit Kiper

İlyas Kılıç

Hüseyin Özalp

Osman Şahinoğlu

SIIRT

Cevdet Aydın

Süreyya Öner

Hayrettin Özgen

Adil Yaşa

SİNOP

Mahmut Alicanoğlu

Mustafa Kaptan

Cemil Karahan

Haşim Tarı

SİVAS

Adil Altay

Rahmi Çeltekli

İbrahim Göker

Rahmi Günay

Sebati Hastaoğlu

Ahmet Kangal

Cevad Odyakmaz

Güner Sarısözen

Reşat Turhan

Tahsin Türkay

Mahmut Vural

TEKİRDAĞ

Turhan Kut

Fethi Mahramlı

Hayri Mumcuoğlu

Orhan Öztrak

TOKAT

Sabahattin Baybura

H. Ali Dizman

Mehmet Kazova

Zeyyat Kocamemi

Reşit Önder

Bekir Şeyhoğlu

Ali Rıza Ulusoy (İ.)

TRABZON

Ali Şakir Ağanoğlu

Ekrem Dikmen

Selâhattin Güven

Nazmi Ökten

Ahmet Şener

Kâmurân Ural

Ali Rıza Uzuner

Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ

Vahap Kışoğlu

Fethi Ülkü

URFA

Osman Ağan

Atalay Akan

Kemal Badılı

Bekir Sami Karahanlı

Sabri Kılıç

Celâl Öncel

UŞAK

Ali Rıza Akbıykoğlu

İbrahim Bulanalp

Ahmet Tahtakılıç

VAN

İhsan Bedirhanoglu

Muhlis Görentaş (İ. Ü.)

Şükrü Köserreisoglu

YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
(B.)
İsmet Kapısız

Mustafa Kepir
Turgut Nizamoğlu
Celâl Sungur (İ.)

ZONGULDAK
Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Feyzi Fırat

Ramiz Karakaşoğlu
Sadık Tekin Müftüoğlu
Mehmet Ali Pestilci
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Manisa	1
Erzurum	1	Muş	1
Hatay	1	Trabzon	2
İsparta	1	Zonguldak	1
İstanbul	1		—
İzmir	2		
Kocaeli	1	Yekûn	13

(Çoğunluk yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 32
Kabul edenler : 30
Reddedenler :
Çekinseler : 2
Oya katılmayanlar : 405
Açık üyelikler : 13

[Kabul edenler]

ADANA
Yusuf Aktimur
ANTALYA
Etem Ağva
ARTVİN
Nihat Ata
AYDIN
Melâhat Gedik
Reşat Özarda
BOLU
Kâmil Inal
ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay

DENİZLİ
İbrahim Kocatürk
Remzi Şenel
EDİRNE
Nazmi Özoğul
ERZURUM
Nihat Diler
Cevat Dursunoğlu
Gıyasettin Karaca
Şerafettin Konuray
İSPARTA
Ali İhsan Balım

İSTANBUL
Tahsin Demiray
Muhiddin Güven
İZMİR
Mustafa Uyar
KASTAMONU
İhsan Şeref Dura
KIRŞEHİR
Memduh Erdemir
KONYA
Kadiçcan Kafli
Sait Sına Yücesoy
KÜTAHYA
Ahmet Bozbay

Ali Erbek
MANİSA
Neriman Ağaoğlu
MUĞLA
Cevdet Oskay
ORDU
Refet Aksoy
SİVAS
Adil Altay
URFA
Kadri Eroğan
YOZGAT
Veli Uyar

[Çekinseler]

İÇEL
Yahya Dermancı

KASTAMONU
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu

[Oya katılmayanlar]

ADANA
Hasan Aksay
Ali Bozdoğanoglu
Mehmet Geçioğlu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Melih Kemal Küçüktepepınar
Cavit Oral
Kemal Sarıbrahimoğlu
Ahmet Savrun
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu (B.)
ADİYAMAN
Arif Atalay
Mahmut Deniz

Mehmet Özbay
Ali Turanlı
AFYON KARAHİSAR
Halûk Nur Bâki
Veli Başaran
Hasan Dinger (B.)
Şevki Güler
Mehmet Turgut (B.)
Asım Yılmaz
Şükrü Yüzbaşıoğlu
AĞRI
Nevzat Güngör
Kerem Özcan (İ.)
Rıza Polat
AMASYA
Reşat Arpacıoğlu

Mustafa Kemal Karan
İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener
ANKARA
İsmail Rüstü Aksal
Burhan Apaydın
Hüseyin Ataman (B.)
Raif Aybar
Nihat Berkkan
Osman Bölükbaşı
Fuat Börekçi
Bülent Ecevit
Mustafa Kemal Erko-
van
Muhlis Ete
İsmail Gence

İbrahim Sıtkı Hatip-
oğlu
İbrahim İmirzalıoğlu
İhsan Köknel
Mehdi Mihçioğlu (İ.)
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı (İ. Ü.)
İlyas Seçkin
Ahmet Üstün
Ferhat Nuri Yıldırım
Abdülhak Kemal Yö-
rük
ANTALYA
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken

Rafet Eker
Nazmi Kerimoğlu
Nihat Su
ARTVIN
Sabit Osman Avcı
Saffet Eminagaoglu
AYDIN
Orhan Apaydın
Hilmi Aydınçer
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren (İ.)
İsmet Sezgin
BALIKESİR
Cihat Bilgehan (B.)
Ahmet Aydın Bolak
Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu
Gökhan Evliyaoğlu
Fennî İslimyeli
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırımlı
Süreyya Koç
Mehmet Tiritioğlu
Cihat Turgut
BİLECİK
Şadi Binay
Orhan Tuğrul
BİNGÖL
M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal
BİTLİS
Nafiz Giray
Müştak Okumuş
BOLU
Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak
Turgut Çulha
Kemal Demir (İ.)
Fuat Ümit
BURDUR
Fethi Çelikbaş
Mehmet Özbey
Nadir Yavuzkan
BURSA
Hiikmet Akalın
Edip Rüştü Akyürek
Sadrettin Çanga
İbrahim Öktem
Ekrem Paksoy

Cevdet Perin
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
Ziya Uğur
Baha Cemal Zağra
İsmail Yılmaz
ÇANAKKALE
Burhan Arat (İ.)
Süreyya Endik
Şefik İnani
Refet Sezgin
ÇANKIRI
Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Şaban Keskin
Nurettin Ok (Bşk. V.)
ÇORUM
Nuri Ahıskalıoğlu
Muzaffer Dünder
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Faruk Küreli
Necmi Ökten
İhsan Tombuş
DENİZLİ
Sinan Bosna
Mehmet Çobanoğlu
İsmail Ertan
Hüdaî Oral
Âtîf Şohoğlu
DIYARBAKIR
Adnan Aral
Sehmus Arslan
Yusuf Azizoglu (İ.)
Hilmi Guldogan
Recai Iskenderoğlu (B.)
Vefik Pirinçcioğlu
Alp Doğan Şen
EDİRNE
Talât Asal
Süleyman Bilgen (İ. Ü.)
İlhami Ertem
Fahir Giritlioğlu
ELÂZİÇ
Nurettin Ardıçoğlu
Naci Güray
Hürrem Müftügil
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Zeynel Gündoğdu
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım
ERZURUM
Ertuğrul Akça
Turhan Bilgin
Adnan Şenyurt
Tahsin Telli
ESKİŞEHİR
Şevket Asbuzoğlu
İbrahim Cemalcılar
Ertuğrul Gazi Sakarya
Seyfi Öztürk (B.)
Celâlettin Uzer
Aziz Zeytinoğlu
GAZİANTEP
Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Göğüş
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Mithat San (B.)
Süleyman Ünlü
GİRESUN
Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen
Naim Tiralı (İ.)
GÜMÜŞANE
Halıs Bayramoğlu
Necmeddin Küçüker
Nureddin Özdemir
Sabahattin Savacı
HAKKÂRİ
Ahmet Zeydan
HATAY
Bahri Bahadır (İ.)
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Şekip İnal (B.)
Sâki Zorlu
İÇEL
Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Burhan Bozdoğan

Celâl Kılıç
Sadık Kutlay
İhsan Önal
İSPARTA
Lokman Başaran
Sadettin Bilgiç
İSTANBUL
İbrahim Abak
Ziya Altınoglu
Cihad Baban
Suphi Baykam
Ferruh Bozbeyle
(Bşk. V.)
Nurettin Bulak
Ratip Tahir Burak
Ömer Zekâi Dorman
(B.)
Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay
Coşkun Kırca
Filmi Oben
Ahmet Oğuz
Oğuz Oran
Şahabettin Orhon
Naci Öktem
Vahyi Özarar
İlhami Sancar
Selim Sarper
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tiyansan
Reşit Ülker
Sabri Vardarlı
Abdurrahman Yazgan
Malik Yolaç
Zeki Zeren
İZMİR
Osman Sabri Adal
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem (B.)
Arif Ertunga
İhsan Gürsan (B.)
Ziya Hanhan
Saim Kaygan
Nihad Kürşad
Necip Mirkelâmoğlu
Şinasi Osma

Kadri Özek
Lebit Yurdoğlu
KARS
Necmettin Akan
Lâtif Aküzüm
Hasan Erdoğan
Kemal Güven
Kemal Kaya
Kemal Okyay
Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural
Rıza Yalçın
KASTAMONU
Avni Doğan
Fethi Doğançay
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli
KAYSERİ
Abdülhalim Aras
Turhan Feyzioğlu
Mehmet Göker
Hüsâmettin Gümüspala
Vedat Ali Özkan
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır
Mehmet Yüceler
KIRKLARELİ
Abdurrahman Altuğ
Mehmet Alâeddin Eris
Fikret Filiz
Hasan Tahsin Uzun
KIRŞEHİR
Ahmet Bilgin
Halil Özmen
KOCAELİ
Şahabettin Bilgisu
Nihat Erim
Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu
KONYA
Kemal Ataman
Selçuk Aytan
İrfan Baran (B.)
Ahmet Gürkan
İhsan Kabadayı
Ömer Kart
Mekki Keskin (Bşk. V.)
Abdüssamet Kuzucu
Rüştü Özal

Fakih Özfakih
Fakih Özlen
Faruk Sükan (B.)
Vefa Tanır
Cahit Yılmaz
KÜTAHYA
Mehmet Kesen
Rauf Kiray
Sezai Sarpaşar
Sadrettin Tosbi
MALATYA
H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt
Mehmet Delikaya
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Halit Ziya Özkan
MANİSA
Süleyman Çağlar
Muammer Erten
Şevket Raşit Hatip-
oğlu
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu
Nusret Köklü
Hurrem Kubat
Hilmi Okçu
Yakup Yakut
Nahit Yenisehirlioğlu
MARAS
Kemal Bağcıoğlu
Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük
MARDİN
Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar
Şevki Aysan
Vahap Dizdaroğlu (I.)
Seyfi Güneştan
Talât Oğuz
MUĞLA
Adnan Akarca
Hilmi Baydur
Turan Şahin
İlhan Tekinalp
MUŞ
Sait Mutlu

Sami Öztürk
NEVŞEHİR
Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy
Ali Baran Numanoğlu
NİĞDE
Mehmet Altınsoy (B.)
Asım Eren
Haydar Özalp
Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün
ORDU
Yusuf İzzettin Ağaoğlu
Ata Bodur
Ferda Güley
Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanioğlu
Ata Topaloğlu
RİZE
Erol Yılmaz Akçal
Arif Hikmet Güner
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın
SAKARYA
Burhan Akdağ
Ekrem Alican
Nuri Bayar
Muslihittin Gürer
Hami Tezkan
Yusuf Ulusoy
SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Nurettin Ceritoğlu
Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
Kâmran Evliyaoğlu
Fevzi Geveci
Hâmit Kiper
İlyas Kılıç
Hüseyin Özalp
Osman Şahinoğlu
SİİRT
Cevdet Aydın
Süreyya Öner
Hayrettin Özgen
Adil Yaşa (I.)
SİNOP
Mahmut Alicanoğlu

Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tarı
SİVAS
Rahmi Çeltekli
İbrahim Göker
Rahmi Günay
Sebati Hastaoğlu
Ahmet Kangal
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan
Tahsin Türkay
Mahmut Vural
TEKİRDAĞ
Turhan Kut
Fethi Mahramlı
Hayri Mumcuoğlu
Orhan Öztrak
TOKAT
Sabahattin Baybura
H. Ali Dizman
Mehmet Kazova
Zeyyat Kocamemi
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy (I.)
TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Nazmi Öktem
Ahmet Şener
Kâmuran Ural
Ali Rıza Uzuner
Zeki Yağmurdereli
TUNCELİ
Vahap Kışoğlu
Fethi Ülkü
URFA
Osman Ağan
Atalay Akan
Kemal Badıllı
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kılıç
Celâl Öncel
UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkioğlu
İbrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç

VAN	YOZGAT	ZONGULDAK	
Ihsan Bedirhanoğlu	Ismail Hakkı Akdoğan	Turgut Nizamoğlu	Feyzi Fırat
Muslih G6rentaş (i. .)	(B.)	Celâl Sungur (i.)	Ramiz Karakaşoğlu
şukr K6sereisoğlu	İsmet Kapısız	Ahmet Fuat Ak	Sadık Tekin Müftüoğlu
	Mustafa Kepir	Kenan Esengin	Mehmet Ali Pestilci
			Yusuf Ziya Yücebilgin

[Açık yelikler]

Aydın	1	Kocaeli	1
Erzurum	1	Manısa	1
Hatay	1	Muş	1
İsparta	1	Trabzon	1
İstanbul	1	Zonguldak	2
İzmir	2	Yekûn	13

150 milyon liralık madenî ufaklık para bastırılması hakkında 6797 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Çoğunluk yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 31
Kabul edenler : 30
Reddedenler : 0
Çekinseler : 1
Oya katılmıyanlar : 406
Açık üyelikler : 13

[Kabul edenler]

ADANA Yusuf Aktimur	ÇANAKKALE Ahmet Nihat Akay	İSTANBUL Muhiddin Güven	MANİSA Neriman Ağaoğlu
ANTALYA Etem Ağva	DENİZLİ İbrahim Kocatürk	KASTAMONU İhsan Şeref Dura	MUĞLA Cevdet Oskay
ARTVİN Nihat Ata	EDİRNE Nazmi Özoğlu	KIRŞEHİR Memduh Erdemir	NEVŞEHİR Ali Baran Numanoğlu
AYDIN İsmet Sezgin	ERZURUM Nihat Diler	KONYA Kadirecan Kafılı	ORDU Refet Aksoy
BOLU Kâmil Inal	İSPARTA Ali İhsan Balım	KÜTAHYA Ahmet Bozbay	SAKARYA Nuri Bayar
BURDUR Fethi Çelikbaş			SİVAS Adil Altay
Nadir Yavuzkan		Ali Erbek	YOZGAT Veli Uyar

[Çekinseler]

İÇEL

Yahya Dermancı

[Oya katılmıyanlar]

ADANA Hasan Aksay	Mehmet Özbay	Mustafa Kemal Karar	İbrahim Sıtkı Hatipoğlu
Ali Bozdoğanoglu	Ali Turanlı	İsmail Sarıgöz	İbrahim İmirzalıoğlu
Mehmet Geçioğlu	AFYON KARAHİSAR Halûk Nur Bâki	Nevzat Şener	İhsan Köknel
Kasım Gülek	Veli Başaran	ANKARA İsmail Rüştü Aksal	Mehdi Mihçioğlu (İ.)
Ahmet Karamüftüoğlu	Hasan Dinçer (B.)	Burhan Apaydın	Emin Paksüt
Melih Kemal Küçüktepepınar	Şevki Güler	Hüseyin Ataman (B.)	Zühtü Pehlivanlı (İ. Ü.)
Cavit Oral	Mehmet Turgut (B.)	Raif Aybar	İlyas Seçkin
Kemal Sarııbrahimioğlu	Asım Yılmaz	Nihat Berkkan	Ahmet Üstün
Ahmet Savrun	Şükrü Yüzbaşıoğlu	Osman Bölükbaşı	Ferhat Nuri Yıldırım
İbrahim Tekin	AĞRI Nevzat Güngör	Fuat Börekçi	Abdülhak Kemal Yörük
Ahmet Topaloğlu (B.)	Kerem Özcan (İ.)	Bülent Ecevit	ANTALYA İhsan Ataöv
ADİYAMAN Arif Atalay	Rıza Polat	Mustafa Kemal Erko- van	Hasan Fehmi Boztepe
Mahmut Deniz	AMASYA Reşat Arpacıoğlu	Muhlis Ete	Ömer Eken
		İsmail Gence	Rafet Eker

Nazmi Kerimoğlu
Nihat Su

ARTVIN

Sabit Osman Avcı
Saffet Eminagaçoğlu

AYDIN

Orhan Apaydın
Hilmi Aydınçer
Melâhat Gedik
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren
Reşat Özarda

BALIKESİR

Cihat Bilgehan (B.)
Ahmet Aydın Bolak
Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu
Gökhan Evliyaoğlu
Fennî İslimyeli
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırımlı
Süreyya Koç
Mehmet Tiritioğlu
Cihat Turgut

BİLECİK

Şadi Binay

Orhan Tuğrul

BİNGÖL

M. Siddık Aydar
Halit Rıza Ünal

BİTLİS

Nafiz Giray
Müştağ Okumuş

BOLU

Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak
Turgut Çulha
Kemal Demir (İ.)
Fuat Ümit

BURDUR

Mehmet Özbey

BURSA

Hikmet Akalın
Edip Rüştü Akyürek
Sadrettin Çanga
İbrahim Öktem
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin

Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
Ziya Uğur
İsmail Yılmaz
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Burhan Arat (İ.)
Süreyya Endik
Şefik İnan
Refet Sezgin
Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Şaban Keskin
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Nuri Ahıskalıoğlu
Muzaffer Dündar
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Faruk Küreli
Neemi Ökten
İhsan Tombuş

DENİZLİ

Sinan Bosna
Mehmet Çobanoğlu
İsmail Ertan
Hüdaî Oral
Âtîf Şohoğlu

DIYARBAKIR

Adnan Aral
Şehmuz Arslan
Yusuf Azizoglu (İ.)
Hilmi Gündoğan
Recai İskenderoğlu (B.)
Vefik Piriñcioğlu
Alp Doğan Şen

EDİRNE

Talât Asal
Süleyman Bilgen (İ. Ü.)
İlhamî Ertem
Fahir Giritlioğlu

ELAZIĞ

Nuretin Ardıçoğlu
Naci Güray
Hürrem Müftügil
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır

ERZİNCAN

Hüsamettin Atabeyli
Zeynel Gündoğdu
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım

ERZURUM

Ertuğrul Akça
Turhan Bilgin
Adnan Şenyurt
Tahsin Telli
Şevket Asbuzoğlu
İbrahim Cemalcılar
Ertuğrul Gazi Sakarya
Seyfi Öztürk (B.)
Celâlettin Uzer
Aziz Zeytinoglu

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Göğüş
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Mithat San (B.)
Süleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kılıç-
oğlu

Ali Köymen
Naim Tirali (İ.)

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Necmeddin Küçükler
Nureddin Özdemir
Sabahattin Savaş

HAKKÂRİ

Ahmet Zeydan

HATAY

Bahri Bahadır (İ.)
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Şekip İnal (B.)
Sâki Zorlu

İÇEL

Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan

Burhan Bozdoğan
Celâl Kılıç
Sadık Kutlay
İhsan Onal

İSPARTA

Lokman Başaran
Sadettin Bilgiç

İSTANBUL

İbrahim Abak
Ziya Altınoglu
Cihad Baban
Suphi Baykam
Ferruh Bozbeyli
(Bşk. V.)
Nurettin Bulak
Ratip Tahir Burak
Tahsin Demiray
Ömer Zekâi Dorman
(B.)

Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay
Ali Coşkun Kırca
Hilmi Oben
Ahmet Oğuz
Oğuz Oran
Şahabettin Orhon
Naci Öktem
Vahyi Özarar
İlhami Sancar
Selim Sarper
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tiyansan
Reşit Ülker
Sabri Vardarlı
Abdurrahman Yazgan
Malik Yolaç
Zeki Zeren

İZMİR

Osman Sabri Adal
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytas
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem (B.)
Arif Ertunga
İhsan Gürsan (B.)
Ziya Hanhan
Saim Kaygı
Nihad Kürşad

Necip Mirkelâmoğlu
Şinasi Osma
Kadri Özek
Mustafa Uyar
Lebit Yurdoğlu

KARS

Necmettin Akan
Lâtif Aküzüm
Hasan Erdoğan
Kemal Güven
Kemal Kaya
Kemal Okyay
Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural
Rıza Yalçın

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli

KAYSERİ

Abdülhalim Araç
Turhan Feyzioğlu
Mehmet Göker
Hüsâmettin Gümüşpala
Vedat Âli Özkan
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ

Abdurrahman Altuğ
Mehmet Alâeddin Eriş
Fikret Filiz
Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Ahmet Bilgin
Halil Özmen

KOCAELİ

Şahabettin Bilgisu
Nihat Erim
Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu

KONYA

Kemal Ataman
Selçuk Aytan
İrfan Baran (B.)
Ahmet Gürkan
İhsan Kabadayı
Ömer Kart

Mekki Keskin (Bşk. V.)
Abdüsamet Kuzucu
Rüştü Özal
Fakih Özfakih
Fakih Özlen
Faruk Sükan (B.)
Vefa Tanır
Cahit Yılmaz
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA

Mehmet Kesen
Rauf Kıray
Sezai Sarpaşar
Sadrettin Tosbi

MALATYA

H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt
Mehmet Delikaya
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Halit Ziya Özkan

MANİSA

Süleyman Çağlar
Muammer Erten
Şevket Raşit Hatipoğlu
Yakup Kadri Karas-
manoğlu

Nusret Köklü

Hurrem Kubat

Hilmi Okçu

Yakup Yakut
Nahit Yenisehirlioğlu

MARAS

Kemal Bağcıoğlu
Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar
Şevki Aysan
Vahap Dizdaroğlu (İ.)
Seyfi Güneşan
Talât Oğuz

MUĞLA

Adnan Akarca
Hilmi Baydur
Turan Şahin

İhsan Tekinalp

MUŞ

Sait Mutlu
Sami Öztürk

NEVŞEHİR

Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy

NİĞDE

Mehmet Altınsoy (B.)
Asum Eren
Haydar Özalp
Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün

ORDU

Yusuf İzzettin Ağaoğlu
Ata Bodur
Ferda Güley
Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoglu
Ata Topaloğlu

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
Arif Hikmet Güner
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın

SAKARYA

Burhan Akdağ
Ekrem Alican
Muslihittin Gürer
Hâmi Tezkan
Yusuf Ulusoy

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Nurettin Ceritoğlu
Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
Kâmran Evliyaoğlu
Fevzi Geveci
Hâmit Kiper
İlyas Kılıç
Hüseyin Özalp
Osman Şahinoğlu

SİRT

Cevdet Aydın
Süreyya Öner
Hayrettin Özgen
Adil Yaşa

SİNOP

Mahmut Alicanoğlu
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tarı (İ.)

SIVAS

Rahmi Çeltekli
İbrahim Göker
Rahmi Günay
Sebati Hastaoğlu
Ahmet Kangal
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan
Tahsin Türkay
Mahmut Vural

TEKİRDAĞ

Turhan Kut
Fethi Mahramlı
Hayri Mumcuoğlu
Orhan Öztrak

TOKAT

Sahabattin Baybura
H. Ali Dizman
Mehmet Kazova
Zeyyat Kocamemi
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy (İ.)

TRABZON

Ali Şakir Ağanoglu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Nazmi Ökten
Ahmet Şener
Kâmuran Ural
Ali Rıza Uzuner
Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ

Vahap Kışoğlu
Fethi Ülkü

URFA

Osman Ağan
Atalay Akan
Kemal Badıllı
Kadri Eroğan
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kılıç
Celâl Öncel

UŞAK
Ali Rıza Akbıyıköğlü
İbrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç
VAN
İhsan Bedirhanöğlü

Muslih Görentaş (İ. Ü.)
Şükrü Kösereisöğlü
YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğın
(B.)
İsmet Kapısız

Mustafa Kepir
Turgut Nizamöğlü
Celâl Sungur (İ)
ZONGULDAK
Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin

Feyzi Fırat
Ramiz Karakaşöğlü
Sadık Tekin Müftüöğlü
Mehmet Ali Pestilci
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Kocaeli	1
Erzurum	1	Manisa	1
Hatay	1	Muş	1
İsparta	1	Trabzon	1
İstanbul	1	Zonguldak	2
İzmir	2		
		Yekûn	13

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

97. BİRLEŞİM

4 . 5 . 1965 Salı

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Giresun Milletvekili İ. Etom Kılıçoğlu'nun, İstanbul Emniyet Teşkilâtında kaçakçılık, hırsızlık, uyuşturucu madde, beyaz kadın ticareti ve bunlarla ilgili konularda inceleme yapmak üzere, Anayasanın 88 nci maddesi gereğince kurulması kabul edilen Meclis Araştırma Komisyonuna üye seçimi (10/19)

2. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Devlet Radyosunun TRT Kanunu hükümlerini ihlâl edici tarafsız radyo olmaktan çıkarıcı partizan bir davranış içerisinde bulunduğu iddia ve isnatlarının gerçek olup olmadığı hususunu incelemek üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasına dair önergesi (10/20)

3. — Vazife ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakanı Hasan Işık'ın dönüşüne kadar, komdisine Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Süleyman Demirel'in vekillik edeceğine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1169)

4. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Eroğlı Deniz ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketindeki yolsuzluk iddialarını incelemek üzere, kurulması kabul edilen Meclis Araştırma Komisyonunun görev süresinin uzatılmasına dair Komisyon Başkanlığı tezkeresi (3/1170)

5. — 4273 sayılı Kanununun 10 ve 11 nci maddelerinin bazı fıkralarının değiştirilmesi ve 10 ncu maddeye bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun tasarısının, Genel Kurulun 24.2.1965 tarihli 63 ncu Birleşiminde Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel kanunu tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalasına dair İçişleri Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (1/804, 3/1171)

6. — Cumhuriyet Senatosu Afyon Karahisar Üyesi Rasim Hancıoğlu ile Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanhoğlu'nun, Ticaret Vekâleti Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 21 . 6 . 1963 tarih ve 4442 sayılı Kanununun 3 ncu maddesinin tadiline, mezkûr kanuna 4 madde ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi, Genel Kurulun 24.11.1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet Memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalasına dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi. (2/479, 3/1172)

7. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Ticaret Bakanlığı Teşkilâtı ve vazifelerine dair 4432 sayılı Kanununun 3 ncu maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifinin, Genel Kurulun 24.11.1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet Memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalasına dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (2/483, 3/1173)

8. — Kayseri Milletvekili Mehmet Sağlam ve 4 arkadaşının, Ticaret Bakanlığının Vazife ve teşkilâtına dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanununun 3 ncu maddesinin tadiline ve mezkûr kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifinin, Genel Kurulun 24.11.1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet Memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalasına dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (2/488, 3/1174)

9. — Balıkesir Milletvekili Mehmet Tiritioğlu ve 3 arkadaşının, Ticaret Bakanlığı Teşkilâtı ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanununun 3 ncu maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifinin, Genel Kurulun 24 . 11 . 1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet memurları kanun tasarısı

nı görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (2/800, 3/1175)

10. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve 7 arkadaşının, Ticaret Bakanlığı Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanuna ek kanun teklifinin, Genel Kurulun 24 . 11 . 1964 tarihli 12 nci Birleşiminde Devlet memurları kanun tasarısını görüşmek üzere kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair Ticaret Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (6/663, 3/1176)

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

× 1. — Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanunun geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/638) (S. Sayısı: 695) [Dağıtma tarihi: 18 . 4 . 1964]

2. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanuna değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bâzi kadrolar eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/762) (S. Sayısı : 921) [Dağıtma tarihi : 26 . 3 . 1965]

× 3. — Dışişleri Bakanlığının yabancı memleketlerde görevli telsizcilerin ücretleri hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/763) (S. Sayısı : 885) [Dağıtma tarihi : 23 . 2 . 1965]

× 4. — Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırma, Dışişleri ve Plân komisyonları raporuygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma, Dışişleri ve Plân komisyonları raporları. (1/617) (S. Sayısı : 856) [Dağıtma tarihi : 11 . 2 . 1965]

5. — Millî Müdafaaaya hiyanet suçundan müebbet hapse hükümlü Alman uyruklu Wilfried Herbrecht hakkındaki hapis cezasının

affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/671) (S. Sayısı : 741) [Dağıtma tarihi : 15 . 7 . 1964]

× 6. — Nevşehir Milletvekili Ali Baran Numanoğlu'nun, 1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/803) (S. Sayısı: 934) [Dağıtma tarihi : 3 . 4 . 1965]

× 7. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 2036 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Tarım, Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/527) (S. Sayısı : 807) [Dağıtma tarihi : 28 . 1 . 1965]

× 8. — 150 milyon liralık madenî ufaklık para bastırılması hakkında 6797 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/651) (S. Sayısı : 725) [Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1964]

9. — Umumi hayata müessir âfetler dolayısıyla alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair Kanunun bâzi maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzi maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/703) (S. Sayısı : 835) [Dağıtma tarihi : 23 . 2 . 1965]

10. — Edirne Milletvekili Nazmi Özogul ve 9 arkadaşının, Subaylar Heyetine mahsus 4273 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/760) (S. Sayısı : 920) [Dağıtma tarihi : 24 . 3 . 1965]

11. — Temsil ödeneği hakkındaki Kanuna ek kanun tasarısı ve İçişleri, Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/518) (S. Sayısı : 692) [Dağıtma tarihi : 17 . 4 . 1964]

12. — Taşıt Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/566) (S. Sayısı : 603) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

13. — Diyanet İşleri Başkanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Ömer Lûtfi Bozçalı ve 26 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Ahmet Yıldız ve 24 arkadaşının, Konya Milletvekili İhsan Kabadayı ve 10 arkadaşının ve Erzurum Milletvekili Tahsin Telli'nin, Diya-

net İşleri Başkanlığı kuruluş ve görevleri hakkında kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu. (1/670, 2/101, 2/105, 2/146, 2/643) (S. Sayısı : 831) [Dağıtma tarihi : 17 . 2 . 1965]

14. — İstanbul Milletvekili İsmail Hakkı Tekinel ve 166 arkadaşının, Yargıtay kanunu teklifi ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/676) (S. Sayısı : 933) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1965]

15. — Ordu Milletvekili Ferda Güley ve Edirne Milletvekili Nazmi Özogul'un, 657 sayılı Harita Müdürü Umumiyesi Kanununun 8 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna 3 ncü bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Millî Savunma komisyonları raporları (2/515) (S. Sayısı : 740) [Dağıtma tarihi : 15 . 7 . 1964]

16. — Askerî Memnu Mıntakalar Kanununun birinci maddesinin (A) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savun-

ma Komisyonu raporu (1/473) (S. Sayısı : 364) [Dağıtma tarihi : 19 . 7 . 1963]

17. — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 5453 ve 6617 sayılı Kanunla değişik beşinci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Mal'ye, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/716) (S. Sayısı : 932) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1965]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI
VERİLEN İŞLER

B - TUZUK GEREĞİNCE BİR DEFA
GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞÜLMESİ YAPILACAK
İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞÜLMESİ YAPILACAK
İŞLER

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 934

Nevşehir Milletvekili Ali Baran Numanoğlu'nun, 1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/803)

Millet Meclisi Başkanlığına

30 . 1 . 1965.

1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifim, gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

A. B. Numanoğlu
Nevşehir Milletvekili

G E R E K Ç E

1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu, muafiyetler kısmı, V nci grupunun 18 nci fıkrası, «Esnaf Kefalet Kooperatiflerinin ortaklarıyla tanzim olunacak borç senetleriyle borç ödeme makbuzları, ipotek ve rehin senetleri» nin Damga Vergisinden muaf olduğunu hükme bağlamaktadır.

Bu hükmün tedvininde esas gaye : Sözü edilen kooperatif ve ortaklarının Damga Vergisinden muaf tutulmalarını temin etmek idi.

Esnaf Kefalet Kooperatifleri, kredi müessesesi olmayıp birer kefalet müessesesi olmaları dolayısıyla, maddede bahsedilen muafiyetten ne kooperatif ve ne de ortakları istifade edememektedir. Ayrıca, küçük sanat kooperatiflerini de muafiyet dışında bırakmış bulunması hasebiyle, bu hüküm tatbikatta bir kolaylık da getirmemiştir. Kaldı ki;

Esnaf Kefalet ve Küçük Sanat Kooperatiflerine verilen krediler, zirai krediler gibi kanunla vaz'edilmiş özel bir sistem olması nazara alınarak, zirai kredinin verilisinde tanınan muafiyetlerin, Esnaf Kefalet ve Küçük Sanat Kooperatifleri ve ortaklarına da tanınması hak ve adalet kaideleri yönünden uygun olacaktır.

Bu sebeplerle; bu kooperatiflerin kuruluş gayelerine ve hem de Anayasanın 51 nci maddesinde derpiş edilen, kooperatifeiliğin korunmasına mütedair hükümlerine uygun olarak, Esnaf Kefalet ve Küçük Sanat Kooperatifleri ve ortaklarının Damga Vergisi muafiyetinden faydalanabilmelerini temin edecek kanun teklifimin kabulünü arz ve istirham ederim.

Geçici Komisyonun raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No. : 2/803
Karar No. : 2

1 . 4 . 1965

Yüksek Başkanlığa

Nevşehir Milletvekili Ali Baran Numanoğlu'nun, 1 . 7 .1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi, ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü :

Teklifin gerekçesinde belirtilen hususlar Komisyonumuzca uygun görülerek komisyon raporu olarak kabul edilmiştir.

1 nci maddenin 18 nci fıkrasının «Türkiye Halk Bankasının» ibaresinden sonraki noktalı virgül kaldırılarak yerine virgül konmuş ve bu suretle maddeler Komisyonumuzca aynen ittifakla kabul edilmiştir. Öncelik ve ivedilik kararı alınan bu teklif,

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Çanakkale
Ş. İnan

Sözcü
Mardin
E. K. Aybar

Kâtip
Manisa
H. Kubat

Adana
Y. Aktimur

Erzurum
G. Karaca

Gümüşane
N. Küçükler

Nevşehir Milletvekili Ali Baran Numanoğlu'nun teklifi

1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

18. Türkiye Halk Bankasının, Esnaf Kefalet ve Küçük Sanat Kooperatifleri ve ortakları ve bu kooperatiflerin kendi ortakları ile münasebetlerinde tanzim olunacak borç senetleri, borç ödeme makbuzları, ipotek ve rehİN senetleri.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Geçici Komisyonun değişikliği

1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 1 . 7 . 1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 2 sayılı tablosunun V nci bölümünün 18 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

18. Türkiye Halk Bankasının, Esnaf Kefalet ve Küçük Sanat Kooperatifleri ve ortakları ve bu kooperatiflerin kendi ortakları ile münasebetlerinde tanzim olunacak borç senetleri, borç ödeme makbuzları, ipotek ve rehİN senetleri.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı :

921

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bâzı kadrolar eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/762)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 2334/5125

10 . 12 . 1964

Millet Meclisi Başkanlığına

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 5 . 12 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bâzı kadrolar eklenmesi hakkında kanun tasarısı» gerekçesi ve ilişkileriyle birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim,

I. İnönü
Başbakan

GEREKÇE

Dışişleri Bakanlığı kadrosu, esas itibarıyla, İkinci Dünya Harbini hemen takibeden devredeki ihtiyaçlar göz önünde tutularak tertiplenmiştir. O tarihten beri milletlerarası münasebetlerde büyük gelişmeler vukubulmuş, birçok yeni devletler kurulmuş ve buralarda elçilik ve konsolosluklar ve sayıları gittikçe artmakta olan milletlerarası teşekküller nezdinde daimî delegelikler tesisi zaruretî hâsıl olmuştur. Bu arada Dışişleri Bakanlığı kadrosuna bâzı ilâveler yapılmışsa da yeniden ortaya çıkan ihtiyaçlar karşısında bunlar da kifayetsiz kalmıştır. Halihazırda yabancı memleketlerdeki 57 büyükelçilik ve elçilik, 3 daimî delegelik, 29 başkonsolosluk ve konsolosluk, merkezde 20 genel müdürlük ve müstakil müdürlük ve İstanbul'da Hazineî Evrak Müdürlüğü işlerinin meslek, idari ve ihtisas memurları olmak üzere ceman 653 kişilik kadro ile idaresine çalışılmaktadır. Buna ilâveten son zamanlarda muhabere sisteminde yapılan yenilikler neticesinde ihdas edilen kriptu servisine de aynı kadrodan memur tefriki gerekmiştir. Bu kadro ile işlerin gereği gibi yürütülmesi imkânsız hale gelmiş bulunmaktadır.

Evvelce Afrika'da yalnız Mısır'da temsilciliğimiz mevcut iken bugün 10 Afrika memleketinde Büyükelçiliğimiz vardır. Malûmları olduğu üzere, son senelerde büyük sayıda yeni devletler kurulmuştur. Yakın istikbalde de daha birçok millet istiklâl kavuşacaktır. Bunlarla siyasi, ticari ve kültürel alanda münasebet tesisi ihtiyaç ve mecburiyeti dolayısıyla bu memleketlerde yakın zamanda yeni temsilcilikler açılmasına ihtiyaç hâsıl olabilecektir. Afrika'da, Uzak - Şarkta, Cenubi Amerika'daki temsilciliklerimizin çoğu birkaç devlet nezdinde birden akredite bulunmaktadır. Nitekim Afraki'daki 10 büyükelçimiz 19 memlekette, Uzak - Şarktaki 7 büyükelçimiz 15 memlekette ve Güney ve Orta Amerika'daki 6 Büyükelçimiz 20 memlekette akredite bulunmaktadır. Bu temsilcilerimiz akredite oldukları memleketlerdeki temsil görevlerini, memur kadrolarının azlığı dolayısıyla, maalesef ancak bir büyükelçi ve bir kâtipten ibaret kadro ile yürütmeye çalışmaktadırlar. Bu kadro ile aynı zamanda o birkaç memleketteki konsolosluk işleri de yürütülmeğe çalışılmaktadır.

Bilhassa son iki sene zarfında memleketimizden çalışmak üzere yabancı memleketlere giden işçi sayısının artması, mevcut konsolosluklarımızın ve memur sayısının artırılmasını gerektirmiştir.

Dışişleri Bakanlığı kadroları seyyal olduğundan yeni açılan elçilik ve konsolosluklar için açılış zamanında yeni kadrolar alınmamış, ihtiyaçların mevcut kadrolarla karşılanmasına çalışılmıştır. Bütçe müzakereleri sırasında bakanlık bütçesi üzerinde konuşan birçok senatör ve milletvekilimizin de işaret ettikleri ve hile, eski ihtiyaçlara göre alınan şimdiki kadro bilhassa son senelerde çok artan ihtiyaçları karşılamaktan uzaktır.

Birçok müşavirlik ve atışeliklerimizi içine alan bazı büyük misyonlarımızın, bakanlık bütçesinde mühim yer işgal eden idare avans ve hesaplarının, malî mevzuata ve usûllere vâkıf, ehil elemanlar tarafından yürütülmesi ve böylece, her misyon ve ona bağlı atışeliklerden herbirinde bu gibi işlerin ayrı ayrı elemanlarca yürütülmesinden doğan munzam masrafların ve çok defa Sayıştay istizahlarına yol açan usulsüz muamelelerin bertaraf olunması, avans ve hesapların bir yerde temerküz ettirilerek muayyen bir nizama bağlanması gibi, her gün daha çok hissedilen zaruretlere de cevap vermek üzere, istenen kadrolardan 8 tanesinin Maliye Bakanlığı emrine tahsis olunarak, onunla mutabık kalınacak misyonlara, hesap işleriyle görevli atışeler tâyini derpiş ve bu maksatla tasarıya hususî bir bir hüküm derecolunmuştur.

Kanun tasarısı yukarıda temas olunan ihtiyaçları karşılamak için hazırlanmıştır.

Bakanlık kadrosunda, evvelce idari memur adedi az bulunduğundan lise mezunu idari memurlar için kadro konulmamış, bunların tâyinleri 12 veya 11 nci derece kadrolar karşılık gösterilmek suretiyle yapılmıştır. Teklif edilen kanun tasarısına ek listede 13 üncü dereceye konan kadrolar lise mezunu idari memurlar içindir. Bu suretle bunların, bakanlığa intisaplarında, üst kadro işgal etmeden normal kadrolarına tâyinleri yapılabilecektir.

11 ve 10 uncu dereceler için istenen kadro ilâveleri bakanlığa yeni intisabedecek genç meslek memurları ihtiyacı göz önünde tutularak yapılmıştır.

Diğer dereceler için talebedilen ilâveler, terfi beklediği halde kadroda münhal olmaması yüzünden terfi edemiyen memur adedi, daimî delegelik, elçilik ve konsolosluk sayıları ile memur ihtiyaçları göz önünde tutularak yapılmıştır.

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. 1/762
Karar No. 22

20 . 1 . 1965

Yüksek Başkanlığa

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bazı kadrolar eklenmesi hakkındaki kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda görüşüldü.

Gereğinde etraflıca izah olunan hususlar, komisyonumuzca da yerinde görülmüş ve hizmetin aksanadan görülmesi gayesiyle hazırlanmış bulunan tasarı ve tasarıya bağlı cetveller aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe ve Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkanvekili	Sözcü		
Sivas	Denizli	Diyarbakır	Hatay
C. Odyakmaz	A. Şahoğlu	V. Pirinçcioğlu	A. S. Hocaoğlu
İstanbul	Kocaeli	Manisa	Sivas
F. K. Gökyay	H. Kısayol	N. Yenişehirlioğlu	G. Sarısözen
	M. Meclisi	(S. Sayısı: 921)	

Millet Meclisi Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

8

10

24 . 3 . 1965

Millet Meclisi

Bütçe ve Plân Komisyonu

Esas No. 1/762

Karar No. 29

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan, «Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bazı kadrolar eklenmesi hakkındaki kanun tasarısı» ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle incelendi ve görüşüldü;

Tasarıya bağlı (1) sayılı cetvelle Dışişleri Bakanlığına muhtelif derecelerden 74 ek kadro verilmesi istenmektedir. Tasarının 2 nci maddesine göre bu kadrolardan 8 adedi, Dışişleri Bakanlığı ile Maliye Bakanlığının mutabık kalacakları büyük merkezlerdeki misyonların hesap ve maliye işlerini görmek üzere Maliye Bakanlığı teşkilâtından görevlendirilecek memurlara tahsis olunacaktır.

Komisyonumuz, hesap ve maliye işlerini görmek üzere istenen kadrolara ait bu maddeyi, gerek hârihte bulunan elemanların bu işleri yapabileceği ve fuzuli bir artış olacağı ve gerekse memleketimiz için mühim olan döviz tasarrufuna ehemmiyet verilmesi gereğiyle tasarıdan, bu madde ile istenen kadroları da 1 nci maddeye ekli listeden çıkarmıştır.

Mütaakıp maddeler numaraları çıkan maddeden dolayı değiştirilmiştir.

Diğer taraftan 4644 ve 7245 sayılı kanunlarla alınmış olan kadrolardan 5 adedi, tasarının 3 ncu maddesiyle, kaldırılmaktadır. Böylece Dışişleri Bakanlığı için istenen kadrolar hakikatte yalnız 61 e inhisar eylemektedir. Bu 61 kadrodan 31 i, 8 nci ve daha yukarı derecelere taallük etme itibariyle bunlara dışardan tâyin yapılmasına kanuni imkân bulunmamakta ve munhasıran terfileri gelip de üst maaş almakta olan memurlara tahsisi derpiş edilmektedir. Geriye kalan 30 kadro, 13, 11 ve 10 neu derecelere taallük etme itibariyle imtihanla alınacak meslek veya idare memurlarına tahsis edilebilecektir. Bu itibarla tasarı ile Dışişleri Bakanlığına, hiç değilse bugünkü safhada, fiilen yalnız 30 kadro verilmiş olacak ve ileride yapılacak terfiler ve kaydırmalarla diğer kadrolar da kullanılabilir hale getirilebilecektir. Bu bakımdan ek kadroların bütçeye inikâsı pek cüzi olacaktır. Esasen Dışişleri Bakanlığı kadroları global ve seyyal olmak itibariyle, merkez ve dış teşkilât kadroları arasında ayırmalar yapmak suretiyle bu ek kadrolar için bütçeye önümüzdeki malî yıllarda da fazla tahsisat konması icabetmiyecektir. Dışişleri Bakanlığından verilen izahata göre bu kadrolar daha ziyade merkez ihtiyaçları ile terfi bekliyen memurlara tahsis edilecektir.

Tasarının gerekçesinde de izah olunduğu veçhile, İkinci Dünya Harbinden bu yana, Türkiye'nin dâhil bulunduğu beynelmilel teşekküllerin sayısı ile, yeniden kurulan veya istiklâllerine kavuşan birçok Afrika - Asya devletleri nezdinde temsilcilikler açılması, Avrupa'ya gönderilen işçi sayısının ortaya koyduğu yeni görevler muvacehesinde, Dışişleri Bakanlığının bugünkü mürettep veya fiilî kadrolar ile ihtiyaçları karşılama maddi imkân kalmamış bulunmaktadır.

Dışişlerinin halen 52 si Büyükelçilik, 5 i Elçilik, 3 ü Daimî Delegelik ve 29 u Başkonsolosluk olmak üzere 89 misyonu bulunduğu ve ayrıca merkez teşkilâtının 20 kadar daireden terekübeylediği göz önünde tutulursa, bu bakanlığın 408 meslek ve 203 idare memuru ile kendine düşen vazifeleri lâyıki veçhile yerine getirmesinin maddeten mümkün olamayacağı anlaşılmaktadır.

Tasarının 1 nci maddesi aynen, maddeye bağlı cetveli kaldırılan 2 nci maddedeki kadrolar düşülerek kabul edilmiş, 2 nci madde tasarıdan çıkarılmış, 3 ncu madde 2, 4 ncu madde 3 olarak aynen, 5 nci yürürlük maddesi de Bakanlar Kurulu yerine Dışişleri ve Maliye Bakanı yürütür, şeklinde değiştirilerek 4 ncu madde olarak kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kuruluna tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur. 96

Başkan Aydın <i>I. Sezgin</i>	Başkanvekili Gümüşane <i>N. Küçüker</i>	Sözcü Sakarya <i>N. Bayar</i>	Kâtip Nevşehir <i>A. B. Numanoglu</i>
Ankara <i>M. Ete</i>	Aydın Söz hakkim mahfuz <i>O. Apaydin</i>	Balıkesir <i>A. A. Bolak</i>	Bilecik <i>Ş. Binay</i>
Bursa <i>A. Türkel</i>	Diyarbakır <i>H. Güldoğan</i>	Erzincan <i>H. Atabeyli</i>	Erzurum <i>A. Şenyurt</i>
Giresun <i>I. E. Kılıçoğlu</i>	İzmir <i>N. Kürşad</i>	Kars <i>K. Okyay</i>	Manisa <i>H. Kubat</i>
Mardin <i>E. K. Aybar</i>	Mardin <i>Ş. Aysan</i>	Rize <i>E. Y. Akçal</i>	Sakarya <i>M. Gürer</i>
	Trabzon <i>A. Ş. Ağanoglu</i>	Trabzon <i>E. Dikmen</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bazı kadrolar eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kadrolardan beşinci dereceden 2, altıncı dereceden 3, yedinci dereceden 3 adedi Dışişleri Bakanlığı ile Maliye Bakanlığının mutabık kalacakları büyük merkezlerdeki Misyonların hesap ve maliye işlerini görmek üzere Maliye Bakanlığı teşkilâtından görevlendirilecek memurlara tahsis olunur.

Bu kadrolara Dışişleri Bakanlığı ile iştişare olunarak Maliye Bakanlığınca atanma yapılır.

Bunlar hakkında 4991 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 3. — 4644 ve 7245 sayılı kanunlarla alınmış bulunan kadrolardan ilişik (2) numaralı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5 . 12 . 1964

Başbakan
İsmet İnönü

Millet Meclisi Dışişleri Komisyonunun kabul ettiği metin

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bazı kadrolar eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarıya bağlı 1 ve 2 sayılı cetveller aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisi Bütçe ve Plân Komisyonunun değiştirdiği

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bazı kadrolar eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 3 nci maddesi 2 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 4 nci maddesi 3 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini Dışişleri ve Maliye Bakanları yürütür.

Hü.

Devlet Bakanı ve

Başb. Yardımcısı

K. Satır

Devlet Bakanı V.

N. Yetkin

Devlet Bakanı

M. Yolaç

Devlet Bakanı

N. Yetkin

Adalet Bakanı

S. Çumralı

Millî Savunma Bakanı

İ. Sançar

İçişleri Bakanı

O. Öztrak

Dışişleri Bakanı V.

K. Satır

Maliye Bakanı V.

F. İslimyeli

Millî Eğitim Bakanı

İ. Öktem

Bayındırlık Bakanı

A. H. Onat

Ticaret Bakanı

F. İslimyeli

Sağ. ve Sos. Y. Bakanı

K. Demir

Güm. ve Tekel Bakanı

M. Yüceler

Tarım Bakanı

T. Şahin

Ulaştırma Bakanı

F. Alpiskender

Çalışma Bakanı

B. Ecevit

Sanayi Bakanı V.

H. Oral

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı,

H. Oral

Turizm ve Tanıtma Bakanı

A. İ. Göğüş

İmar ve İskân Bakanı

C. Uzer

Köy İşleri Bakanı

L. Yurdoğlu

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] Numaralı cetvel

Dışişleri Bakanlığı kadrolarına eklenen kadrolar

D.	Aded	Aylık tutarı	D.	Aded	Aylık tutarı
1	1	2 000	7	3	800
2	3	1 750	8	12	700
3	12	1 500	10	10	500
4	2	1 250	11	10	450
5	4	1 100	13	10	350
6	7	950			
				74	

[2] Numaralı cetvel

4644 ve 7245 sayılı kanunlarla alınmış bulunan kadrolardan kaldırılacak olanlar

D.	Aded
3 İktisat Müşavirliği	2 1 500
5 Orta - Şark İşleri Müşavir Muavini	2 1 100
9 Seferberlik Müdürü	1 600

Bütçe Plân Komisyonunun değiştirmesine bağlı cetveller

[1] Numaralı cetvel

Dışişleri Bakanlığına eklenen kadrolar

D.	Aded	Aylık tutarı	D.	Aded	Aylık tutarı
1	1	2 000	6	4	950
2	3	1 750	8	12	700
3	12	1 500	10	10	500
4	2	1 250	11	10	450
5	2	1 100	13	10	350

(2) Numaralı cetvel aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 920

Edirne Milletvekili Nazmi Özoğul ve 9 arkadaşının, Subaylar Heyetine mahsus 4273 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/760)

4 . 12 . 1964

Millet Meclisi Başkanlığına

Subaylar heyetine mahsus 4273 sayılı Kanuna ek «Harb Okulu 1941 neşetli subaylara 1 sene kıdem verilmesi» hakkındaki kanun teklifimiz gerekçesiyle birlikte sunulmuştur. Gereğinin yapılmasına emir ve müsaadelerinizi saygılarımızla arz ederiz.

Edirne
N. Özoğul

Giresun
M. K. Çilesiz

Aydın
R. Özerda

Maraş
E. Kaplan

Rize
C. Yalçın

Ankara
N. Berkkan

Balıkesir
C. Karpulac

Samsun
İ. Kılıç

Eskişehir
E. G. Sakarya

Aydın
H. Aydınçer

GEREKÇE

15 Ocak 1941 tarihinde Harb Okulundan mezun olanlara kıdem sıra kitabına göre «1941 Harb Okulu mezunları» tesmiye olunmaktadır.

Subaylar heyetine mahsus terfi Kanununun, 4460 sayılı Kanunla değişik 10 ncu maddesinde değişiklik yapılmasına dair Kanuna göre, üstteğmenlerin yüzbaşılığa yükselmeye hak kazanabilmeleri için üstteğmenlik rütbesinde fiili olarak bulunacağı sıra üç yıl olarak tesbit edilmiştir. Bu kanun yayınlandığı tarih olan 20 Haziran 1947 de yürürlüğe girmiştir.

1941 tarihinde Harb Okulundan mezun olan subaylar 30 Ağustos 1944 tarihinde üstteğmenliğe nasbedilmişlerdir.

Yukarda zikredilen kanuna göre 30 Ağustos 1947 tarihinde bu subayların yüzbaşılığa yükseltilmeleri gerekirdi. Fakat kanun bu subaylara tatbik edilmemiş ve 15 Ocak 1941 Harb Okulu mezunları ancak bir sene sonra yani 30 Ağustos 1948 tarihinde yüzbaşılığa yükseltilmişlerdir.

Böylece 427 mevzuu olan bu subaylar terfi ve terfi sırasında iki sene kaybetmiş bulunmaktadırlar. Bu mevzuda Millî Savunma Bakanlığına çeşitli zamanlarda yapılan müracaatlara verilen cevaplarda Askerî Şûranın müddetler mevzuunda verdiği kararlar müracaatlara mâni sebebolarak zikredilmiştir.

Haddizatında Bakanlık mütaaddit zamanlarda almış olduğu kararlarla hatalı muameleleri ıslah etmiştir. Misal olarak zikredilmek icabederse;

1. Meselâ, hattâ bu hususta kanun bulunmadığı halde Millî Mücadele yıllarında lise ve Harb Okulu öğrencisi iken firar suretiyle Anadolu'ya gelenlerin katılma tarihlerine göre haklarında terfi muameleleri yapılmış, bunlardan bazılarının terfilerinin zamanında yapılmamış olması hak ve nasfete uygun görülmediğinden 4 Temmuz 1947 tarih ve 96189 sayılı prensip kararı ile nasıpları bir yıl ilerletilmiştir.

2. Yine Bakanlığın 8 Nisan 1948 tarih ve 93497 sayılı prensip kararı ile üniversitelerden Sonbahar devresinde mezun olanlardan bazılarının nasıpları tashih edilmiştir. Bunda da kazanılmış dâvalar ileri sürülmüştür.

3. Yine 1946, 1947, 1948, 1949 yıllarında Harb Okulunu ikmale kalmak suretiyle bitirenlerin nasıpları 30 Ağustostan sonraya kaldığı için bu nasıpları 1951 senesinde Bakanlıkça alınan bir prensip kararı ile düzeltilmiştir.

Örnekleri çoğaltılabilecek bu misallerde de görüleceği ve hile idarenin bir prensip kararı ile nasıp tashihi yapması daima mümkündür ve yapılmaktadır ki bu tashihlere malî bir hüküm bulunmamakta ve bilâkis 4273 sayılı Kanununun 10 ncu maddesinin (c) fıkrası bunu tervicetmektedir. Aksi takdirde idarenin bu gibi muameleleri yapmasına imkân olmazdı.

Şimdi bu noktada düşünülecek husus Bakanlığın aldığı kararlarla Askerî Şûranın müddetlere tesir fonksiyonunun nasıl bağdaşabileceği hususudur. Şüphe yok ki hukuk nizamı ile bu iki zıt davranış birlikte mütalâa edilemez.

Hukuk ilmi hakkın kanunun himayesinde olduğunu deriş eder. Vatandaşların mahkemelere müracaat edip haklarını korumalarından daha tabii hiçbir şey olamaz.

1941 Harb Okulu mezunlarından P. Yb. Veli Büyükkök Danıştayda aynı mevzuda bir dâva açmış ve neticede kazanmıştır. Fakat Danıştay sonradan aldığı bir karar gereğince bu mevzu ile ilgili dâvalara bakmama kararını almış ve 1941 Harb Okulu mezunlarına mahkemeye başvurma yolu da bu şekilde kapanmıştır.

Eldeki bu müspet karara dayanarak Millî Savunma Bakanlığına yapılan müracaatlar da akim kalmıştır.

İşte her hangi bir kanuna ve hukukî bir sebebe dayanmayan ve kaldı ki 1947 yılında yürürlükte bulunan 4660 sayılı Kanunda da üstteğmenlik müddeti 3 yıl olarak belirtildiği halde, bu hususlarla birlikte müktesep hak ve kanunların lehe olanı tatbik edileceği kaidesi de nazara alınmaksızın terfileri geciktirilmiş olan 15 Ocak 1941 Harb Okulu mezunlarının bu şartlar muvacehesinde ortada mevcudolan haksızlığın giderilmesi için Yüce Meclise başvurma mecburiyeti hâsıl olmuştur.

Demokratik idarelerde Meclislerin en büyük görevleri sadece kanun çıkarma değil, fakat çıkan kanunların tatbikini de sağlamak olmalıdır. Yüksek huzurlarınıza gelen kanun teklifinde dikkat edilecek olunursa Hazineye bir külfet yüklenmemektedir. Zira geçmiş yıllara ait terfi farkı istenmemektedir.

Karar, haksızlıkları daima düzelten Yüce Meclisindir.

Millî Savunma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. 2/760
Karar No. 17

23 . 3 . 1965

Yüksek Başkanlığa

Edirne Milletvekili Nazmi Özogul ve 9 arkadaşının, «Subaylar heyetine mahsus 4273 sayılı Kanuna ek kanun teklifi» ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakleriyle komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Teklifin tümü üzerindeki müzakerede, prensibi kabul edilmiştir. Kanun teklifi 15 Ocak 1941 tarihinde Harb Okullarını bitiren subayların üstteğmenlikte 3.ncü yıllarını 30 . 8 . 1947 tarihinde doldurdukları halde o tarihte mer'i olan 5078 sayılı Kanuna göre üstteğmenlikte asgari bekleme müddeti 3 yıl olarak tanzim edildiği halde Bakanlık temsilcilerinin ifade ettiklerine göre mevcudu maksuda intibak edebilmek için Yüksek Askerî Şûra kararı ile 30 . 8 . 1947 tarihinde üstteğmenlikte 3 yıllarını dolduran subayların bu tarihte Bakanlıkça terfi ettirilmeyip mütaakıp yıl terfi sırasına sokuldukları anlaşılmıştır.

4273 sayılı Kanun ile 30 . 8 . 1947 tarihine kadar bu kanunun ekleri ve tadilleri ve Yüksek Askerî Şûra Kanununda, subayların rütbelerdeki asgari bekleme müddetlerinin arttırılması konusunda Yüksek Askerî Şûranın açık bir yetki ile teçhiz edilmediği neticesine varılmıştır. Bu subaylara 5078 sayılı Kanunun uygulanmadığı ve arada geçen zaman itibariyle idari yargı nezdinde fertlerin teşebbüsünün bir netice doğurmayacağı anlaşılmış ve teklifin prensibi komisyonumuzca kabul edilmiştir. Ancak teklifin 1 nci maddesiyle getirilen geçici madde, Silâhlı Kuvvetlerde görevli olup 30 . 8 . 1947 tarihinde üstteğmenlikte 3 yıllarını ikmal eden subayları da ihtiva etmesi ve her üç kuvvette (jandarma dâhil) subaylara eşit bir şekilde tatbikini sağlamak gayesiyle değiştirilmiş ve diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle Genel Kurulda müzakere edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Zonguldak
Söz hakkım bakidir
K. Esengin

Sözcü
Edirne
T. Asal

Kâtip
Kocaeli
H. Kısayol
İmzada bulunamadı

Aydın
H. Aydınçer

Çorum
N. Öktem
İmzada bulunamadı

Bursa
M. Tayyar
İmzada bulunamadı

Erzurum
Söz hakkım mahfuz
Ş. Konuray

İstanbul
H. Oben
İmzada bulunamadı

İzmir
M. A. Aytaç

İzmir
Muhalifim
Söz hakkım mahfuzdur.
Ş. Osma

Kastamonu
İ. Ş. Dura

Niğde
A. Eren

Samsun
İ. Kılıç

Edirne
N. Özogul

Edirne Milletvekili Nazmi Özogul ve 9 arkadaşının teklifi

Subaylar heyetine mahsus 4273 sayılı Kanuna ek Kanun

MADDE 1. — 4273 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE — 15 Ocak 1941 yılında Harb Okulundan mezun olanlar, üstteğmenlikte fazladan olarak bir sene bekledikleri için, kendilerine bu kanunla bir senelik kıdem verilir.

b) Bu kanunla yapılan nasıp düzeltmelerinden dolayı maaş farkı verilmez.

MADDE 2. — Bu kanun yayınlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Millî Savunma Bakanı yürütür.

Millî Savunma Komisyonunun değişikliği

Subaylar heyetine mahsus 4273 sayılı Kanuna ek Kanun

MADDE 1. — 4273 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE — a) 30 Ağustos 1947 tarihinde üstteğmenlikte 3 yılını ikmal etmiş olan halen Silâhlı Kuvvetlerde görevli subayların son rütbelerindeki nasıpları bir evvelki 30 Ağustos tarihine götürülür.

Bu nasıp iletmesinden dolayı 30 Ağustos 1964 tarihinde terfi ve terfi sırasına girenlerin, şartları haiz oldukları takdirde bu tarihten geçerli olarak terfi ve terfihi sağlanır.

b) Bu nasıp düzeltmesinden dolayı maaş farkı ödenmez.

MADDE 2. — Bu kanun yayınlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Millî Savunma ve İşleri Bakanları yürütür.

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 885

Dışişleri Bakanlığının yabancı memleketlerde görevli telsizcilerin ücretleri hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/763)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-2326/5128

10 . 12 . 1964

Millet Meclisi Başkanlığına

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 8 . 12 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «Dışişleri Bakanlığının yabancı memleketlerde görevli telsizcilerinin ücretleri hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Ismet İnönü
Başbakan

G E R E K Ç E

Hükümetin malî istikrar ve tasarruf siyaseti ile yatırım faaliyetleri kadrosu dâhilinde Dışişleri Bakanlığınca yapılan çalışmalar meyanında merkezle dış teşkilât arasında haberleşme sisteminin ıslahı da yer almaktadır. Bu suretle, bir taraftan muhaberede, siyasi hâdiselerin seyir ve ehemmiyeti ile mütenasip bir emniyet ve sürat sağlanmakta, diğer taraftan gittikçe artan ulaştırma masrafları azaltılmaktadır.

Bu cümleden olmak üzere 1964 yılına kadar 28 temsilcilikte alıcı ve verici telsiz istasyonları ile Ankara'da bunların muadili tesisler kurulmuş bulunmaktadır.

Son seneler zarfında dünyanın muhtelif bölgelerinde ve bilhassa Yakın - Doğu'da vukubulan hâdiselerin seyrini takip ve ona göre Hükümetin hattı hareketini tesbitte telsiz istasyonlarının oynadıkları rol büyük olmuştur. Bilûmum posta ve telgraf muhaberatının, vukubulan askerî hareket ve siyasi değişiklikler dolayısıyla tamamen durdurulduğu bâzı memleketlerde yegâne irtibat vasıtası olan telsiz tesislerimiz inkişafı zamanında merkeze bildirmişlerdir.

Memleketimiz için büyük bir millî ve siyasi önem taşıyan son Kıbrıs hâdiseleri de telsizle muhabere sisteminin ne kadar katî bir zaruretin ifadesini teşkil ettiğini teyideylemiştir. Birçok diplomatik misyonlarımızla beynelmîl teşekküllere bu hâdiselerin ve görüşümüzün intikal ettirilmesinde, telsiz istasyonlarımız ve onları işleten memurlarımız büyük bir mesuliyet payı taşımış ve bu mesuliyete lâyık veçhile cevap vermişlerdir.

Teknik muhabere tesislerinin intizam ve verimlilik ile çalışması operatörlerinin matlup evsafı haiz olmalarına bağlıdır.

Muayyen bir tahsil ve tecrübe devresinden geçip de Dışişleri Bakanlığınca açılan müsabaka imtihanlarında muvaffak olan namzetler mâr'î kanun hükümleri dâhilinde görevlerine tayin edilmekte ve istihkakları işbu ahkâma göre ödenmektedir.

Operatörlerin tahsilleri umumiyetle ortaöğretim seviyesini geçmediği cihetle, bunların merkezde barem hükümleri dâhilinde istihdamlarına maddî imkân görülemediğinden 7244 sayılı Kanunun 5 nci

maddesi hükmünden bilistifade kendilerine «D» cetveli hizmetliler kadrosuna göre istihkaklarının üç yukarı derece ücreti verilmekte ve böylece Ankara'da geçimlerini temin etmelerine nisbeten yardımda bulunmuş olmaktadır. Esasen Dışişleri Bakanlığı Teşkilât Kanununda bu gibi teknisyen ve operatörler için kadro bulunmaması da onlara hizmetli statüsü izafesini bir nevi zaruret haline getirmektedir.

Operatörlerin malî şartları, Ankara'da istihdamları müddetince bu şekilde sağlanmakla beraber, muayyen bir çalışma devresi sonunda, ehliyet ve kıdem esasına göre dışarı tayin edildiklerinde buldukları yabancı memleketlerde aynı malî şartlarla geçimlerini temin etmeleri kabil olamamaktadır. Esasen dışarıda sürekli görevle bulunan bilûmum meslek ve idare memurları 4991 sayılı Kanun hükümleri dâhilinde muayyen bir dış memleket tazminatı aldıklarına göre, aynı yerlerde vazife gören telsiz operatörlerine de muadil geçim şartları temini kadar normal bir muamele olamazdı. Ancak, 4991 sayılı Kanun hükümleri yalnız memur statüsünü haiz memurlara şâmil bulunmak ve hizmetli durumunda olan telsiz operatörlerini içine almamak itibarıyla bu sonunculara aynı hükümler dâhilinde emsal tatbiki imkân dâhilinde bulunmuyordu.

Son defa, mezkûr kanunun 1 nci maddesini tâdil eyliyen 212 sayılı Kanun da telsiz operatörlerini bu gibi ahkâmın dışında bıraktığından ücretlere emsal tatbikine kanuni imkân görülememektedir. Bahis konusu hizmetlilere, 7244 sayılı Kanun çerçevesi dâhilinde ödenen istihkakların hiçbir emsal tatbik edilmeksizin yabancı memleketlere transferi ise bu memurların orada yaşamalarına ve bînetice vazifelerine devam etmelerine imkân vermediğinden, bu boşluğu doldurmak üzere hususi bir kanun ısdarı lüzumu hâsıl olmuştur. Aksi halde bütün telsiz operatörlerinin memlekete dönmeleri ve idamelerinde katî zaruret olan muhabere sistemlerinin kapatılması gerekecektir.

Bir tedbir olarak, her ne kadar yabancı memleketlerde Türk telsizleri yerine, mahallinden temin olunacak operatörler istihdamı gibi bir fikir vâridi hatır olabilirse de, buna maddeten imkân yoktur. Emniyet mülâhazaları da böyle bir düşüncenin reddini iktiza ettirmektedir.

Misal olarak Şark Blokundaki memleketlerde yerli operatörlerin nasıl istihdam edilebileceği zikredilebilir.

Garp câmiasına dâhil memleketlerde dahi Türk operatörlerinin çalıştırılması malî ve mesleki bir zarurettir. Şöyle ki, bugün emsal tatbiki suretiyle merkezden tayin edilecek bir telsiz operatörünün eline geçen sâfi ücrete muadil bir aylıkla yerli teknisyen bulunması mümkün değildir ve onlara daha yüksek malî şartlar tanınması ve sosyal sigorta primleri vesaire ödenmesi iktiza eyliyecektir.

Türk operatörlerinin gece, gündüz ve resmî tatil gibi mefhumlarla mukayyet olmaksızın feragatle çalışmalarına mukabil, yerli teknisyenlerin normal mesai dışında bir dakika bile vazife başında durmıyacıkları aşikârdır.

Kısaca temas olunan bu malî ve maddî şartlarla emniyet mülâhazaları, telsiz operatörlerinin behemehal Türkiye'den, tecrübeli ve vezifelerine bağlılıkları sabit elemanlar meyanından seçilip gönderilmesini katî bir zaruret olarak ortaya koymaktadır. Bu zarurete cevap verilebilmesi ise, operatörlere gidecekleri memleketlerde yaşama imkânlarının sağlanması ile kabildir. Meri hükümler buna imkân vermediğinden, hazırlanan işbu hususi kanun Yüksek Meclisin tasvibine arz edilmiştir. Böylece operatörlere de, vazife gördükleri memleketlerdeki hayat şartları ve ailevi durumlarına göre, 9 ncu dereceye kadar meslek memurlarına dış memleket tazminatı adıyla ödenmekte bulunan meblâğ aynen tediye olunabilecektir.

Bu kanunla aynı memleket ve temsilcilikte vazife gören meslek ve idare memurları ile telsiz operatörleri arasında maaş bakımından mevcut farklı muameleler de bir dereceye kadar bertaraf edilecek ve tatbikatta yeknesaklık temin edilmiş ve hakkaniyet prensibinin tecellisine yer verilmiş olacaktır. Maahaza bu tatbikat bütçeye yeni bir külfet de tahmil etmiyecek, farklar mevcut imkânlardan karşılanacaktır.

Esasen Dışişleri Bakanlığı Bütçesinin müzakeresi esnasında, raportör de aynı kanuni aksaklığa temasla bunun bir an evvel giderilmesi talebinde bulunmuştur. Bu itibarla Meclisin Yüksek tasvibine arz olunan kanun tasarısı umumen duyulan haklı bir ihtiyaca cevap verecektir.

Dışışleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışışleri Komisyonu
EsasNo. 1/763
Karar No. 20

15 . 1 . 1965

Yüksek Başkanlığa

Dışışleri Bakanlığının yabancı memleketlerde görevli telsizcilerinin ücretleri hakkındaki kanun tasarısı, ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda görüşüldü; Gerekçede etraflıca izah olunan hususlar ve gösterilen sebepler komisyonumuzca da yerinde görülmüş ve tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkanvekili	Sözcü		
Sivas	Denizli	Antalya	Hatay
C. Odyakmaz	A. Şohoğlu	N. Su	A. M. Bereketoğlu
İstanbul	İzmir	Maras	Sivas
F. K. Gökay	Ş. Osma	A. Karaküçük	G. Sarısözen

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. 1/763
Karar No. 28

19 . 2 . 1965

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan «Dışışleri Bakanlığının, Yabancı memleketlerde görevli telsizcilerinin ücretleri hakkındaki kanun tasarısı» ve Dışışleri Komisyonu raporu ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle incelendi ve görüşüldü.

Yabancı memleketlerde sürekli görevle bulunan memurların aylıklarına, mahalli hayat şartlarıyla aile durumuna göre, 4991 sayılı Kanun ile bunu tadil eyiyen 212 sayılı Kanuna tevfi-kan muayyen emsaller tatbik edilmektedir.

Bahis konusu kanun hükümleri yalnız memur statüsünü haiz olanlara şâmil bulunduğu cihetle, (D) cetveli kadrolarında yer alan ve hizmetli durumunda olan telsizcileri ve bunların ücretlerini içine almamaktadır.

Umumiyetle ortaokul veya lise mezunu olan telsizcilerin merkezde, kıdem durumlarına göre aldıkları 450 ilâ 600 lira, yani 45 - 60 dolar gibi bir aylıkla yabancı memleketlerde vazife görmelerine imkân bulunmadığından bunların da aylıklarına diğer memurlar gibi, muayyen emsaller tatbiki iktiza etmektedir. Bilhassa 1958 para operasyonundan sonra bu usul, yeni rayace ve hayat şartlarına göre ayarlamalar yapılmak suretiyle, tekemmül ettirilmiş bulunmaktadır. Aynı sistemin, hizmetli durumunda bulunan ve yabancı memleketlerde, diğer memurlar gibi vazife gören telsizcilere de teşmili hem hizmetin yürütülmesi, hem de adalet bakımından zaruri görülmektedir. Aksi halde, en mütekâmil, seri ve ucuz muhabere vasıtası olan ve beynelmüel münasebet ve hâdiseler muvacehesinde hayati önem arz eden böyle bir haberleşme sisteminin idamesine imkân kalmamış olacaktır.

Kanun tasarısı 1964 yılında hazırlanmış ve fakat 1965 yılına intikal etmiş bulunduğundan geçici madde ona göre yeniden hazırlanmış ve tek geçici madde olduğundan numarası da kaldırılmıştır.

Böyle bir hizmetin normal icaplarına cevap vermek üzere hazırlanmış bulunan kanun tasarısı geçici maddedeki bir değişiklikle kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulum tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü				
Trabzon	Kars	Yozgat	Adana	Ankara	
A. Ş. Ağanoğlu	K. Okyay	C. Sungur	K. Sarıbrahimoğlu	M. Ete	
				İmzada bulunamadı	
Aydın	Artvin	Bilecik	Çanakkale	Diyarbakır	Erzurum
İ. Sezgin	S. O. Avcı	Ş. Binay	Ş. İnan	H. Güldoğan	N. Diler
Erzurum	Giresun	İstanbul	İzmir	İzmir	
A. Şenyurt	İ. E. Kılıçoğlu	M. Güven	İ. Gürsan	N. Kürşad	
Konya	Konya	Mardin	Sakarya		
212 sayılı Kanuna bir fıkra	F. Özfakih	Ş. Aysan	N. Bayar		
ilâvesiyle mümkün olacağı- İmzada bulunamadı			İmzada bulunamadı		
dan söz hakkım saklıdır.					
R. Özal					
	Sakarya	Trabzon	Trabzon		
	M. Gürer	A. Şener	A. R. Uzun		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Dışişleri Bakanlığının yabancı memleketlerde görevli telsizcilerinin ücretleri hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Dışişleri Bakanlığınca yabancı memleketlerde telsizeci olarak çalıştırılanların ücretleri, 7244 sayılı Kanununun 5 nci maddesine göre alabilecekleri ücret tutarlarının, emekli keseneği, Gelir Vergisi ve tasarruf bonusu kesildikten sonra bakiyesine, buldukları memleketin geçim şartlarına göre aynı memlekette bulunan 10 ncu dereceye kadar (10 ncu derece dâhil) meslek memurlarına 212 sayılı Kanun gereğince verilen (Dış memleket tazminatı) kadar bir meblâğın ilâvesi suretiyle ödenir.

Görevde bulunulan yerin hayat şartlarıyla mesai ve aile durumlarına göre telsiz operatörlerine, sayıları mecmuu 15 i geçmemek üzere, Dışişleri ve Maliye Bakanlıklarınca müştereken tesbit olunacak memleketlerde, 9 ncu derecenin muadili de verilebilir.

Asıl ücretin ita miktarı ile net olarak ödenecek miktar arasındaki farka tekabül eden (Dış memleket tazminatı) Gelir Vergisinden müstesnadır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu hizmetlilerin 1963 malî yılı ile bu kanunun yürürlüğe girdiği ayın sonuna kadar olan ücretlerine ait 1964 malî yılı tahakkukları aynen kabul olunur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Dışişleri Bakanlığının yabancı memleketlerde görevli telsizcilerinin ücretleri hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Tasarının geçici maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Dışişleri Bakanlığının yabancı memleketlerde görevli telsizcilerinin ücretleri hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Bu hizmetlilerin 1963 ve 1964 malî yılları ile bu kanunun yürürlüğe girdiği ayın sonuna kadar olan ücret tahakkukları aynen kabul olunur.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

8 . 12 . 1964

Başbakan
I. İnönü
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı
K. Satır
Devlet Bakanı
İ. S. Omay
Devlet Bakanı
M. Yolaç
Devlet Bakanı
N. Yetkin
Adalet Bakanı
S. Çumralı
Millî Savunma Bakanı
İ. Sancar

Maliye Ko.

MADDE 3. — Tasarının 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanı
O. Öztrak
Dışişleri Bakanı
F. C. Erkin
Maliye Bakanı V.
F. İslimyeli
Millî Eğitim Bakanı
İ. Ökten
Bayındırlık Bakanı
A. H. Onat
Ticaret Bakanı
F. İslimyeli
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
K. Demir
Güm. ve Tekel Bakanı
M. Yüceler

Bütçe ve Plân Ko.

MADDE 3. — Tasarının 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tarım Bakanı
T. Şahin
Ulaştırma Bakanı
F. Alpiskender
Çalışma Bakanı
B. Ecevit
Sanayi Bakanı
M. Erten
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
H. Oral
Turizm ve Tanıtma Bakanı
A. İ. Göğüs
İmar ve İskân Bakanı
C. Uzer
Köy İşleri Bakanı
L. Yurdoğlu

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı :

856

Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma, Dışişleri ve Plân Komisyonları raporları (1/617)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi
Sayı: 71 - 2207/57

8 . 1 . 1964

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Başkanlığına hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 2 . 1 . 1964 tarihinde kararlaştırılan, «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı», gerekçesi ve ilişiyiyle birlikte ekli olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi hükümleri, milletlerarası sivil havacılığın muhtelif memleketler arasında akdolunacak iki taraflı anlaşmalara dayanan bir sistem dâhilinde inkişafını teşvik ve bu yolda yapılacak anlaşmaların ana hatlarını tesbit ederek aralarında benzerlik temin eylemektedir.

Hükümetimiz hava nakliyatının gelişmesini sağlamak, bütün komşu ve dost memleketlerle yurduz arasındaki iktisadi ve kültürel bağları kuvvetlendirmek ve aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak gayesiyle 27 hava ulaştırma anlaşması imzalamış bulunmaktadır. Bu meyanda, Federal Almanya Hükümeti tarafından bir hava ulaştırma anlaşması akdi hususunda vâki teklif de kabul edilmiş ve yapılan müzakereler neticesinde 5 Temmuz 1957 tarihinde bir anlaşma imzalanmıştır.

Anılan anlaşma hükümleri Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesine uygun bulunmaktadır. Bu hükümlere göre, hava seyrüseferi ile ilgili millî kanun ve nizamlara riayet edilmek suretiyle her iki memleket arasında devamlı hava servisi işletilebilecektir. Memleketimizle Orta ve Batı Avrupa memleketleri arasında ekonomik ve kültürel bağların gelişmesini sağlamak, memleketimizin ulaştırma imkânlarını artırmak ve millî hava yolumuzun inkişafını kolaylaştırmak bakımından bu anlaşma faydalı sayılmaktadır.

Anlaşma, onaylanmasının uygun bulunması zımında, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

Ulaştırma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ulaştırma Komisyonu
Esas No. : 1/617
Karar No. : 6

15 . 1 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 2 . 1 . 1964 tarihinde kararlaştırılan T. C. Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı Yüksek Başkanlığınızca komisyonumuza havale buyurulmakla ilgili bakanlık temsilcileri de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Bahse konu kanun tasarısının gerekçesinde bertafsil izah edildiği veçhile;

3 Haziran 1945 tarihli 4749 sayılı Kanunla katıldığımız Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi hükümleri dairesinde ilki taraflı anlaşmalar yapılabileceğini, bu sistem içerisinde inkişaf ta temin edilmiş olacaktır.

Hava nakliyatının gelişmesi, bütün komşu ve dost memleketlerle yurdumuz arasındaki iktisadi ve kültürel bağların kuvvetlenmesini, millî ve sivil havacılığı teşvik ve kalkınmasını temin gayesiyle 27 memleketle Hava Ulaştırması Anlaşması imzalanmış bulunmaktadır. Bu arada Federal Almanya Hükümeti ile yapılan Hava Ulaştırma Anlaşmasının akdi Hükümetimizle imzalanmış bulunmaktadır.

Millî kanun ve nizamlar dairesinde yapılan bu anlaşma memleketimiz menfaatlerine uygun olduğu yapılan müzakereler neticesinde anlaşılmış olduğundan anlaşmanın onaylanmasının uygun olduğuna dair hazırlanan kanun tasarısı da komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Komisyonu Başkanı	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Erzincan	Zonguldak	İstanbul	Bolu
Z. Gündoğdu	R. Karakaşoğlu	H. Tiyanşan	M. Okumuş
	Kars	Kayseri	
	R. Yalçın	H. Gümüşpala	

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/617
Karar No. : 16

22 . 2 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanmasının uygun olduğuna dair kanun tasarısı ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştiraki ile Komisyonumuzda görüşüldü.

Gerekçede belirtilen hususlar Komisyonumuzca da yerinde görülmüş ve tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışişleri Komisyonu

Başkanı	Başkanvekili	Sözü	
Kocaeli	Erzurum	Denizli	Hatay
N. Erim	E. Akça	A. Şoğlu	A. S. Hocaoğlu
			İmzada bulunamadı
İstanbul	İstanbul	İzmir	Manisa
S. Sarper	Ö. Z. Derman	Ş. Osma	H. Kubat

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Bütçe ve Plân Komisyonu

Esas No. : 1/617

Karar No. : 21

8 . 2 . 1965

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı» ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle incelendi ve görüşüldü :

3 Haziran 1945 tarihli 4749 sayılı Kanunla kabul ettiğimiz Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi dairesinde iki taraflı anlaşmalar yapılabileceğinden bahsedilmektedir.

Federal Almanya ile başta iktisadi münasebetler olmak üzere sosyal ve kültürel münasebetlerimiz gittikçe gelişmektedir. Modern ulaştırma vasıtaları arasında havacılık, nakliyat sistemi içinde en faal bir rol oynamaktadır. 27 memleket bu hava ulaştırılması sistemine dâhil olmuşlardır.

Hükümetimiz Federal Almanya Hükümeti ile bir Akit imzalamış bulunmaktadır.

Millî Kanun ve nizamlar dairesinde bu Anlaşmanın memleket yararına uygun olduğu mülâhazası ile Komisyonumuzca da yerinde görülen tasarı aynen kabul olunmuştur.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan V.	Bu rapor Sözcüsü		
Sakarya	Aydın	Adana	Ankara
B. Akdağ	O. Apaydın	K. Sarıbrahimoğlu	M. Ete
Aydın	Bilecik	Burdur	Erzurum
İ. Sezgin	Ş. Binay	N. Yavuskan	N. Diler
Erzurum	İstanbul	İzmir	Konya
A. Şenyurt	M. Güven	N. Kürşad	R. Özal
Konya	Mardin	Sakarya	Trabzon
F. Özfakih	Ş. Aysan	M. Gürer	A. Şener
	Trabzon		
	A. R. Uzunor		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 5 Temmuz 1957 tarihinde Ankara'da imza edilen «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşma»nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

2 . 1 . 1964

Başbakan <i>İ. İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>K. Satır</i>
Devlet Bakanı <i>V. Pirinçcioğlu</i>	Devlet Bakanı <i>M. Yolaç</i>
Devlet Bakanı <i>İ. S. Omay</i>	Adalet Bakanı <i>S. Çumralı</i>
Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sancar</i>	İçişleri Bakanı <i>O. Öztrak</i>
Dışişleri Bakanı <i>F. C. Erkin</i>	Maliye Bakanı <i>F. Melen</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Öktem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>A. H. Onat</i>
Ticaret Bakanı <i>F. İslimyeli</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>K. Demir</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>M. Yüceler</i>	Tarım Bakanı <i>T. Şahin</i>
Ulaştırma Bakanı <i>F. Alpiskender</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>
Sanayi Bakanı <i>M. Erten</i>	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı <i>H. Oral</i>
Turz. ve Tanıtma Bakanı <i>A. İ. Göğüş</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>C. Uzer</i>
Köy İşleri Bakanı <i>L. Yurdoğlu</i>	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE FEDERAL ALMANYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA ULAŞTIRMASINA DAİR ANLAŞMA

(7 Temmuz 1961 tarihli Protokolle tashih edilmiş anlaşma metnidir)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti kendi ülkelerinde karşılıklı hava servislerini geliştirmek maksadıyla aşağıdaki anlaşmaya varmışlardır :

Madde — 1.

1. — Başka kayıt ve şartlar bulunmadıkça, Anlaşma metninde zikrolunan terimlerin ifade ettikleri mânalar şunlardır:

a) «Yetkili Makam» Türkiye Cumhuriyetinde Ulaştırma Bakanlığı Federal Almanya Cumhuriyetinde Ulaştırma Nâzırı; veya her iki Hükümetçe bu vazifeyi yapmaya yetkili kıldığı beyan olunacak şahıs veya dairelerdir.

b) «Ülke» bir devletin hâkimiyeti altında bulunan arazi ile ona bitişik karasulardır.

c) «Hava Yolu İşletmesi» Âkîd Taraflardan birinin diğerine Anlaşmanın 3 nci maddesi gereğince ve yazılı olarak bildirdiği, hava seferlerini tedvir eden müessesedir. Hava Yolu İşletmesi, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinin 2 nci fıkrası mucübince tesbit olunan hatlar üzerinde milletlerarası seyrüsefer faaliyetinde bulunacaktır.

2. — «Hava Servisleri», «Milletlerarası Hava Servisleri» ve «Teknik İniş» terimleri hakkında 7 Aralık 1944 de Şikago'da imzalanan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasının 96 nci maddesi tatbik edilir.

Madde — 2.

1. Âkîd Taraflardan her biri, diğerine, Havayolu İşletmesinin milletlerarası hava servislerini yapabilmesi için ülkesi üzerinden uçmak, teknik iniş yapmak ve ticari maksatla yani yolcu, yük ve posta ile 2 nci fıkraya göre tesbit edilecek hattın ülke dâhilindeki noktalarına inmek ve kalkmak haklarını tanıyacaktır.

2. Her iki Âkîd Tarafça tayin edilen Havayolu İşletmelerinin milletlerarası hava servisleri yapabilecekleri hatlar nota teatisi suretiyle bir yol cetveli halinde tesbit edilir.

Madde — 3.

1. 2 nci maddenin 2 nci fıkrası gereğince tesbit edilecek hatlarda derhal milletlerarası hava servislerine başlanabilmesi için :

a) 2 nci maddede yazılı hatlar kendisine verilmiş bulunan Âkîd Tarafların bir veya müteaddit Havayolu İşletmesini yazılı olarak beyan etmiş ve,

b) Müsaadeyi verecek Âkîd Tarafın hava servislerine başlanabileceğine dair müsaadeyi Havayolu İşletmesine veya işletmelerine bildirmiş olması lâzımdır.

2. Âkîd Taraflardan müsaade verecek olanı 3 ve 4 nci fıkralarda zikrolunan ihtirazî kayıtlar ve 11 nci maddedeki ihbar keyfiyeti tahakkuk ettirmek şartıyla, milletlerarası hava servislerinin başlanabileceğini derhal bildirecektir.

3. Âkîd Taraflardan her biri Havayolu İşletmesinden gerekli vesikaları talebederek bu müessesenin milletlerarası hava servisleri faaliyeti sırasında kendi ülkesi içinde bu mevzu ile ilgili kanun ve nizamla ne mertebe uygun bir vaziyette olduğunu tetkik hakkına malikdir.

4. Âkîd Taraflardan her biri, diğer Âkîd Tarafça tayin edilen Havayolu İşletmesi mülkiyetinin esaslı kısmının ve fiili murakabesinin diğer taraf tâbiyetinde bulunan hakiki ve hükmi şahısların elinde bulunduğu dair gereken deliller talep üzerine gösterilmediği takdirde, işbu anlaşmanın 2 nci maddesindeki hakların kullanılmasını menedebilir.

Madde — 4.

1. Havayolu İşletmesi, müsaade vermiş olan Âkîd Tarafın kanun ve nizamlarına veya bu Anlaşma hükümlerine riayet etmez yahut bunun tahmil ettiği taahhütleri yerine getirmezse, Âkîd Taraflardan biri 3 ncü maddenin 2 nci fıkrası gereğince vermiş olduğu müsaadeyi iptal veya tahdit etmek hakkına sahiptir. Aynı hak 3 ncü maddenin 4 ncü fıkrasınca talebedilecek vesikalar ibraz edilmediği takdirde de kullanılabilir.

İşletmenin derhal durdurulmasını veya derhal tahdidini icabettirecek kanuni zaruretler mevcudolmadıkça, Âkîd Taraflardan her biri bu hakkını ancak 14 ncü madde gereğince yapılacak müşavere netice vermediği takdirde kullanabilir.

2. Âkîd Taraflardan her biri diğer tarafa evvelce tâyin ve beyan ettiği Havayolu İşletmesini değiştirip yerine bir diğerini ikame ettiğini yazılı olarak beyan edebilir. Yeni Havayolu İşletmesi eski müesseseye tanınan bütün haklardan faydalanacak ve vecibelerini yükleneyecektir.

Madde — 5.

Âkîd Tarafların girişe, gümrükten çıkışa, muhacerete, pasaporta, gümrüğe ve karantinaya taallük eden nizamlar gibi yolcu, mürettebat ve yükün ülkesi dâhiline girmesi ve ülkesinden çıkması hususlarına müteallik kanun ve nizamları, ülkeye giriş ve ülkeden çıkışta veya ülkede buldukları sırada o yolcu, mürettebat ve yük hakkında tatbik olunur.

Madde — 6.

Âkîd Taraflardan birinin diğer tarafın hava yolu işletmesinden hava meydanı ve sair tesisler için talebettiği ücret ve resimler, mümasil milletlerarası servisler yapan kendi uçaklarından bu yolda almakta olduğu miktarı tecavüz edemez.

Madde — 7.

Hava yolu işletmesinin yalnız milletlerarası hava servislerinde kullanacağı uçaklardan alınacak resim ve gümrük vergileri hakkında şu muafiyetler kabul edilmiştir :

1) Âkîd Taraflardan birinin bir hava yolu işletmesine ait uçaklar ile bu uçaklarda bulunan işletme akaryakıtı, yağlama yağları, yedek parçalar, mutad teçhizat, bu taraf ülkesine giriş veya bu ülkeden çıkışta veya ülke üzerinde uçuşta gümrük resimleri, muayene ücreti veya diğer benzer resimlerden muaf tutulacaktır.

2) Birinci fıkrada zikrolunan uçaklardan sökülme suretiyle veya başka şekilde çıkarılan ve gümrük nezareti altında diğer Âkîd Taraf ülkesinde depo edilen ve bu kabil uçaklar için diğer Âkîd Taraf ülkesine gümrük nezareti altında getirilen ve orada depo edilen cihaz ve yedek parçalar bilâhara yine gümrük nezareti altında tekrar yerine takılmak suretiyle veya her hangi bir şekilde mezkûr ülke dışına çıkarılmaları şartıyla, 1 nci fıkrada musarrah resimlerden muaf tutulurlar. Diğer bir hava yolu işletmesi deposundan gümrük nezaretinde alınarak yukarıda zikrolunan uçaklara takılan veya verilen cihazlar veya yedek parçalar aynı muafiyetten faydalanırlar.

3) Âkîd Taraflardan birinin gösterdiği bir hava yolu işletmesine ait her türlü hava nakliye vâsıtalarına hükümler hakkı cari olan diğer Âkîd Tarafın ülkesinde gümrük nezareti altında alınıp milletlerarası servislerde kullanılacak işletme akaryakıtı ve yağlama yağları için bu maddelerin tabi tutuldukları millî gümrük resmi ve diğer millî resimler babında millî veya en ziyade müsaadeye mazhar olan milletin hava yolu işletmelerine tatbik edilen usuller esas tutulacaktır. Âkîd Taraflardan biri bu usulün tabiki esnasında mezkûr eşyayı tabi tutuldukları millî resim ve diğer millî vergilerden muaf tutmazsa diğer taraf kendi ülkesinde uçağa alınan işletme akaryakıtı ve yağlama yağlarını gümrük vergileri ve sair millî resimlere tabi tutmak hakkını iktisadecektir.

4) Birinci fıkrada zikrolunan uçaklarda yolcular ile mürettebatın istihlâki için bulunduru-
lan yiyecek ve içecek maddeleri uçakların ara inişlerinde gümrük nezareti altında bulundurul-
ması kabül olan hallerde, diğer Âkîd Taraf ülkesinde gümrük ve sair ithal, ihraç ve transit re-
simlerinden muaf olarak uçakta hemen kullanılmak üzere dağıtılabilecektir.

Madde — 8.

1. Uçağın tescil edildiği Âkîd Tarafca verilmiş veya hükmü tasdik edilmiş uçuşa elverişlilik
vesikaları ile ehliyetname ve lisanslar diğer tarafta muteber sayılacaktır.

2. Âkîd Taraflardan her biri kendi vatandaşlarına diğer bir devlet tarafından verilmiş ehli-
yetname ve lisansları kendi ülkesi üzerindeki uçuşlar için tanımamak hakkını mahfuz tutar.

Madde — 9.

1. Âkîd Taraflardan her biri diğer tarafın Havayolu İşletmesine 2 nci madde mucibince tesbit
olunacak hatları işletebilmesi için hakkaniyete uygun ve eşit imkânlar sağlayacaktır.

2. 2 nci maddenin 2 nci fıkrası mucibince tesbit edilecek hatlarda yapılacak milletlerarası ha-
va servisleri sırasında Âkîd Taraflardan birinin Havayolu İşletmesi, aynı hatlarda servis yapan
diğer havayolu işletmesinin menfaatlerini göz önünde bulunduracak ve kendi hava servisleri yü-
zünden karşı tarafı müşkül vaziyete sokabilecek hareketlerden iğtinabedecektir.

3. 2 nci maddenin 2 nci fıkrası gereğince tesbit edilecek hatlarda yapılacak milletlerarası hava
servisleri, yükleme ve boşaltma hakkı herşeyden evvel kendi Havayolu İşletmesini teklif etmiş olan
Âkîd Tarafın ülkesine girip çıkacak muhtemel yolcu ve yük nakliyesi taleplerine uygun bir prog-
ram hazırlanmasına hizmet etmelidir. Bu müessesenin 2 nci maddenin 2 nci fıkrası gereğince tesbit
edilecek ve diğer Âkîd Taraf ülkesindeki hatlar üzerindeki noktalar ile üçüncü bir devlet hudutları
içindeki noktalar arasında servisler yapmak hakkı, milletlerarası hava servislerinin muntazam bir
inkışafa mazhar olması gayesini gütmeli ve nakliyat için yapılacak teklif:

- a) Havayolu İşletmesini teklif eden taraf ülkesine yapılacak yolcu ve yük nakliyatı ihtiyacına,
- b) Transit olarak geçilecek mahallerdeki mahallî ve civar hava servisleri ihtiyacına ve,
- c) Transit hava servisleri iktisadî işletmesi sistemine uygun olmalıdır.

Madde — 10.

1. Havayolu İşletmeleri 2 nci maddenin 2 nci fıkrası gereğince tesbit olunacak hatlarda faali-
yete geçmeden en az bir ay evvel Âkîd Taraflardan her birinin yetkili makamına ne şekilde faali-
yete geçeceğini, kullanacağı uçak tiplerini ve tarifelerini bildirecektir. Bilâhara yapılacak her han-
gi bir değişiklik aynı kayda tabidir.

2. Havayolu İşletmesinin 2 nci maddede tesbit olunan milletlerarası hava servislerinden ne gibi
faydalar temin eylediğini istidlâl maksadiyle talebedilmesi tabîî telâkki olunan istatistik, program
ve sair vesaik Âkîd Taraflardan birinin yetkili makamınca talebedildiğinde bunlar diğer Taraf yet-
kili makamı marifetiyle temin ve irsal olunacaktır. Bu vesikalar, tesbit edilmiş hatlarda Havayolu
İşletmesi tarafından nakledilen yolcu ve eşya ile bunların menşe ve muvasala yerleri hakkında sarih
bir fikir edinmeye yarayacak bütün bilgiyi ihtiva edecektir.

Madde — 11.

2 nci maddenin 2 nci fıkrası gereğince tesbit olunacak hatlara ait yük ve yolcu ücret tarifesi
hazırlanırken işletme masrafları, mâkul bir kâr haddi, çeşitli hatların hususiyetleri ve aynı hatlar-
da tamamen veya kısmen faaliyette bulunmakta olan diğer Havayolu İşletmelerinin tatbik etmekte
olduğu tarifeler göz önünde bulundurulacaktır. Tarife esasları tesbit olunurken aşağıdaki fıkraların
hükümlerine uygun şekilde hareket edilecektir.

1. Ücret tarifeleri her hava hattı için ve imkân nisbetinde alâkalı havayolu işletmelerinin anlaşmaları ile hazırlanacaktır. Bu müesseseler Milletlerarası Hava Nakliyat Birliğinin (IATA) tarife tanzimi için vaz'etmiş olduğu kaidelere göre hareket etmeli veya aynı hatlar üzerinde tamamen veya kısmen faaliyette bulunmakta olan bir üçüncü devlet havayolu işletmesi ile aralarında ve imkân varsa doğrudan doğruya istişarelerde bulunmalıdırlar.

2. Bu şekilde hazırlanan tarifeler yürürlüğe girmesi derpiş olunan müddetten en az bir ay evvel tasdik edilmek üzere Âkid Taraflardan her birinin yetkili makamına sunulmalıdır. Hususi hal-lerde, bu makamın muvafakati alınmak şartıyla mezkûr müddet daha da kısaltılabilir.

3. Havayolu İşletmeleri arasında 1 nei fıkrada zikrolunan şekilde bir anlaşmaya varılamadığı veya 2 nei fıkrada zikrolunan şekilde Âkid Taraflardan biri kendisine tasdik için sunulan tarifeyi kabul etmediği takdirde her iki Âkid Tarafın yetkili makamları aralarında anlaşarak, hakkında anlaşmaya varılamıyan tarifeyi tesbit ederler.

4. Âkid Devletlerin yetkili makamları 3 neü fıkra gereğince anlaşamıyacak olurlarsa 15 nei madde ahkâmı tatbik olunur. Hakem kararı mevcudolmadığı müddetçe muvafakatini bildirmemiş olan Âkid Taraf daha evvel mevcut bulunan ücret tarifesinin meriyette kalmasını karşı taraftan talebetme hakkına maliktir.

Madde — 12.

Her iki Âkid Tarafça umumi ve çok taraflı bir Hava Münakale Anlaşmasına iltihak edilir ve bu Anlaşma meriyete konursa çok taraflı Anlaşma hükümleri rüçhan kazanır. Böyle çok taraflı Anlaşma hükümlerini ne derece değiştireceği, itmam veya lağvedebileceği ciheti işbu Anlaşmanın 14 neü maddesi hükümleri çerçevesinde mütalâa edilir.

Madde — 13.

İşbu Anlaşmanın tatbik ve tefsiri hususunda sıkı işbirliği temini maksadiyle Âkid Tarafların yetkili makamları icabı halinde aralarında fikir teatisinde bulunurlar.

Madde — 14.

Âkid Taraflardan her biri dilediği zaman bu Anlaşmanın veya uçuş hatlarının tefsir, tatbik veya tâdili hususunda müşavere edilmesini teklif edebilir. Bu toplantı talepten önce karşı Tarafa vürüdündan itibaren iki aylık bir müddet içinde yapılmalıdır.

Madde — 15.

1. Bu Anlaşmanın tatbik veya tefsiri hususunda çıkabilecek anlaşmazlık, 13 ve 14 neü maddelere göre halledilemediği takdirde, Âkid Taraflardan birinin talebi üzerine bir hakem heyetine havale edilir.

2. Kurulmasına lüzum hâsıl olan hâkem heyeti Âkid Taraflarca tâyin edilecek birer âza ile bunların kendi aralarında üçüncü bir devletten reis olarak alınmasını kararlaştıracakları bir zatın huzuru ile teşekkül eder. Âkid Taraflardan birinin hakem heyeti kurulmasını talebettiği tarihten itibaren iki ay zarfında hâkem heyeti âzalarının isimleri bildirilmediği veya tâyin olunan hakem heyeti âzaları aralarında tâyin edecekleri reis için bir aylık zaman içinde bir Anlaşmaya varamadıkları takdirde, Âkid Taraflar diğer bir şekil üzerinde mutabık kalamazlar ise, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Reisine müracaatla gerekli tâyin yapılması talebedilir. Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Reisinin Âkid Taraflardan birinin vatandaşı olması veya diğer bir sebeple mâni bulunması halinde, vekiline müracaat edilir.

3. Âkid Taraflardan her biri kendi tâyin ettiği âzanın masraflarını ve diğer masrafların yarısını kabul eder. Âkid Taraflar arasında bu hususta başkaca verilmiş bir karar yoksa, hakem heyeti müzakere usulünü kendisi tesbit eder.

4. Hakem heyeti, ihtilâfı, tarafları anlaştırmaya yolu ile halledemez ise, rey çoğunluğu ile karar verir. Âkîd Taraflar hakem heyetinin vereceği kararlara ittiba edeceklerdir.

Madde — 16.

Âkîd Taraflardan her biri bu Anlaşmayı her zaman feshedebilir. Anlaşma, fesih ihbarının diğer Âkîd Tarafa ulaştığı tarihten bir sene sonra feshedilmiş sayılır.

Madde — 17.

Bu Anlaşma, bilâhara yapılacak değişiklikler ve Anlaşmanın 2 ne maddesinin ikinci fıkrası gereğince teati olunacak notalar Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtına (ICAO) bildirilecek tescil ettirilecektir.

Madde — 18.

1. İşbu Anlaşma tasdik olunacaktır. Tasdiknameler mümkün olduğu kadar süratle Bonn şehrinde teati olunacaktır.

2. Anlaşma, tasdiknamelerin teatisinden bir ay sonra yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma 5 Temmuz 1957 tarihinde Ankara şehrinde Türkçe ve Almanca olarak ve her iki metin aynı derecede muteber olmak üzere ikişer nüsha halinde tanzim ve imza edilmiştir.

Federal Almanya Cumhuriyeti
Hükümeti adına

Dr. Fritz Oellers
Werner Kreipe

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına

Melih Esenbel

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 807

İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 2836 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Tarım, Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/527)

14 . 6 . 1963

Millet Meclisi Başkanlığına

2836 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair tarafımdan hazırlanan kanun teklifi, gerekçesiyle birlikte takdim edilmiştir.

Gereğine müsaadelerinizi saygı ile rica ederim.

İzmir Milletvekili
Mustafa Uyar

GEREKÇE

Gerek 3202 sayılı Ziraat Bankası Kanunu ve gerekse bu bankanın denetimi altında bulunan 2836 sayılı Kanunla kurulan Tarım Kredi Kooperatifleri, köylüye ve çiftçiye ucuz kredi temin etmek maksadı ile kurulmuştur. Ucuz kredi temin etmenin de gayesi, köylüyü ve çiftçiyi, murabahacının elinden kurtararak, onun istihsalinin artmasına ve kıymetlendirilmesine yardım etmektir.

3202 sayılı Ziraat Bankası Kanununun 50 nci maddesi (Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının çiftçiye ve Tarım Kredi ve Satış Kooperatifleriyle birliklerine yapacağı her nevi krediler Muamele Vergisinden muaftır. Bu kredi muamelelerine ait alacak senetleriyle bu kredilere müteferri bilûmum senedat, evrak, vesaik ve kuyud, defatir ve hulâsai hesabiyeler ve gayrimenkul ipotek ve menkul rehni muameleleri, damga, tapu ve noter haraları, Muamele Vergisi ve sair her nevi tekâtif ve rûsumdan muaf olduğu gibi yine bu kredilerden mütevellit borçlar hakkında icra makamları, resmî daireler ve mahkemeler nezdinde yapılacak takip ve tahsile müteferri her nevi talep, tebliğ ve kararlarda her türlü resim ve harctan muaftır.

İşbu maddede zikredilen zirai borçların 40 nci madde mucibince takibi neticesinde bankaca tecavüz olunan gayrimenkullerin banka namına tescili her türlü ferağ ve intikal hare ve resiminden muaf olduğu gibi bu kabül gayrimenkullerin 44 nci madde hükümleri dâhilinde sahiplerine veya vârislerine iadeleri de keza ferağ ve intikal hare ve resimlerinden muaftır) demek suretiyle bu gayeyi istihsal için, bankadan kredi alan çiftçiler aleyhine bankaca yapılacak her nevi alacak takipleri ve dâvaları her nevi vergi ve resimden muaf kılınmıştır.

Bankadan kredi alan çiftçiler lehine tanınmış olan bu hak her nasılsa, 2836 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanunu tedvin edilirken gözden kaçmış bulunmaktadır. Halbuki, Tarım Kredi Kooperatifleri köylüyü, bankanın ayağına gelip gitmek külfet ve masrafından kurtarmak için onun ayağında kurulmuş olan bir müessesedir. Bu sebeple, Tarım Kredi Kooperatiflerinin de, ortakları aleyhine yapacağı alacak takip ve dâvalarında da aynı şekilde ve evleviyetle her nevi resim ve harctan muaf olmaları gerekir.

Bu konu, Haralar Kanununu yeniden tedvin etmekte olan, Millet Meclisi Geçici Komisyonunda da müzakere edilerek aynı şekilde bir muafiyetin 2836 sayılı Kanuna ilâve edilmesinde fayda mülâhaza edilmiştir.

2836 sayılı Kanunun bu nevi muafliklardan bahseden 22 nci maddesinde, (Her türlü vergi ve resim) diğer muamelelerde muaf tutulduğu halde, dâva ve alacak takiplerinde muaf tutulmamıştır. Halbuki, aslolan dâva ve takip resim ve harelerinden çiftçiyi kurtarmaktır.

Bu sebeplerle, hem aynı maksadı temin eden ve birbiri içinde bulunan iki müessese arasındaki ikili muameleyi kaldırmak ve hem de Ziraat Banka ında olduğu gibi, Tarım Kredi Kooperatiflerinden ödünç alan çiftçileri fazla masraftan kurtarmak için, 2836 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin bu istikamette değiştirilmesi faydalı ve yerinde bir iş olacaktır.

Tarım Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Tarım Komisyonu
Esas No. 2/527
Karar No. 23

12 . 7 . 1963

Yüksek Başkanlığa

İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 2836 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi: Komisyonumuzun 8 . 7 . 1963 tarihli toplantısında ilgili Bakanlık ve Ziraat Bankası temsilcilerinin iştiraki ile tetkik ve müzakere edildi.

Gerek 3202 sayılı Ziraat Bankası Kanunu ve gerekse bu bankanın denetimi altında bulunan, 2836 sayılı Kanunla teşekkül etmiş olan Tarım Kredi Kooperatifleri, köylüye ve çiftçiye ucuz kredi temin etmek maksadiyle kurulmuşlardı. Ucuz kredi temin etmenin de gayesi, köylüyü ve çiftçiyi murabahacının elinden kurtararak, onun istihsalinin artmasına ve kıymetlendirilmesine yardım etmektir.

Ancak; 3202 sayılı T. C. Ziraat Bankası Kanunu ile bu bankadan kredi alacak çiftçiler lehine tanınmış olan, vergi, resim ve harc bağışıklığının, aynı amaçla çalışan Tarım Kredi Kooperatiflerine tanınmaması 2836 sayılı Kanunun tedvini sırasında gözden kaçmış bir husus olarak mütalâa edilerek, kanunun bu boşluğu adı geçen teklifle doldurulmaktadır.

Ancak; Komisyonumuz 1 nci çerçeve maddesiyle değiştirilen 2 nci maddesindeki hükmü daha geniş ve anlamlı bir şekilde yeniden kaleme almayı uygun bulmuş ve gene 2 nci maddenin 1 nci pragrafında, «Kazanç ve muamele» vergileri yerine bu vergilerin kaldırılması sebebiyle, «Kurumlar Vergisi» tâbirini koyarak, 2 nci maddeyi tadilen diğer maddeleri ise aynen kabul etmiştir.

Havalesi gereğince Ticaret Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı Y.	Bu Rapor Sözcüsü	Kâtip	
Kayseri	Adana	Niğde	Ankara
M. Yüceler	A. Karamüftüoğlu	H. Özalp	A. Üstün
		İmzada bulunamadı	

Bursa	Denizli	Muğla	Tekirdağ
H. Akalm	M. Çobanoğlu	A. Akarca	F. Mahramlı
			İmzada bulunamadı

Yozgat
T. Nizamoğlu

Ticaret Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ticaret Komisyonu
Esas No. 2/527
Karar No. 25

16 . 6 . 1964

Yüksek Başkanlığa

İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 2836 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi: Komisyonumuzun 7 . 5 . 1964 tarihli toplantısında ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakleri ile tetkik ve müzakere edildi.

Tarım Komisyonunca hazırlanan değişiklik esas olarak kabul edilmekle beraber 22 nci maddenin (B) fıkrasının (a) bendindeki, «Her türlü belediye gelirleri ile ilgili vergi, resim ve harelardan ve bekçi ücretlerinden» hükmü çıkarılarak değişikliğe diğer şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan ve

Bu Teklif Sözcüsü

İstanbul
V. Özarar

Balıkesir
C. Kanpulat
İmzada bulunamadı

Balıkesir
C. Turgut

Burdur
N. Yavuzkan

İstanbul
N. Öktem

Kütahya
A. Bozbay
İmzada bulunamadı

Ordu
İ. Ağaoğlu

Ordu
A. Topaloğlu

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. 2/527
Karar No. 9

3 . 12 . 1964

Yüksek Başkanlığa

İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 2836 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair, kanun teklifi, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü:

2836 sayılı Kanunla kurulmuş bulunan Tarım Kredi Kooperatiflerinin gayesi köylüye ve çiftçiye ucuz kredi temin etmektir.

Bu gayeye ulaşmayı temin etmek ve birtakım külfetleri kaldırmak maksadiyle hazırlanmış olan kanun teklifi, Komisyonumuzca da muvafık nütalâa edilmiş ve Ticaret Komisyonunun metni benimsenmiştir.

Yalnız, madde metnindeki, «bağışiktır» kelimeleri yaşıyan dile uymadığı için muafıtar tarzında değiştirilmiş ve (büyük B) bölümünün (a) fıkrasındaki vergileri kelimesi de (vergilerinden ve) olarak değiştirilmiştir.

Madde 2 ve 3 aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plan Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.
Maliye Komisyonu Başkanı

ve Bu Rapor Sözcüsü

Edirne
İ. Ertem

Adana
Y. Aktimur

Gümüşane
N. Küçükler

Kütahya
A. Erbek

Ordu

O. N. Huzinedar

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. 2/527
Karar No. 17

21 . 1 . 1965

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan «İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın 2836 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi» ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle incelendi ve görüşüldü :

3202 sayılı Ziraat Bankası Kanununa göre Ziraat Bankası ile Tarım Kredi ve Satış Kooperatiflerinin yaptığı birçok muamelelerde köylüye kolaylık tanımak ve bâzı masrafları ödetmemek gayesiyle birçok muafiyetler tanınmıştır. Ancak kanun tedvin edilirken Ziraat Bankasına tanınan bâzı muafiyetler Tarım Kredi Kooperatiflerine konmamıştır.

Aynı hizmete mâtuf iki kuruluşta bulunan ayrılığı da izale etmek gayesiyle ortakların aleyhine açılacak dâva ve yapılacak icra takiplerinin her türlü vergi, resim ve harcan da muafiyetini teminen hazırlanmış bulunan teklif, Maliye Komisyonunun yaptığı değişikliklerle beraber komisyonumuzca da yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulum tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Trabzon A. Ş. Ağanoğlu	Sözcü Kars K. Okyay	Kâtip Yozgat C. Sungur	Adana K. Sarıbrahimoğlu	Aydın O. Apaydın
Aydın İ. Sezgin	Diyarbakır H. Gündoğan	İstanbul Söz hakkım mahfuz M. Güven	İzmir Söz hakkım mahfuz N. Kürşad	
Kayseri M. Sağlam	Konya İ. Baran	Kırşehir A. Bilgin	Sakarya Söz hakkım mahfuz M. Gürer	Trabzon A. Şener

İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın teklifi

2836 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 2836 sayılı Kanununun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 22. — Bu kanuna göre kurulan kredi kooperatifleri :

a) Kazanç ve Muamele vergilerinden,

b) Kapital ve yedek akçeyle taşıtsız malları bütün vergi, resim ve harcdan,

c) Ödünç verme ve alma ve ödeme ve alım ve başka bütün işler için yapılacak senet ve belgelerle resmî dairelere verecekleri dilekçeler Damga Resminden ve kooperatifin, ortakları aleyhine açacakları dâva ve yapacakları icra takipleri her türlü vergi, resim ve harcdan muafır.

Kooperatiflerce noterlere tasdik ettirilecek belgelerden yalnız (ücreti âdil) alınıp, harc ve resim alınmaz.

Tarım Komisyonunun değişikliği

2836 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 2836 sayılı Kanununun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 22. — Bu kanuna göre kurulan kredi kooperatifleri :

A) Tarım kredi kooperatiflerine ortak olmak üzere başvuran çiftçilerle kooperatiflerin eski ortaklarının ;

a) Bu kanuna göre yapacakları her türlü işlemler ve bunlarla ilgili kâğıt, belge, senet, beyanname ve taahhütname, dilekçe, vekâletname ve alındı, kooperatif lehine yapacakları ipotek ve rehinler her türlü resim, harc ve vergiden bağıştır.

b) Kooperatif lehine tesis edecekleri ipotek işlemleri, tarım kredi kooperatiflerinin yazılı isteği üzerine ve gösterilecek değere göre taktir alınmadan tapu dairelerinde yapılır. İpoteklerin kaldırılmasında da aynı usul uygulanır.

B) 2836 sayılı Kanuna göre kurulan tarım kredi kooperatifleri :

a) Kurumlar ve Gider vergileri, her türlü belediye gelirleri ile ilgili vergi, resim ve harclardan ve bekçi ücretlerinden, icra makamları, resmî daireler ve mahkemeler nezdinde yapacakları takip ve tahsille açacakları tazminat dâvaları ile ilgili her nevi talep, tebliğ ve kararlarla her türlü masraf, vergi, resim ve harcdan,

b) Kapital ve yedek akçeyle taşıtsız malları ve bun-

Ticaret Komisyonunun değişikliği

2836 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 2836 sayılı Kanununun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 22. — Bu kanuna göre kurulan kredi kooperatifleri :

A) Tarım kredi kooperatiflerine ortak olmak üzere başvuran çiftçilerle kooperatiflerin eski ortaklarının ;

a) Bu kanuna göre yapacakları her türlü işlemler ve bunlarla ilgili kâğıt, belge, senet, beyanname, taahhütname, dilekçe, vekâletname ve alındı, kooperatif lehine yapacakları ipotek ve rehinler her türlü resim, harc ve vergiden bağıştır.

b) Kooperatif lehine tesis edecekleri ipotek işlemleri, tarım kredi kooperatiflerinin yazılı isteği üzerine ve gösterilecek değere göre taktir alınmadan tapu dairelerinde yapılır. İpoteklerin kaldırılmasında da aynı usul uygulanır.

B) 2836 sayılı Kanuna göre kurulan tarım kredi kooperatifleri :

a) Kurumlar ve Gider vergileri, icra makamları, resmî daireler ve mahkemeler nezdinde yapacakları takip ve tahsille açacakları tazminat dâvaları ile ilgili her nevi talep, tebliğ ve kararlar her türlü masraf, vergi, resim ve harclar,

b) Kapital ve yedek akçeyle taşıtsız malları ve bunların gelirleri kendi ihtiyacı için satınaldığı veya alacağını tahsili gayesiyle tefevvüz ettiği

Maliye Komisyonunun değiştirişi

2836 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 2836 sayılı Kanununun 22 nci maddesi aşağıdaki Şekilde değiştirilmiştir:

Madde 22. — Bu kanuna göre kurulan kredi kooperatifleri:

A) Tarım Kredi Kooperatiflerine ortak olmak üzere başvuran çiftçilerle kooperatiflerin eski ortaklarının;

a) Bu kanuna göre yapacakları her türlü işlemler ve bunlarla ilgili kğit, belge, senet, beyanname, taahhütname, dilekçe, vekâletname ve alındı, kooperatif lehine yapacakları ipotek ve rehinler her türlü resim, harc ve vergiden muaftır.

b) Kooperatif lehine tesis edecekleri ipotek işlemleri, Tarım Kredi Kooperatiflerinin yazılı isteği üzerine ve gösterilecek değere göre taktırir alınmadan tapu dairelerinde yapılır. İpoteklerin kaldırılmasında da aynı usul uygulanır.

B) 2836 sayılı Kanuna göre kurulan Tarım Kredi Kooperatifleri:

a) Kurumlar ve Gider vergilerinde ve icra makamları, resmî daireler ve mahkemeler nezdinde yapacakları takip ve tahsille açacakları tazminat dâvaları ile ilgili her nevi talep, tebliğ ve kararlar her türlü masraf vergi, resim ve harclar;

b) Kapital ve yedek akçeleri ile tarıtsız malların ve bunların gelirleri kendi ihtiyacı için satınaldığı veya alacağının tahsili gayesiyle tefevv ettiği taşınmaz malları, bütün vergi, resim ve harcdan,

c) Yapacakları kredi işlemlerine ilişkin bütün senet, belge kayıt, defter ve hesap zetleri, taşınmaz mallara ait ipotek ve taşıtlı mallara ait rehin işlemleri, resmî dairelere verecekleri dilekçe, vekâletnameler, taahhtnamele ve sair evrak, bütün vergi, resim ve harcdan, muaftır.

Kooperatiflerce noterlere tasdik ettirilecek defterlerle belgelerden yalnız (noter creti) alınıp harc alınmaz.

Bütçe ve Plân Komisyonunun değiştirişi

2836 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — Maliye Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Teklif

Tarım Ko.

Ticaret Ko.

ların gelirleri kendi ihtiyacı için satınaldığı veya alacağına tahsili gayesi ile tefevvüz ettiği taşınmaz malları bütün vergi, resim ve harcdan,

c) Yapacakları kredi işlemlerine ilişkin bütün senet, belge, kayıt, defter ve hesap özetleri, taşınmaz mallara ait ipotek ve taşınmaz mallara ait rehin işlemleri, resmî dairelere verecekleri dilekçe, vekâletnameler, taahhütname-ler, taahhütname-ler ve sair evrak, bütün vergi, resim ve harctan,

Bağışaktır.

Kooperatiflerce noterlere tasdik ettirilecek defterlerle belgelerden yalnız (noter ücreti) alınıp harc alınmaz.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

taşınmaz malları, bütün vergi, resim ve harcdan,

c) Yapacakları kredi işlemlerine ilişkin bütün senet, belge, kayıt, defter ve hesap özetleri, taşınmaz mallara ait ipotek ve taşınmaz mallara ait rehin işlemleri, resmî dairelere verecekleri dilekçe, vekâletnameler, taahhütname-ler ve sair evrak, bütün vergi, resim ve harctan,

Bağışaktır.

Kooperatiflerce noterlere tasdik ettirilecek defterlerle belgelerden yalnız (noter ücreti) alınıp harc alınmaz.

MADDE 2. — Teklifin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Maliye Ko.

Bütçe ve Plân Ko.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 1
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 725

150 milyon liralık Madenî ufaklık para bastırılması hakkında 6797 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/651)

T. C.

Başbakanlık

18 . 2 . 1964

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-2229/577

Millet Meclisi Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 3 . 2 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «150 milyon liralık Madenî ufaklık para bastırılması hakkında 6797 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü

Başbakan

G E R E K Ç E

18 . 7 . 1956 tarihinde yayımlanan 6797 sayılı Kanunun 1 nci maddesi ile Maliye Bakanlığına 150 milyon liraya kadar madenî para çıkarma yetkisi tanınmış ve bu güne kadar 112 milyon lira tutarında madenî para basılıp tedavüle çıkarılmış bulunmaktadır.

Ancak kanunun uygulanmasından bu yana aradan geçen zaman içerisinde gerek nüfusumuzun artışı gerekse iktisadi hayatımızın türlü kollarında görülen gelişmelerin bir sonucu olarak madenî para tedavül hacmi genişlemiş, piyasanın madenî para taleplerinin arkası kesilmemiştir. O kadar ki, 6797 sayılı Kanunun 1 ve 5 nci maddeleri gereğince 5015 sayılı Kanuna göre basılmış olan madenî paraların tamamının tedavülden çekilmesine imkân verecek bir stok sağlanamamıştır.

5015 sayılı Kanuna göre basılıp da halen tedavülde bulunan madenî para tutarı 36 milyon liradır. Uzun zamandan beri tedavülde bulunan pirinç halitasından basılmış 25, 10, 5, 2,5 ve 1 kuruşlukların üzerindeki yazı ve desenlerin silinmiş ve çok kirli bir hal almış olmaları sebebi ile artık tedavül niteliği kalmıyan bu paraların süratle tedavülden çekilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan 6797 sayılı Kanunun ilk uygulama yılı olan 1957 yılında 25 milyon lira tutarında basılan bakır-nikel halitalı 1 liralıkların da tedavülden çekilip yerine Aemonital halitalı 1 liralıkların çıkarılacağı düşünüldürse tedavülden kaldırılacak madenî para hacmi, 61 milyon liraya ulaşacak demektir.

Yukarda belirtilen açıklamaların ışığı altında, hem madenî para hacminde ortaya çıkacak 61 milyon liralık boşluğu doldurmak hem de memleketimizin gelecek yıllarda madenî para ihtiyacını karşılamak amacıyla 6797 sayılı Kanunun 1 nci maddesi ile alınan yetkinin 150 milyon liradan 350 milyon liraya çıkartılmasını sağlamak üzere ilişikteki kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 1/651
Karar No. : 60

23 . 2 . 1964

Yüksek Başkanlığa

150 milyon liralık Madeni ufaklık para bastırılması hakkında 6797 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı, Hükümet temsilcisinin de iştirakiyle görüşüldü :

Bakanlar Kurulunca hazırlanan gerekçe ve kanun tasarısı komisyonumuzca da benimsenerek aynen kabulüne, havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Başkanlığa takdimine karar verildi.

Maliye Komisyonu

Başkanı

Muş

S. Mutlu

Amasya

M. K. Karan

Sözcü

Erzurum

G. Karaca

Aydın

N. Müren

İmzada bulunamadı.

Kâtip

Ağrı

N. Güngör

Bolu

K. İnal

Adana

Y. Aktimur

Bütçe Plân Komisyonunun raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/651
Karar No. : 39

30 . 6 . 1964

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan «Maliye Bakanlığında 150 milyon liralık madeni ufaklık para bastırılması hakkında 6797 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı» ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle incelendi ve görüşüldü.

1957 yılında pirinçten basılan 25, 10, 5, 2½ ve 1 kuruşlukların kullanılmaktan mütevellit çok kirlenmiş ve silinmiş olmaları Bakır - Nikel halitalı liralıkların tedavülden çekilerek yerine Aconital halitalı 1 liralıkların konulacağı da göz önüne alınınca 1956 dan bu yana genişliyen iktisadi hayatımızın türlü kollarının gerektirdiği bozuk para ihtiyacı meydana çıkmaktadır.

Bu sebeple 1956 yılında 6797 sayılı Kanunla tanınan 150 milyonluk madeni para basma yetkisinin 350 milyona çıkarılmasını derpiş eden tasarı uygun bulunmuş ve Komisyonumuzca aynen kabul olunmuştur.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Trabzon
A. Ş. Ağanoğlu

Başkan V.
Sakarya
N. Bayar

Sözcü
İzmir
N. Mirkelâmoğlu
İmzada bulunamadı

Bu Rapor Sözcüsü
Yozgat
V. Uyar

Ankara
N. Berkkan

Artvin
S. O. Avcı

Balıkesir
A. A. Bolak

Diyarbakır
H. Gündoğan

Giresun
İ. E. Kılıçoğlu

Gümüşane
Söz hakkım mahfuz
S. Savacı

İzmir
İ. Gürsan

Kars
K. Okyay

Kırşehir
A. Bilgin

Rize
C. Yalçın

Sakarya
B. Akdağ

Sakarya
M. Gürer
İmzada bulunamadı

Siirt
A. Yaşa

Sinop
M. Alicanoğlu

Trabzon
A. Şener

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

150 milyon liralık Madenî ufaklık para bastırılması hakkında 6797 sayılı Kanununun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 11 . 7 . 1956 tarihli ve 6797 sayılı Kanununun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Maliye Bakanlığı 350 milyon liraya kadar madenî para çıkarmaya yetkilidir.

5015 sayılı Kanuna göre basılmış bulunan madenî paralar birinci fıkra gereğince çıkarılacak yeni madenî paralarla değiştirilir.

Ancak, bunun 250 milyon liralık kısmı tedavüle konulduktan sonra geriye kalan 100 milyon liralığı, yıllık 50 şer milyon liradan fazla olmamak üzere, mütaakıp yıllar içerisinde tedavüle çıkarılır.

Şu kadar ki, bu kanun gereğince teravüle çıkarılacak olan madenî paraların tedavüle çıkarıldığı tarihten itibaren bir yıl içerisinde tedavüldeki eski ve yeni madenî paraların toplamı, hiçbir suretle 250 milyon lirayı aşamaz.

MADDE 2. — Bu kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

3 . 2 . 1964

Başbakan İsmet İnönü	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı K. Satır	Devlet Bakanı İ. S. Omay	Devlet Bakanı M. Yolaç
Devlet Bakanı V. İ. S. Omay	Adalet Bakanı S. Çumralı	Millî Savunma Bakanı İ. Sancar	İçişleri Bakanı O. Öztrak
Dışişleri Bakanı F. C. Erkin	Maliye Bakanı F. Melen	Millî Eğitim Bakanı İ. Öktem	Bayındırlık Bakanı A. H. Onat
Ticaret Bakanı F. İslimyeli	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı K. Demir	Güm. ve Tekel Bakanı M. Yüceler	Tarım Bakanı T. Şahin
Ulaştırma Bakanı F. Alpiskender	Çalışma Bakanı B. Ecevit	Sanayi Bakanı M. Erten	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı H. Oral
Turizm ve Tanıtma Bakanı A. İ. Göğüş	İmar ve İskân Bakanı C. Uzer	Köy İşleri Bakanı L. Yurdoğlu	

Dönem : 1
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 695

Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanunun geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/638)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 2173/258

22 . 1 . 1964

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 15 . 1 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanunun geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

GEREKÇE

6595 sayılı Kanunla İzmir'de kurulması dermiş olunan «Ege Üniversitesi» 1955 - 1956 ders yılında Tıp ve Ziraat Fakülteleri halinde öğretime başlamış bulunmaktadır. Kısa bir zaman sonra, bunlardan Tıp Fakültesine bağlı olarak bir «Yüksek Hemşire» ve bir de «Laborant» okulu açılmıştır.

1961 yılı içinde kabul edilen 354 sayılı Kanunla 1961 - 1962 ders yılından itibaren öğretime başlayan «Fen Fakültesi» bu üniversitenin üçüncü fakültesini teşkil etmektedir.

İstikbalde, bunlara ilâveten, diş hekimliği, cezaçılık, edebiyat, hukuk, orman, veteriner, eğitim, İktisadi ve Siyasî ilimler fakülteleriyle bir de teknik okulun kurulması plânlanmaktadır.

İlk ders yılında (187) öğrenci ve diğer üniversitelerden geçici süreler için temin edilen öğretim elemanlarıyla faaliyete geçen Ege Üniversitesinin 1962 - 1963 ders yılı başındaki öğrenci mevcudu (1 404) öğretim üye ve yardımcı mevcudu da (385) dir.

1961 - 1962 ders yılı sonunda Tıp Fakültesi ikinci, Ziraat Fakültesi ise dördüncü mezunlarını vermiştir. Bugüne kadar Tıp Fakültesinden mezun olanların sayısı (114), Ziraat Fakültesinden mezun olanların sayısı da (264) kişidir.

Bunların büyük kısmı meslekleriyle ilgili Devlet müesseselerinde, bir kısmı da yetiştirildikleri fakültelerin muhtelif kürsü, klinik ve enstitülerinde vazife almış bulunmaktadırlar. Kalite bakımından bıraktıkları intiba çok müsbettir.

Üniversite, İzmir'e 10 kilometre mesafedeki Bornova ilçesindeki Eski Bölge Ziraat Okulu sahasında meskündür. Üniversitenin, tam teşkilâtlı bir site (Kampus) halinde, Bornova'da kurulması prensibolarak kabul edilmiştir. Tıp Fakültesi Hastanesinin de site dâhilinde kurulması kararlaştırılmıştır. Bu maksatla eski Ziraat Okuluna ait 1 200 dekarlık arazi çevresi genişletilerek site sahası (3 400) dekarla yükseltilmiştir. İstimlâk yolu ile sağlanan 2 200 dekarlık araziye takriben 8 milyon lira ödenmiştir.

Üniversitenin, rektörlük, fakülte, yüksek okul ve teknik okul binaları ile hastane, yurtlar ve lojmanlarının kuruluş yerlerini gösteren Şehircilik Plânı 1959 senesinde yapılan bir müsabaka ile tesbit edilmiştir.

Kabul edilen plâna göre, üniversite sitesi dört büyük gruptan teşekkül edecektir :

1. Hastane binaları,
2. Rektörlük ve Fakülte binaları,
3. Talebe yurtları, talebe sosyal faaliyet binaları, talebe spor tesisleri,
4. Personel lojmanları,

Bu sitenin Tıp, Ziraat ve Diş Hekimliği fakültelerine ait tedris ve idare binalarıyla Tıp Fakültesinin takriben 85 - 90 milyon liraya mal olacağı hesaplanan 1 000 yataklı hastane binasının I ncı, II ncı ve III ncü blokları, Fen Fakültesinin F. K. B. ünitesi, lojmanlar ve yol, su, kanalizasyon, elektrik, drenaj işleri Birinci Beş Yıllık Plân dâhilinde gerçekleştirilecektir.

Bu tesisler ikmal edildiği takdirde hem mezkûr fakültelere daha fazla öğrenci kabulü, öğretim üyelerinin mesaisinden daha fazla randıman alınması mümkün olacak, hem de onlardan boşalan muvakkat bina ve barakalarda yeni fakülteler açılacaktır.

1955 yılından beri eski Bornova Bölge Ziraat Okulu binasıyla ona ilâveten yapılan muvakkat baraka ve pavyonlarda öğretim ve araştırma fonksiyonlarını başarmaya çalışan Ege Üniversitesinin akademik organizasyonunu tamamlayabilmesi ve memleket ihtiyaçlarına cevap verebilecek tarzda gelişebilmesi, asli binalarının hızlı bir tempo ile ikmaline bağlıdır. Muvakkat tesisleri üniversite ihtiyaçlarının tamamını karşılayabilecek kapasitede genişletmek de bir nevi israf teşkil edecektir.

Bu itibarla sekizinci öğretim yılına girmiş olmasına rağmen henüz asli binalarından herhangi biri tamamlanamamış bulunan Ege Üniversitesi inşaatının hızlandırılması ve bir an önce ikmaline çalışılması zaruri görülmektedir.

Bu üniversitenin inşaatıyla ilgili 6595 sayılı Kanunun muvakkat 4 ncü maddesinde, «Ege Üniversitesinin bütüm inşaat ve tesisatı için yıllık tahsisat miktarı 12 milyon lirayı geçmemek üzere 60 milyon liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye Bayındırlık Bakanı ve faizleriyle birlikte 30 milyon lirayı geçmemek üzere bono çıkarmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Bu taahhütlerin gerektirdiği tahsisat her yıl Bayındırlık Bütçesinde hususi bir fasla konulur.» denmektedir.

Henüz başlangıç safhasında bulunan ve İlk Beş Yıllık Plânda yapılacak kısımlar için, 1963 tahsisatı haric olmak üzere 150 milyon liraya ihtiyacı olduğu hesaplanan, ayrıca Dişçi, Eczacı, Orman, Veteriner, Edebiyat, Hukuk, Eğitim, İktisadi ve Siyasi İlimler gibi muhtelif fakülteleri içine alacak bir müessesenin mezkûr kanun hükmünün tesbit ettiği meblâğ ile gerçekleştirilmesine imkân olamayacağı göz önünde bulundurularak, 6595 sayılı Kanunun geçici 4 ncü maddesiyle verilen 60 milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişme yetkisinin yıllık miktarının 12 milyon liradan 30 milyon liraya ve tamamının da 150 milyon liraya yükseltilmesi, diğer taraftan, plânlı devrede, programda ve bütçede yer alan ödenek içinde kalınması esası kabul edilmiş olduğu cihetle, bu madde ile tanınmış bulunan bono çıkarma yetkisinin kaldırılması amacıyla ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Millî Eğitim Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Millî Eğitim Komisyonu
Esas No. : 1/638
Karar No. : 13

5 . 2 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından Komisyona havale edilen, Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanunun geçici 4 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı, Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi :

Tasarının gerekçesinde beyan edilen fikirler Komisyona da benimsenerek tasarının aynen kabul edilmesine Komisyona karar verilmiştir.

Plân Komisyona havalesi gereğince Başkanlığımıza sunulduğu arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Niğde	Tunceli	Sakarya	Adana
M. Altınsoy	F. Ülku	Y. Ulusoy	H. Aksay
Ankara	Antalya	Denizli	Erzurum
M. Kemal Erkovan	İ. Ataöv	R. Şenel	C. Dursunoğlu
İmzada bulunamadı			
İstanbul	Afyon K.	Sivas	Ordu
R. T. Burak	Ş. Güler	A. Altay	Ş. Pehlivanoglu
		İmzada bulunamadı	

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No: 1/638
Karar No: 20

14 . 4 . 1964

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Komisyona havale edilmiş bulunan «Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanunun geçici 4 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı» ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle incelendi ve görüşüldü :

1955 - 1956 ders yılında iki fakülte halinde tedrisata başlamış bulunan Ege Üniversitesinin bugüne kadar kaydettiği inkişaf her istikamette başarılı sonuçlar doğurmuştur.

Üniversitenin müspet inkişafı ihtiyaçlarının da aynı nisbette büyümesine yol açmıştır.

Ege Üniversitesinin bina meselesi bu ihtiyaçlarının başında yer almakta ve süratle giderilmesi zarureti kendisini şiddetle hissettirmektedir.

Üniversitenin kuruluşu sırasında bu maksatla vaz'edilmiş bulunan ve : «Ege Üniversitesinin bina inşaat ve tesisatı için yıllık tahsisat miktarı 12 milyon lirayı geçmemek üzere 60 milyon liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye» Bayındırlık Bakanına yetki veren geçici 4 ncu maddenin ilk fıkrası bugünün ihtiyacını karşılayamaz hale gelmiştir.

Beş Yıllık Plânda ve icra programlarında yer almış bulunan hususların tahakkukunun ve gerekse bütçelerde ayrılan meblâğların sarfının, bu maddenin dar çerçevesi içinde mütalâası ve in-tacının imkânsız bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu itibarla, Hükümet tasarısındaki rakamların mevcut şartlar içinde maksadı temine kâfi geleceği kanaatine varılmıştır.

Hükümet teklifinin kanunlaşması halinde; Ege Üniversitesi sitesinin 4 grup halinde plânlanmış bulunan; hastane, talebe yurtları, sosyal ve spor tesisleri binaları ile personel lojmanlarının süratle inşası mümkün olabilecektir. Bu itibarla Hükümet tasarısı aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Trabzon A. Ş. Ağanoğlu	Sözcü İzmir N. Mirkelâmoğlu	Kâtip Yozgat C. Sungur	Adana K. Sarıbrahimoğlu
Afyon K. M. Turgut	Ankara N. Berkan	Artvin S. O. Arıcı	Diyarbakır H. Güldoğan
Elâzığ H. Müftügil	Gümüşane S. Savacı	İzmir İ. Gürsan	İzmir N. Kürşad
Kars K. Okyay	Niğde R. Soyer	Sakarya B. Akdağ	Sivas M. Vural
	Trabzon A. Şener	Yozgat V. Uyar	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanununun geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 20 . 5 . 1955 tarihli ve 6595 sayılı Kanununun geçici 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Geçici madde 4. — Ege Üniversitesi için gerekli her türlü bina ve tesisatın yaptırılması maksadıyla yıllık ödenek miktarı (30) milyon lirayı geçmemek üzere (150) milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeye Bayındırlık Bakanı yetkilidir.

Bu yüklenmelerin gerektirdiği ödenekler Bayındırlık Bakanlığı bütçesinde Ege Üniversitesine mahsus bir tertibe konulur.»

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

15 . 1 . 1964

Başbakan İsmet İnönü	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı K. Satır	Devlet Bakanı İ. S. Omay	Devlet Bakanı M. Yolaç
Devlet Bakanı V. İ. S. Omay	Adalet Bakanı S. Çumralı	Millî Savunma Bakanı İ. Sancar	İçişleri Bakanı O. Ötrak
Dışişleri Bakanı V. K. Satır	Maliye Bakanı F. Melen	Millî Eğitim Bakanı İ. Öktem	Bayındırlık Bakanı A. H. Onat
Ticaret Bakanı F. İslimyeli	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı K. Demir	Güm. ve Tekel Bakanı M. Yüceler	Tarım Bakanı T. Şahin
Ulaştırma Bakanı F. Alpiskender	Çalışma Bakanı B. Ecevit	Sanayi Bakanı M. Erten	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı H. Oral
Turizm ve Tanıtma Bakanı A. İ. Göğüş	İmar ve İskân Bakanı C. Uzer	Köy İşleri Bakanı L. Yurdoğlu	

Dönem : 1
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 693

Taşıt Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/566)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 2108/4669

14 . 10 1963

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 25 . 9 . 1963 tarihinde kararlaştırılan «Taşıt Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

G E R E K Ç E

1. Yabancı misafirlerin memleketimizi ziyaretlerinde protokol esasları ve Uluslararası hukuk ve nezaket kaidelerine uygun olarak karşılanmasındaki zaruretlere ve makamın ehemmiyetine binaen 237 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilen «il valileri» ne ait binek taşıtının (1) sayılı cetvele nakledilmesi zaruri görülmüştür.

2. a) 237 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten beri kanunun 10 ncu maddesi gereğince genel bütçeye dâhil daireler için satın alınacak taşıtlara ait ödeneklerin Maliye Mekanlığı bütçesine konulması, tatbikatta birtakım uzun yazışmalara sebebiyet vermesi dolayısıyla dairelerin ihtiyaçlarının zamanında karşılanamamasını mucibolmaktadır. Dairelerin diğer alımlarında olduğu gibi taşıt bedellerinin de kendi bütçelerinde yer almasının tatbikatı kolaylaştıracağı;

b) İller İdaresi Kanununun tahmil ettiği görevlerin ifasını temin zmnında valilerin görevden mütevellit faaliyetlerinin ekserisinin il özel idare işlerine yönelmiş bulunması hasebiyle kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı «il valileri» taşıtlarının, İçişleri Bakanlığınca lüzum görüldüğü takdirde, il özel idare bütçelerinden de satın alınmasının tahaddüs edecek âcil ihtiyacın zamanında karşılanmasını sağlayacağı;

Düşüncesiyle tasarının ikinci maddesi düzenlenmiştir.

3. a) Kanunun 12 nci maddesinde taşıtların işletme ve onarma masraflarının kurumlar bütçelerine konulacak tahsisatla karşılanacağı yazılı bulunmakta ise de, maddede bu işletme ve onarma masraflarıyla vasıtayı kullanacak personelin istihkaklarının hangi kurum bütçesinden ödeneceğine dair sarahat mevcudolmadığından, maddeye vuzuh vermek;

b) Gereğinin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen esbaba binaen, (1) sayılı cetvelde yazılı valiler taşıtları ile (2) sayılı cetvelde zikri geçen kaymakamlıklar taşıtlarının onarma ve işletme masraflarının, genel bütçeye konulan ödeneği tükendiği takdirde, il özel idare bütçelerinden de karşılanmasını temin etmek;

Maksadiyle tasarının 3 ncu maddesi hazırlanmıştır.

İçişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu
Esas No: 1/566
Karar No: 18

7 . 1 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Taşıt Kanununda değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda görüşüldü :

Gereğede de belirtildiği veçhile 237 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilen «il valileri» ne ait binek taşıtının (1) sayılı cetvele nakledilmesi, genel bütçeye dâhil dairelere alınacak taşıt ödeneklerinin Maliye Bakanlığı bütçesine konmasının tatbikatta maksadın tahassulunu geciktirdiği mülâhazasıyla, il valileri taşıtları ile kaymakamlıklar taşıtlarının işletme ve onarım masraflarının keza özel idare bütçelerinden karşılanmasını temin maksadiyle hazırlanmış olan tasarı, hizmetlerin aksamasını önlemesi bakımından, komisyonumuzca da yerinde görülmüş ve tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Kırklareli <i>M. Alâeddin Eriş</i>	Başkanvekili Erzurum <i>Tahsin Telli</i>	Sözcü Eskişehir <i>Ş. Asbuzoğlu</i>	Edirne <i>İ. Ertem</i>
Erzurum <i>A. Şenyurt</i>	Giresun <i>N. Erkmén</i>	İstanbul <i>Z. Altınoğlu</i>	İstanbul <i>O. Eyüpoğlu</i>
Maras <i>A. Hüdayioğlu</i>	Maras <i>K. Bayazıt</i>	Sivas <i>R. Günay</i>	

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. : 1/566
Karar No. : 24

14 . 4 . 1964

Milliet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan «Taşıt Kanununda değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısı» ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle incelendi ve görüşüldü.

Yurt içinde Devleti temsil eden bu suretle yerli ve yabancı heyetleri karşılayan ve teşyi eden valilerin bu görevleri ifa ederken Türk Bayrağını yurt içinde Cumhurbaşkanından sonra taşıma hakkına sahip vasıtanın (1) sayılı cetvele nakli ile kolaylık sağlamak ve kırtasiyeciliği azaltmak bakımından taşıt alımlarına ait ödeneklerin ilgili dairenin bütçesinde yer alması uygun bulunmuştur.

İl valileri ve kaymakam taşıtlarının, bütçeleri müsait özel idare bütçelerinden karşılanması münasip görülmüştür.

Vali ve kaymakam taşıtları işletme ve onarma masraflarının il özel idareleri bütçelerinden karşılanabileceğinin de hizmetin mahiyeti icabı yerinde mütalâa edilerek bu gayelere mâtuf tasarı aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Trabzon A. Ş. Ağanoğlu	Sözcü İzmir N. Mirkelâmoğlu	Kâtip Yozgat C. Sungur	Adana (2 neî maddenin 1 neî fıkrasına muhalifim) K. Sarıbrahimoğlu
Ankara N. Berkkan	Artvin S. O. Avcı	Balıkesir A. A. Bolak	Diyarbakır H. Gündoğan
Gümüşane S. Savacı	İzmir 2 neî maddeye muhalifim N. Kürşad	Kars K. Okyay	Konya Muhalifim R. Özal
Mardin Ş. Aysan İmzada bulunamadı	Niğde R. Soyler	Rize C. Yalçın	Sakarya B. Akdağ
Siirt A. Yaşa	Sinop M. Alicanoğlu	Trabzon Söz hakkım mahfuzdur A. Şener	Trabzon A. R. Uzuner
		Yozgat V. Uyar	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Taşıt Kanununda değişiklik yapılması hakkında
kanun tasarısı*

MADDE 1. — 5 . 1 . 1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa bağlı (2) sayılı cetvelde «il valileri» ne tahsis edilen binek taşıtı aynı kanunun (1) sayılı cetveline nakledilmiştir.

MADDE 2. — 237 sayılı Taşıt Kanununun 10 ncu maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Genel bütçeye dâhil dairelerin satınalabilecekleri taşıtların bedelleri kendi bütçelerinde özel bir tertibe konulur. Ancak bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı «İl valileri» taşıtları, İçişleri Bakanlığınca lüzum görüldüğü takdirde, gelir durumu müsaidolan il özel idare bütçelerinden de satınalınabilir.»

MADDE 3. — Aynı kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bu kanunla kullanılmasına cevaz verilen taşıtların işletme ve onarma masraflarıyla vasıtayı kullanacak personelin her türlü istihkakları, taşıtın satın alındığı kurumlar bütçelerine konulacak ödeneklerle karşılanır. Ancak, bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı «İl valileri» taşıtları ile (2) sayılı cetvelde yazılı «kaymakamlıklar» taşıtlarının onarma ve işletme masrafları, genel bütçeye konulan ödeneği tükendiği takdirde, özel idare bütçelerinden de karşılanabilir.»

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

25 . 9 . 1963

Başbakan
İsmet İnönü

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
H. Dinçer

Devlet Bakanı
V. Pirinçcioğlu
Devlet Bakanı
N. Ökten

Millî Savunma Bakanı
İ. Sancar
Dışişleri Bakanı V.
T. Feyzioğlu
Millî Eğitim Bakanı V.
B. Ecevit

Ticaret Bakanı
A. Oğuz
Gün. ve Tekel Bakanı
O. Öztrak
Ulaştırma Bakanı
İ. Ş. Dura

Sanayi Bakanı
F. Çelikbaş

İmar ve İskân Bakanı V.
R. Aybar

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı Y.
Y. Azizoglu

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
T. Feyzioğlu

Devlet Bakanı
R. Aybar
Adalet Bakanı
A. K. Yörük

İçişleri Bakanı
H. O. Bekata
Maliye Bakanı
F. Melen

Bayındırlık Bakanı
İ. Seçkin

Sa. ve So. Y. Bakanı
Y. Azizoglu

Tarım Bakanı
M. İzmen

Çalışma Bakanı
B. Ecevit

Tu. ve Tanıtma Bakanı V.
H. Dinçer

Dönem : 1

Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı :

692

Temsil ödeneği hakkındaki Kanuna ek kanun tasarısı ve İçişleri, Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/518)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-2088/3835

7 . 8 . 1963

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 26 . 7 . 1963 tarihinde kararlaştırılan «Temsil Ödeneği Kanununa ek kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü

Başbakan

GEREKÇE

129 sayılı Millî Güvenlik Kurulu Kanununun 3 ncu maddesiyle kurulan Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterine de işgal ettiği makam itibarıyla ihtiyarına mecbur kaldığı temsil masraflarını karşılamak için 250 lira temsil ödeneği verilmesini sağlamak maksadıyla 5027 sayılı Kanuna ek olarak bu kanun tasarısı hazırlanmıştır. Tasarı, 7237 sayılı Kanundan sonra kanuniyet iktisabedeceğinden verilecek temsil ödeneğine diğerleri gibi % 100 zam yapılabilmesi için de gerekli hüküm kanun metnine konulmuştur.

İçişleri Komisyonu raporu

Millî Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/518

Karar No. : 92

15 . 10 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Temsil ödeneği hakkındaki Kanuna ek kanun tasarısı, ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü :

Gerekçede sarahaten belirtilen sebepler Komisyonumuzca da yerinde görülmüş ve tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Millî Savunma Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Millî Meclisi

İçişleri Komisyonu

Başkanı

Kırklareli

M. Alâeddin Eriş

Mardin

M. Ali Arıkan

Sözeü

Edirne

İ. Ertem

Sivas

İ. Göker

Aydın

M. Gedik

Sivas

R. Günay

Kütahya

S. Sarpaşar

Millî Savunma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. : 1/518
Karar No. : 9

17 . 1 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Temsil ödeneği hakkındaki Kanuna ek kanun tasarısı ilgili Millî Savunma ve Maliye Bakanlıkları temsilcilerinin de iştirakleri ile Komisyonumuzda görüşüldü.

Tasarı Komisyonumuzca tasvibedilmekle beraber 1 neci madde kanun tekniği bakımından esasa müessir olmayacak şekilde yeniden düzenlenmiş ve bu şekliyle, 2 nci ve 3 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Ordu <i>F. Güley</i>	Sözcü Edirne <i>T. Asal</i>	Amasya İ. Sarıgöz İmzada bulunamadı	Ankara <i>H. Ataman</i>
Erzurum <i>Ş. Konuray</i>	İçel Y. Dermancı İmzada bulunamadı	İstanbul M. R. Bertan İmzada bulunamadı	İstanbul H. Oben İmzada bulunamadı
İzmir <i>M. A. Aytaş</i>	İzmir <i>Ş. Akkan</i> Kayseri B. Yazır İmzada bulunamadı	Kars <i>S. Öktem</i> Muş <i>S. Öztürk</i>	Kars <i>B. Vural</i>

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No: 1/518
Karar No: 38

23 . 1 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 26 . 7 . 1963 tarihinde kararlaştırılan «Temsil Ödeneği Kanununa ek kanun tasarısı» ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi :

Müzakereye esas itihaz edilen Millî Savunma Komisyonunun raporunda arz ve izah edilen hususlar Komisyonumuzca da muvafık mütalâa edilmiş ve mezkûr rapor aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Maliye Komisyonu Başkanı Muş <i>S. Mutlu</i>	Sözcü Erzurum <i>G. Karaca</i>	Kâtip Ağrı <i>N. Güngör</i>	Adana <i>Y. Aktimur</i>
Amasya <i>M. K. Karan</i>	Bolu <i>K. İnal</i>	Gümüşane <i>N. Küçüker</i>	Kütahya <i>A. Erbek</i>
	Ordu <i>O. N. Hazinedar</i>	Sivas R. Çeltekli İmzada bulunamadı	

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Bütçe ve Plân Komisyonu

Esas No. : 1/518

Karar No. : 23

14 . 4 . 1964

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan, «Temsil Ödeneği hakkındaki Kanuna ek kanun tasarısı» ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle incelendi ve görüşüldü :

Kanun tasarısında, 129 sayılı Kanunla kurulan Millî Güvenlik Kurulunun Genel Sekreterine işgal ettiği işin ehemmiyetine muvazi olarak yapmak mecburiyetinde kaldığı temsil masraflarını karşılamak üzere 250 lira temsil ödeneğinin verilmesi derpiş olunmaktadır. 7273 sayılı Kanunla temsil ödeneklerine yüzde yüz ilâve yapılmıştır. Bunun şümülüne girebilmesi için de bir fıkra konmuş bulunmaktadır.

Yüklenen külfetin ve görülen işin gereği olarak uygun mütalâa edilen tasarı, kanun tekniğine uydurmak gayesiyle Millî Savunma Komisyonunca yapılan redaksiyon esas alınarak aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Trabzon	İzmir	Yozgat	Adana
A. Ş. Ağanoğlu	N. Mirkelamoğlu	C. Sungur	K. Sarıbrahimoğlu
Ankara	Artvin	Balıkesir	Diyarbakır
N. Berkkan	Muhalefet şerhi ilişiktir.	A. A. Bolak	H. Gündoğan
	S. O. Avcı		
Gümüşane	İzmir	Kars	Konya
S. Savacı	Muhalifim	K. Okyay	R. Özal
	N. Kürşat		
Mardin	Niğde	Sakarya	Siirt
Ş. Aysan	R. Soyer	B. Akdağ	A. Yaşa
İmzada bulunamadı			
Sinop	Trabzon	Trabzon	Yozgat
M. Alicanoğlu	A. Şener	A. R. Uzuner	V. Uyar

10 . 4 . 1964

MUHALEFET ŞERHİ

1. Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterlik Makamına temsil ödeneği verilmesine esasında taraftarım.

Ancak yeni Anayasamız ile kurulan müesseselerin tamamının bu kanun şümülüne alınmasının icabettiği kanaatindeyim.

Bu meyanda Anayasa Mahkemesi ve Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlarına da temsil ödeneği verilmesi yolunda Komisyonda yapmış olduğum teklifim reddedilmiş olduğundan kanunun noksan olduğu mülâhazasıyla muhalifim.

Artvin Milletvekili

Sabit Osman Avcı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Temsil ödeneği hakkındaki Kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — 21 . 2 . 1947 tarihli ve 5027 sayılı Kanun gereğince Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterine (250) lira temsil ödeneği verilir.

Birinci fıkra gereğince verilen temsil ödeneği hakkında da 7237 sayılı Kanun hükmü uygulanır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

26 . 7 . 1963

Başbakan <i>İ. İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>E. Alican</i>
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>H. Dinçer</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>T. Feyzioğlu</i>
Devlet Bakanı <i>V. Pirinçioğlu</i>	Devlet Bakanı V. <i>F. K. Gökay</i>
Devlet Bakanı <i>N. Öktem</i>	Adalet Bakanı <i>A. K. Yörük</i>
Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sançar</i>	İçişleri Bakanı <i>H. O. Bekata</i>
Dışişleri Bakanı <i>F. C. Erkin</i>	Maliye Bakanı <i>F. Melen</i>

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Temsil ödeneği hakkındaki Kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Öktem</i>	Bayındırık Bakanı <i>İ. Seçkin</i>
Ticaret Bakanı <i>A. Oğuz</i>	Sa. ve So. Yar. Bakanı <i>Y. Azizoglu</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>O. Öztrak</i>	Tarım Bakanı <i>M. İzmen</i>
Ulaştırma Bakanı <i>İ. Ş. Dura</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>
Sanayi Bakanı <i>F. Çelikkbaş</i>	Bas. - Ya. ve Turz. Bakanı <i>N. Arduoğlu</i>
İmar ve İskân Bakanı <i>F. K. Gökay</i>	

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Temsil Ödeneği hakkındaki 5027 sayılı Kanuna bir ek madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 21 . 2 . 1947 tarihli ve 5027 sayılı Temsil Ödeneği hakkındaki Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

«**EK MADDE** — Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterine 250 lira temsil ödeneği verilir.

Birinci fıkra gereğince verilen temsil ödeneği hakkında da 7237 sayılı Kanun hükmü uygulanır.»

MADDE 2. — Tasarının ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Temsil Ödeneği hakkındaki 5027 sayılı Kanuna bir ek madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Millî Savunma Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Temsil Ödeneği hakkındaki 5027 sayılı Kanuna bir ek madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Millî Savunma Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.